

ENQUESTA DE VICTIMITZACIÓ DE L'ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA

*Informe 2016 sobre l'estat de la seguretat
ciutadana a l'Àrea Metropolitana de Barcelona*

Bellaterra, juliol 2016

Informe 2016 sobre l'estat de la seguretat ciutadana a l'Àrea Metropolitana de Barcelona

[EVAMB 2016]

Bellaterra, Juliol 2016

Equip:

Carles González, Carlos Ángel Ordás, Elisabet Queralt, Albert Cónsola

Estadística:

Núria Ruiz, Xavier Durán

Cartografia:

Francesc Coll

INTRODUCCIÓ	3
1. DELINQUÈNCIA I VICTIMITZACIÓ	8
1.1. Evolució de la victimització	9
1.2. Les experiències de victimització segons els àmbits delictius	13
a) Els fets contra la seguretat personal.....	16
b) Els fets contra els vehicles.....	21
c) Els fets contra els domicilis	25
d) Els fets contra els comerços i els negocis.....	27
e) Els fets contra les segones residències	29
1.3. La localització delictiva en un context metropolità	31
a) D'on són les víctimes: autocontenció i fluxos municipals.....	32
b) On passen els fets: mapa delictiu i incidència territorial	40
1.4. Victimització i sistema penal.....	53
2. OPINIÓ SOBRE LA SEGURETAT	62
2.1. “Mapa de la por”. Quins són els barris identificats com a perillosos.	63
2.2. Percepció de seguretat	65
2.3. Avaluació del nivell de seguretat al barri i al municipi.....	69
3. NIVELL DE CIVISME I EXPERIÈNCIES DE CONFLICTE VEÏNAL.....	82
3.1. Opinió sobre el civisme	82
3.2. Relacions de convivència i de veïnatge	87

INTRODUCCIÓ

Objectius de l'informe

L'informe que segueix presenta l'explotació dels resultats de l'*Enquesta de Victimització de l'Àrea Metropolitana de Barcelona de 2016 (EVAMB 2016)*.

El document està estructurat d'acord amb els objectius de l'enquesta en tres parts clarament diferenciades:

- la mesura de la victimització i les relacions de la població amb la policia,
- la percepció de seguretat,
- les relacions de convivència i de conflicte.

L'enquesta

L'Enquesta de Victimització de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (EVMAB) es realitza anualment des de l'any 1990, quan es decidí ampliar l'operatiu de l'Enquesta de Victimització de Barcelona a tota la seva àrea metropolitana i enguany arriba a la seva 27a edició. L'EVAMB 2016 és una operació estadística oficial integrada en el Programa anual d'actuació estadística 2016. L'organisme responsable de l'Enquesta és l'Àrea Metropolitana de Barcelona, per mitjà de la seva àrea de Planificació Estratègica i l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona. L'operació estadística es duu a terme conjuntament amb l'Enquesta de Victimització de Barcelona (EVB), l'organisme responsable de la qual és l'Ajuntament de Barcelona, per mitjà de la Direcció de Serveis de Prevenció i el Departament d'Estudis d'Opinió.

L'objectiu principal de l'EVAMB és conèixer la situació de la seguretat ciutadana a l'àrea metropolitana i als seus municipis. Concretament, mesurar l'exposició dels ciutadans de l'AMB de 16 anys i més a les diverses manifestacions de la delinqüència comuna i conèixer la seva vivència subjectiva de la seguretat. En són objectius també estudiar les tendències de la seguretat ciutadana al territori metropolità i als seus municipis, identificar segments de població i territoris vulnerables i dotar a l'AMB i als seus municipis d'informació, coneixement i anàlisi que puguin ser d'utilitat per al disseny i la implementació de polítiques públiques, així com per a la seva anàlisi i avaluació.

L'informe sobre l'estat de la seguretat a l'AMB 2016, repassa les característiques tècniques de l'estudi. Estudia l'estat de la delinqüència i la victimització al territori metropolità. Concretament, estudia l'evolució de la prevalença i la incidència de la victimització, les característiques personals de les víctimes, la localització dels fets en el territori i la relació dels ciutadans amb el sistema penal (valoració de la policia i comportament denunciador). Finalment, al darrer capítol s'analiza el sentiment de seguretat als barri i ciutat i els problemes i experiències de conflicte en la convivència.

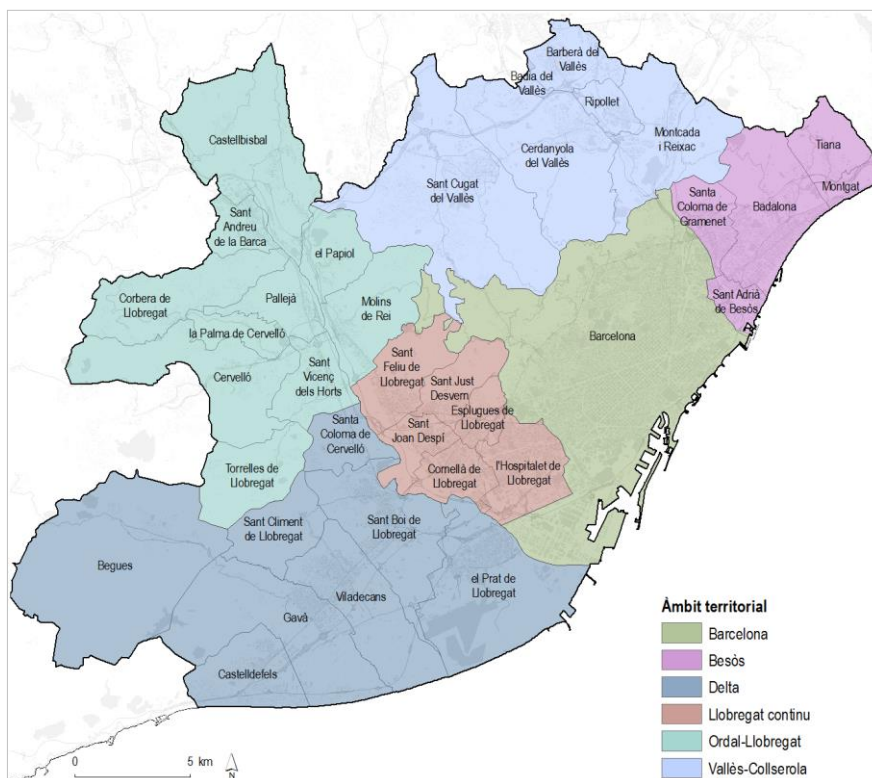
Metodologia i característiques tècniques de l'EVAMB 2016

L'estructura interna metropolitana s'ha subdividit en sis àmbits territorials segons el seu nivell d'integració física i funcional, d'edificació i socioeconòmica (Barcelona ciutat, Besòs, Llobregat continu, Ordal-Llobregat, Delta i Vallès). L'anàlisi territorial també es realitza en funció d'una variable de grandària municipal que aporta dades individuals per cada una de les ciutats metropolitanades de més de 75.000 habitants, i, de forma agregada, pels municipis de 50.000 a 75.000, de 25.000 a 50.000 i de menys de 25.000 habitants. Per tal de garantir la comparabilitat de les dades, la sèrie s'ha calculat des de l'any 2010, moment en què l'AMB va quedar constituïda pels 36 municipis actuals.

Enguany els municipis de Sant Adrià de Besòs i el de L'Hospitalet de Llobregat han ampliat la mostra a demanda i càrrec del seus respectius Ajuntaments, el primer per tenir una mostra amb significació estadística i el segon per poder fer una anàlisi més detallada dividint la ciutat en tres grans zones:

- Collblanc, la Torrassa i La Florida
- Bellvitge i Gornal
- Resta de L'Hospitalet de Llobregat

Mapa 1. Àmbits territorials de l'EVAMB 2016.

Font: IERMB

Disseny i dimensió de la mostra

L'univers de l'EVAMB és la població de 16 anys i més resident als 36 municipis metropolitans. El disseny mostral que s'ha utilitzat és aleatori estratificat, dividint la població en estrats definits en funció del territori de residència, el sexe, i l'edat, i extraient una mostra aleatòria simple dins de cada estrat. La primera variable utilitzada en el procés d'estratificació és la de territori (àmbits territorials i ciutats). S'ha optat per una afixació mixta. Els àmbits territorials, les ciutats grans i Sant Adrià de Besòs tenen un mínim de 300 unitats per tal de garantir un error màxim del 5,0% amb un interval de confiança del 95% i $p=0,25$ i $q=0,75$. En el cas de L'Hospitalet de Llobregat aquestes 300 unitats són per cadascun del tres territoris en que s'ha dividit la ciutat. A continuació s'estratifica la mostra segons el sexe i l'edat (16-29, 30-44, 45 -64 i 65 i més), amb afixació segons criteris de proporcionalitat i establint un mínim de tres individus en cada casella creuada de ponderació. El disseny mostral per a la ciutat de Barcelona s'ha efectuat per part de l'equip tècnic del Departament d'Estudis d'Opinió de l'Ajuntament de Barcelona. Es tracta d'un mostreig aleatori estratificat en què els estrats s'han format per l'encreuament dels deu districtes municipals, amb el gènere, l'edat i nacionalitat dels ciutadans. S'han aplicat quotes per a cadascun dels estrats calculades segons el padró municipal d'habitants. Dins el territori l'afixació és proporcional a la població i s'han sobre representat els barris del Besòs

La mostra final de l'EVAMB 2016 ha resultat ser de 5.202 individus: 1.613 de la ciutat de Barcelona i 3.589 a la resta de l'AMB. Amb aquesta mostra el marge d'error per al conjunt de l'AMB és de $\pm 1,2\%$ sota el supòsit de $p=0,25$ i $q=0,75$ i per un nivell de confiança del 95% per als indicadors de victimització. Per a les variables d'opinió l'error és d'1,4% sota el supòsit de màxima indeterminació ($P=Q=0,50$) i confiança del 95%. Pel que fa als territoris d'anàlisi, l'error màxim en els àmbits territorials és de 4,2% per victimització i 4,9% per les variables d'opinió a la zona de l'Ordal.

Taula 1. Mostra i marge d'error segons estrats mostrals. EVAMB 2016.

ESTRAT	MOSTRA	MARGE D'ERROR VICTIMITZACIÓ	MARGE D'ERROR OPINIÓ
Barcelona	1.613	2,11%	2,44%
Besòs	850	2,91%	3,36%
Badalona	256	5,30%	6,13%
Santa Coloma de Gramenet	251	5,35%	6,18%
Sant Adrià de Besòs	284	5,01%	5,79%
Total: Resta Besos	59	11,03%	12,74%
Delta	515	3,74%	4,32%
Sant Boi de Llobregat	267	5,18%	5,99%
Total: Resta Delta	248	5,39%	6,22%
Llobregat continu	1.370	2,29%	2,65%
Hospitalet Ll. TOTAL CIUTAT	909	2,81%	3,25%
Hospitalet Ll. COLLBLANC / LA TORRASSA / LA FLORIDA	301	4,88%	5,64%
Hospitalet Ll. BELLVITGE / EL GORNAL	303	4,85%	5,60%
Hospitalet Ll. RESTA BARRIS	305	4,86%	5,61%
Cornellà de Llobregat	266	5,19%	6,00%
Total: Resta Llobregat continu	195	6,08%	7,02%
Ordal Llobregat	408	4,20%	4,85%
Vallès-Collserola	446	4,02%	4,64%
Sant Cugat del Vallès	287	5,00%	5,77%
Resta Vallès	159	6,73%	7,77%
TOTAL	5.202	1,18%	1,36%

Font: IERMB

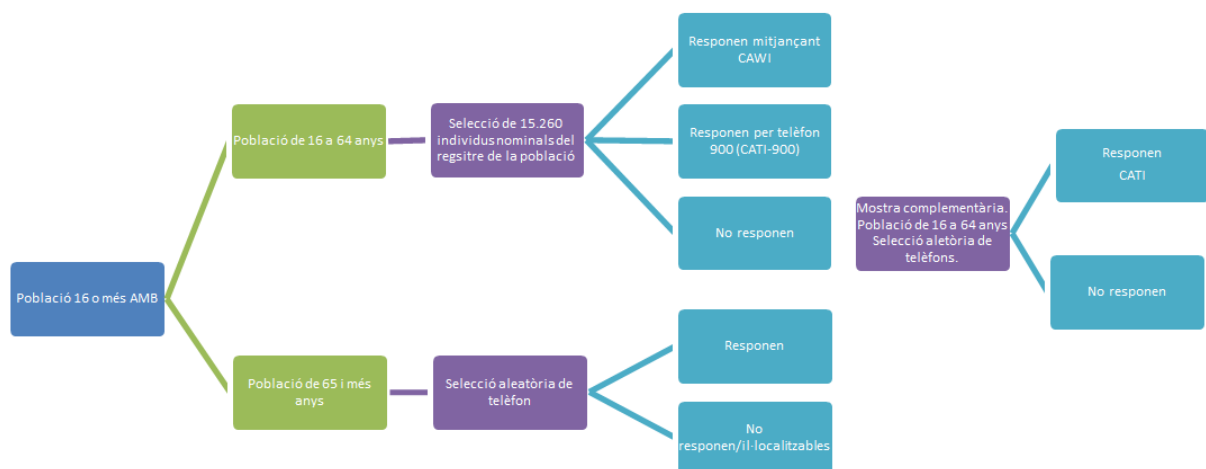
El treball de camp

El treball de camp s'ha realitzat del 18 de gener fins al 2 de març i ha estat a càrrec del Gabinet d'Estudis Socials i Opinió Pública (GESOP). Per l'obtenció de les dades s'ha utilitzat, per segon anys consecutiu, una metodologia multicanal que consisteix en la combinació de diferents mètodes de recollida d'informació assignats a priori en funció de l'edat de la població. Concretament:

- Per la població major de 64 anys s'ha utilitzat l'enquesta telefònica assistida per ordinador (CATI). La selecció era aleatòria en funció de registres telefònics.
- El canal de recollida de la informació preferent per a la població de 16 fins a 64 anys era l'enquesta assistida per Internet (CAWI), amb la possibilitat de respondre per telèfon si se sol·licitava (CATI mitjançant un telèfon 900). La selecció de les persones informants era aleatòria en base a registres nominals del Padró d'Habitants.

No obstant, degut a la baixa resposta que s'ha obtingut, enguany s'ha hagut d'habilitar una mostra complementària de 510 persones de 16 a 64 anys, a les que s'ha entrevistat a través d'enquesta telefònica assistida per ordinador (CATI).

Figura 2. Estructura del sistema multicanal. EVAMB 2016.

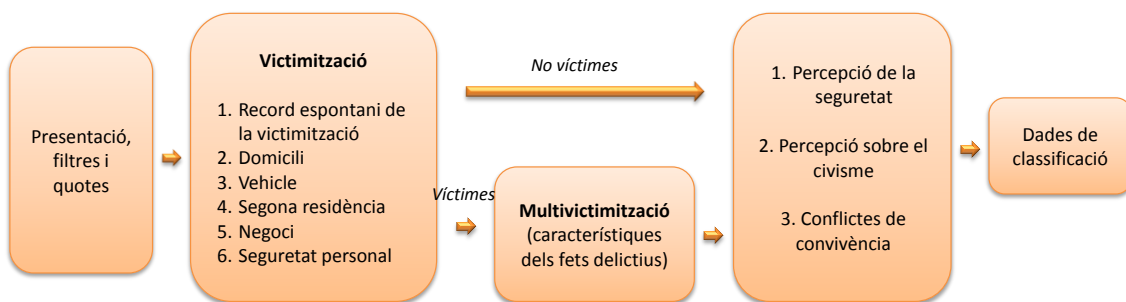

Font: IERMB

Contingut i disseny del qüestionari

El disseny i els continguts del qüestionari de l'EVAMB respon als objectius principals de l'enquesta: mesura i caracterització de la victimització, dels fets delictius i de l'opinió de la població al respecte. La construcció de la seguretat no s'esgota però en la protecció davant els riscos associats a la delinqüència. És per aquest motiu que al qüestionari també es demana per la percepció sobre el civisme. En els darrers anys també s'han incorporat una sèrie de mesures sobre les relacions de convivència i el conflicte. La figura següent presenta l'estructura bàsica del qüestionari:

Figura 1. Estructura i blocs del qüestionari. EVAMB 2016.

Font: IERMB

1. DELINQÜÈNCIA I VICTIMITZACIÓ

L'EVAMB és una eina dissenyada per mesurar l'extensió de la victimització entre la població de l'àrea metropolitana de 16 anys i més. Per fer-ho, s'ha preguntat als entrevistats per una sèrie de fets delictius estructurats en cinc àmbits: la seguretat personal (robatoris de bossa, cartera o dispositius electrònics sense violència, estrebades, atracaments, agressions i amenaces), els vehicles (robatoris de tot el vehicle o d'alguna de les seves parts), els domicilis i les segones residències, així com els fets delictius contra els negocis i comerços.

A partir d'aquestes informacions es construeixen els índexs de victimització que informen de la proporció de persones que han estat víctimes de com a mínim un fet delictiu en el darrer any.

En primer lloc s'examinen les principals tendències dels índexs de victimització a l'AMB.

Aquí s'examinarà:

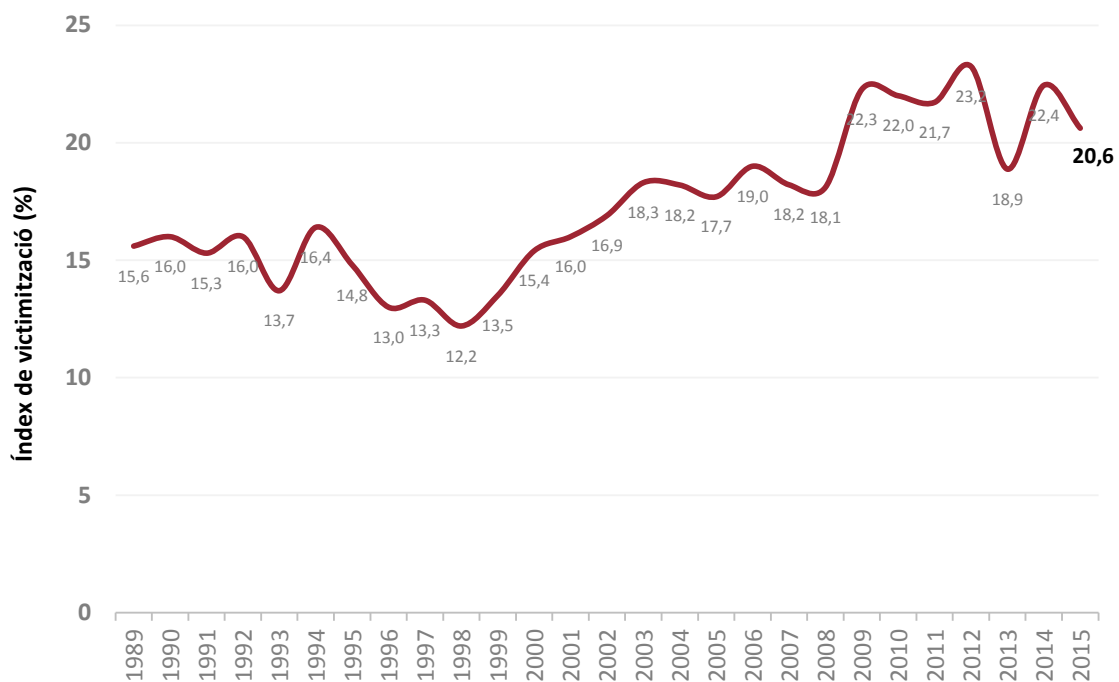
- l'evolució de la victimització
- les experiències de victimització segons els àmbits delictius
- la localització en el context metropolità
- i la victimització i el sistema penal

1.1. Evolució de la victimització

L'índex global de victimització calcula la proporció de persones que han patit un fet que han considerat delictiu en els 12 mesos anteriors a la realització de l'enquesta, és a dir, enguany s'ha mesurat l'exposició de la població a la delinqüència quotidiana al llarg de 2015.

- L'índex global de victimització ha estat del 20,6%. Per tant, una de cada cinc persones residents a l'AMB ha viscut alguna experiència de victimització en aquest últim any.
- Aquest índex ha disminuït d'1,8 punts percentuals respecte el 2014. Es posiciona així a la part baixa d'un cicle alcista que s'inicià l'any 1999 i que, amb la sola excepció del 2013, ha situat la victimització de la població metropolitana per sobre del 20%.

Gràfic 1. Evolució de l'índex global de victimització. AMB, 2015

Font: EVAMB

Aquest petit descens de l'índex global de victimització es reflecteix a gairebé tot el territori metropolità, especialment a les zones del Vallès-Collserola, l'Ordal-Llobregat i el Besòs. Més concretament:

- A la zona del Vallès-Collserola està associat a una disminució de la victimització a Sant Cugat del Vallès, amb un índex global que ha passat del 21,1% al 16,9% d'enguany.
- La millora a la zona del Besòs està vinculada, sobretot, a una baixada de 3,7 punts percentuals en la victimització registrada a la ciutat de Badalona.

- La victimització també ha disminuït a les ciutats més petites de l'AMB:
 - Als municipis de 25.000 a 50.000 habitants, l'índex ha passat del 21,1% al 19,1%.
 - El descens ha estat major en aquells municipis que compten amb menys de 25.000 habitants. Aquí la victimització ha estat del 15,2%, el que suposa un descens absolut de 5,3 punts percentuals respecte el 2014.

En canvi, l'índex global de victimització s'ha mantingut estable tant a Barcelona (23,3%) com a la zona del Llobregat Continu (20,7%), i s'observa un lleuger increment a la zona del Delta (21,3%).

Taula 1. Índex global de victimització segons zones metropolitanes. AMB, 2015

ÀMBIT TERRITORIAL	2014	2015	Var Abs. (2015-2014)	Var Rel. (2015-2014)
Barcelona	23,7	23,3	-0,5	-1,9%
Besós	21,4	19,0	-2,4	-11,1%
Delta	19,3	21,3	2,0	10,2%
Llobregat continu	20,8	20,7	-0,1	-0,4%
Ordal-Llobregat	17,4	14,6	-2,8	-16,1%
Vallès-Collserola	21,6	17,7	-3,9	-18,1%
Total AMB	22,4	20,6	-1,8	-8,1%

Font: EVAMB 2015 i EVAMB 2016

Taula 2. Índex global de victimització segons grandària municipal. AMB, 2015

GRANDÀRIA MUNICIPAL	2014	2015	Var Abs. (2015-2014)	Var Rel. (2015-2014)
Barcelona	23,7	23,3	-0,5	-1,9%
Hospitalet de Llobregat (L')	22,6	22,9	0,4	1,7%
Badalona	21,7	17,9	-3,7	-17,2%
Santa Coloma de Gramenet	17,7	19,6	1,9	10,8%
Cornellà de Llobregat	17,3	19,1	1,8	10,2%
Sant Boi de Llobregat	19,5	21,0	1,5	7,8%
Sant Cugat del Vallès	21,1	16,9	-4,2	-19,8%
Resta de municipis de 50.000 a 75.000 hab.	18,9	20,5	1,6	8,2%
De 25.000 a 50.000 hab	21,1	19,1	-2,1	-9,7%
Menys de 25.000 hab	20,5	15,2	-5,3	-25,8%
Total AMB	22,4	20,6	-1,8	-8,1%

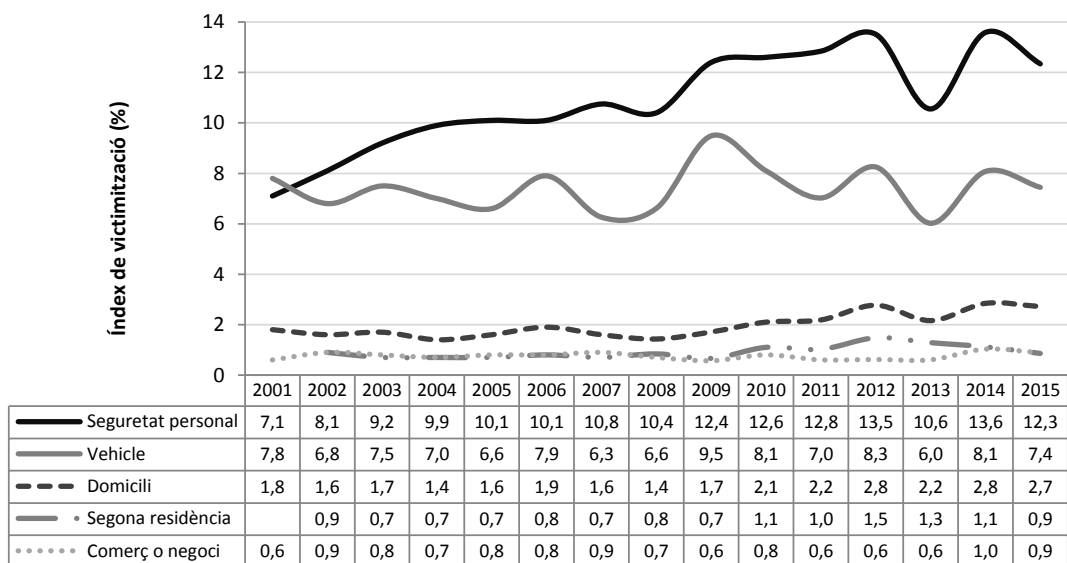
Font: EVAMB 2015 i EVAMB 2016

Els índexs globals són, però, massa genèrics com per a permetre una anàlisi prou aclaridora dels processos socials de la delinqüència a l'AMB. És per aquest motiu que a continuació s'examinen els darrers 15 anys d'evolució de la victimització desagregada per cinc àmbits delictius que, atesa la grandària de la mostra i els corresponents marges d'error, aporten una gran substantivitat analítica a la sèrie. Aquests àmbits són: la seguretat personal, els vehicles, els domicilis, les segones residències i les botigues o negocis.

Tal i com es pot comprovar, en aquests últims 15 anys, les vicissituds de l'índex global de victimització han estat molt marcades per l'evolució dels fets contra la seguretat personal:

- L'any 2001, la seguretat personal era el segon àmbit de victimització a l'AMB, tot just darrera dels vehicles. Però mentre que els índexs dels vehicles s'han mantingut força estables, la proporció de víctimes contra la seguretat personal ha seguit una tendència ascendent. Aquesta proporció era del 7,1% l'any 2001; del 10,1% l'any 2005 i l'any 2010 va augmentar fins el 12,6%. Enguany la victimització contra la seguretat personal ha disminuït lleugerament, situant-se en el 12,3%.
- Els índexs de victimització per fets contra els vehicles, les segones residències i els comerços o negocis s'han mantingut estables al llarg d'aquests anys i també han disminuït lleugerament respecte els de 2014.
- Ha augmentat en canvi la proporció de persones que han esdevingut víctimes d'un fet contra el seu domicili. La victimització en aquest àmbit va ser de l'1,8% l'any 2001. A partir de 2009 va iniciar una tendència ascendent i els índexs en les darreres edicions de l'enquesta s'han anat aproximant al 3%.

Gràfic 2. Evolució de l'índex de victimització segons àmbits. AMB, 2015

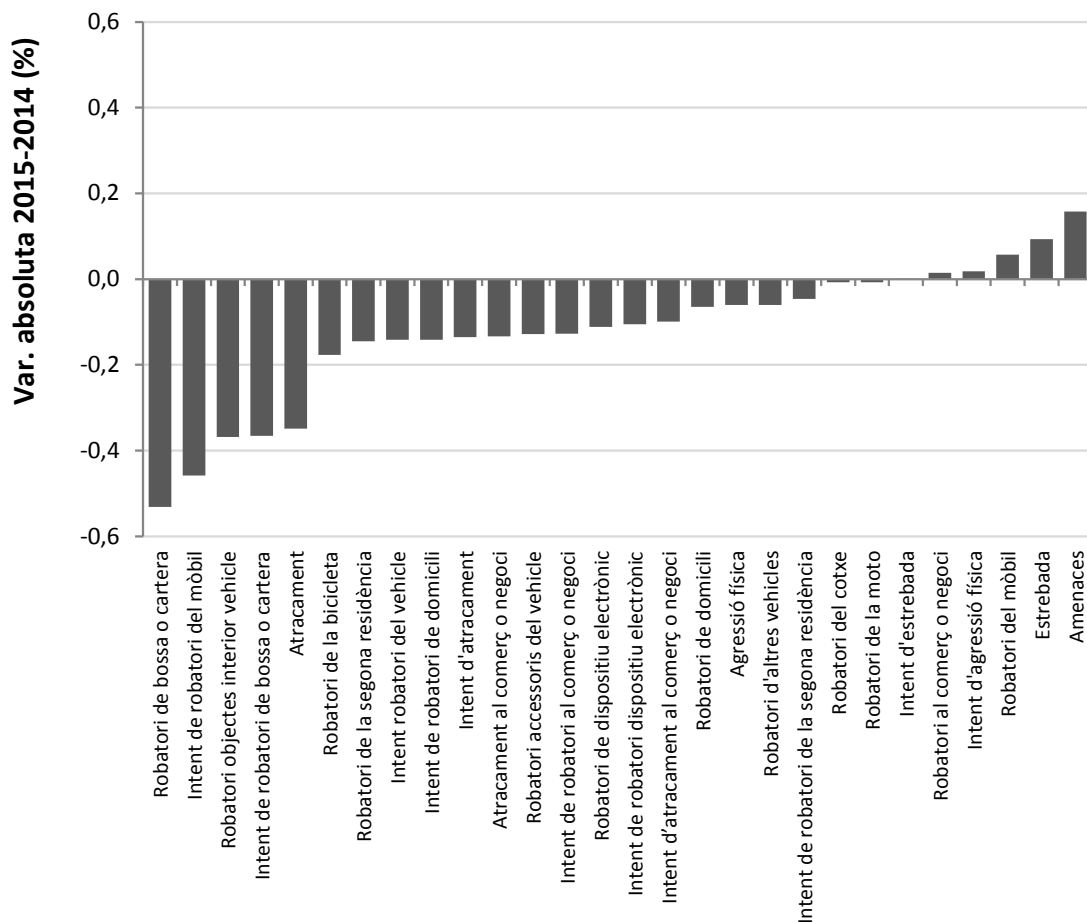
NOTA.- La suma dels índex de victimització és superior a l'índex global perquè hi ha persones que han patit experiències de victimització en diferents àmbits.

Font: EVAMB

En relació als 28 fets de victimització que estudia l'EVAMB, s'observa que respecte de l'any passat:

- En l'àmbit de la seguretat personal, ha disminuït la proporció de persones que afirmen haver estat víctimes d'un robatori o d'un intent de robatori de bossa o cartera, així com les que han patit un atracament.
- També disminueix la victimització a conseqüència del robatori d'objectes a l'interior del vehicle.
- La resta d'índexs registren variacions molt petites, amb l'única excepció de les amenaces, amb uns valors que augmenten lleugerament respecte de l'any passat.

Gràfic 3. Evolució dels índexs de victimització segons fets delictius. AMB, 2015-2014

Font: EVAMB 2015 i EVAMB 2016

1.2. Les experiències de victimització segons els àmbits delictius

Un cop examinades les tendències generals de la victimització, es presenten els principals indicadors que caracteritzen l'actual situació metropolitana. Són:

- Els índexs de victimització. Com s'ha vist expressen el percentatge de totes les persones entrevistades que afirmen haver patit un fet que consideren delictiu.
- Els índexs de risc. Alguns fets no afecten a tota la població, sinó únicament a aquelles persones que en són propietàries. Si es té en compte aquesta consideració es pot construir un índex que estableixi la relació entre les víctimes i les persones propietàries de vehicle, segona residència o negoci. Aquest indicador és el que anomenem índex de risc.
- Les ràtios de multivictimització. Una mateixa persona pot haver estat victimitzada en més d'una ocasió. S'anomena multivictimització al nombre promig de fets que ha patit cada víctima.

Els principals índexs s'ofereixen a la taula següent, on s'observa:

- La seguretat personal és l'àmbit més afectat per la victimització: el 12,3% de la població ha patit algun fet que ha considerat delictiu. Els índexs de victimització en l'àmbit dels vehicles i els negocis és menor, tanmateix la seva importància es multiplica quan es té en compte a les persones que són propietàries d'aquests béns. Aleshores:
 - L'índex de risc dels comerços o negocis arriba al 21,4%, és a dir, una de cada cinc persones propietàries d'un comerç/negoci ha experimentat alguna forma de victimització en aquest àmbit.
 - El risc per a les persones propietàries de vehicles ha estat de l'11,6%, proporció que és només una mica més baixa que la victimització contra la seguretat personal.

Els fets contra els domicilis i les segones residències afecten a unes proporcions menors de població.

- Quan la Criminologia (en tant que disciplina inspiradora de polítiques de prevenció) estudia els "factors situacionals del delictiu", estableix la facilitat d'accés a la víctima com un dels elements amb major força explicativa. Els resultats mostren que l'àmbit del comerç o negoci i el de la seguretat personal han estat els de més fàcil accés, atès que les ràtios de multivictimització han estat les més altes. La desagregació d'aquestes ràtios pels diferents tipus de fet també permet observar el següent:
 - Les ràtios de multivictimització per intents de robatori de negoci (1,71) i per robatoris consumats de negoci (1,49) són superiors a les de la resta de fets de victimització. Els comerços i els negocis funcionen oberts de cara al públic durant la major part del dia, no es poden moure d'allà on estan i, en funció dels seus productes, poden esdevenir un objectiu preferent de l'activitat delictiva. En lògica conseqüència, els risc de multivictimització és molt elevat.

- També ha estat elevada la multivictimització en l'àmbit de la seguretat personal. Tanmateix, un examen detallat dels fets permet observar que les ràtios més altes corresponen a amenaces (1,46) i a intents d'agressions físiques (1,45); en canvi la multivictimització és molt menor pel que fa a la resta de fets. Aquesta diferència és significativa i pot venir influïda pel diferent grau de proximitat als agressors, aspecte al que caldrà prestar atenció a les pàgines següents.
- Segueix la multivictimització dels vehicles i de les segones residències. L'exposició d'aquests béns a la delinqüència és regular, doncs generalment són béns que estan lluny de la protecció dels seus propietaris amb el que això comporta en termes de facilitat d'accés (els vehicles, especialment cotxes i motos, estan al carrer, i les segones residències s'ocupen puntualment). La major multivictimització ateny al robatori d'accessoris del vehicle (1,29). També és significatiu que les ràtios dels intents de robatori hagin estat elevades, doncs la definició d'haver estat víctima d'aquests fets pot venir influïda per la subjectivitat de les persones entrevistades.
- La multivictimització dels domicilis és la més baixa. La dada és lògica, perquè resulta difícil robar un mateix pis o casa més d'una vegada, i això tant pel previsible increment de mesures de seguretat que se solen adoptar, com per la menor rendibilitat que reporta la multivictimització (per la reposició dels béns robats).

Dels resultats anteriors es conclouen evidents diferències entre els àmbits. L'explicació rau en la desigual exposició a l'activitat delictiva i en la major o menor facilitat d'accés a la víctima, el que constata la importància dels "factors situacionals del delicte". Tanmateix, cal completar aquest estudi amb la incorporació d'aquelles variables que intervenen en els processos socials de la delinqüència. Algunes d'aquestes variables operen com a factors criminògens (modificant, incrementant o reduint-ne l'abast de la victimització). Altres funcionen, en canvi, com a descriptives (possibilitant-ne un millor coneixement).

D'entre les primeres, a les pàgines que segueixen s'estudiaran les característiques sociodemogràfiques de la població. En efecte, la victimologia explica que determinades persones, per les seves característiques físiques o socials poden "atreure" els delictes. Es tracta, per tant, d'estudiar aquells atributs empíricament observables que responen a possibles regularitats i que permetin establir-ne explicacions útils acadèmica i políticament.

Entre les variables descriptives s'estudiaran:

- L'afectació psicològica. L'estudi d'aquesta variable permetrà avaluar la gravetat dels fets delictius que passen a l'AMB, amb conseqüències en la construcció social de la seguretat ciutadana, així com en les demandes de vigilància i control.
- El grau de coneixement de l'agressor. Es tracta d'una dada que s'hauria de considerar d'utilitat tant per matisar els possibles impactes emocionals de la victimització, com a l'hora d'examinar els mecanismes que operen en la definició social del delinqüent.

Taula 3. Índexs de victimització, risc i ràtio de multivictimització. AMB, 2015

	Índex de victimització (%)	Índex de risc propietaris (%)	Ràtio de multivictimització (fets/víctimes)
Seguretat personal	12,3	-	1,69
Robatori de bossa o cartera	3,7	-	1,11
Intent de robatori de bossa o cartera	3,3	-	1,26
Robatori del mòbil	1,9	-	1,13
Intent de robatori de mòbil	1,4	-	1,18
Robatori de dispositiu electrònic	0,1	-	1,01
Intent de robatori de dispositiu electrònic	0,1	-	1,00
Estrebada	0,8	-	1,07
Intent d'estrebada	1,0	-	1,24
Atracament	0,4	-	1,21
Intent d'atracament	0,5	-	1,16
Amenaces	2,5	-	1,46
Agressions físiques	0,5	-	1,20
Intent d'agressió física	0,6	-	1,45
Vehicle	7,4	11,6	1,48
Robatori del cotxe	0,0	0,1	1,00
Robatori de la moto	0,3	2,1	1,14
Robatori de la bicicleta	0,7	4,6	1,03
Robatori d'altres vehicles	0,0	2,9	1,00
Intent robatori del vehicle	1,8	2,9	1,26
Robatori objectes interior vehicle	2,0	3,1	1,13
Robatori accessoris del vehicle	4,2	6,5	1,29
Domicili	2,7	-	1,18
Robatori de domicili	1,2	-	1,16
Intent de robatori de domicili	1,6	-	1,14
Segona residència	0,9	4,5	1,50
Robatori de la segona residència	0,6	3,0	1,31
Intent de robatori de la segona residència	0,5	2,4	1,16
Comerç o negoci	0,9	21,4	1,78
Robatori al comerç o negoci	0,7	16,6	1,49
Intent de robatori al comerç o negoci	0,3	7,7	1,71
Atracament al comerç o negoci	0,0	0,4	1,00
Intent d'atracament al comerç o negoci (1)	0,0	n.d.	n.d.
Total AMB	20,6	-	1,84

(1) Enguany no s'han detectat víctimes d'intents d'atracament al comerç o al negoci.

NOTA: La suma dels índex de victimització és superior a l'índex global perquè una mateixa persona pot haver patit experiències de victimització en diferents àmbits. La suma també és diferent a l'índex de l'àmbit, doncs una víctima pot haver patit diferents fets.

Font: EVAMB 2016

a) Els fets contra la seguretat personal

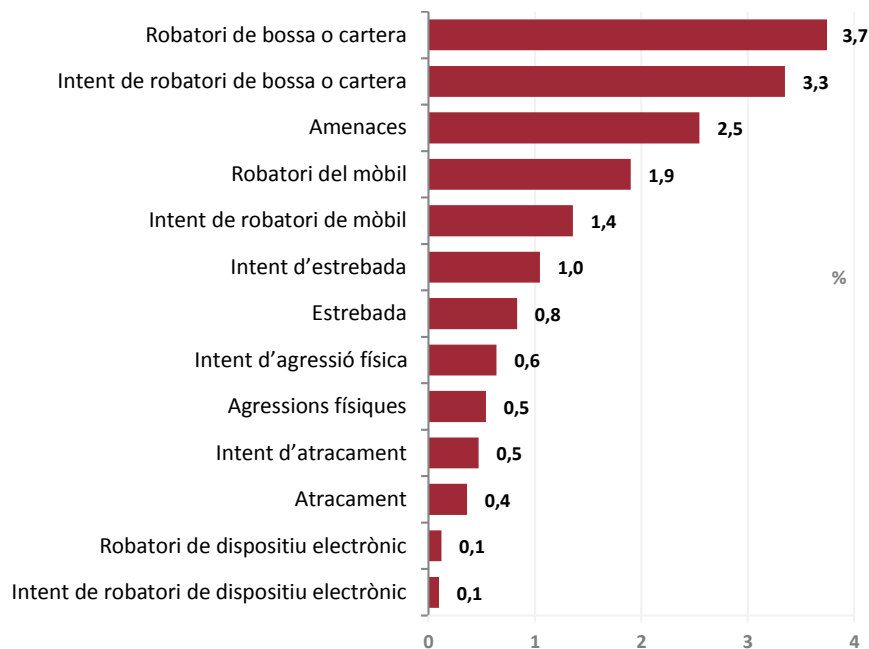
L'àmbit més afectat per la victimització és el de la seguretat personal. La multivictimització també és elevada, atès que l'autoprotecció en aquest àmbit presenta dificultats evidents (es poden evitar certs llocs i a certes hores del dia, si bé això no és garantia que no passi alguna cosa).

L'anàlisi dels fets que han passat en aquest àmbit mereix un doble comentari:

- La victimització més freqüent en l'àmbit de la seguretat personal respon als robatoris de bossa o cartera (3,7%), amenaces (2,5%) i robatoris de mòbil (1,9%).
- També són freqüents els intents de robatori de bossa o de cartera (3,3%), de mòbil (1,9%) o d'estrebada (0,8%).

Els comentaris precedents permeten emfatitzar el paper dels furt i dels robatoris personals en la victimització metropolitana, així com la importància de les amenaces i dels intents, especialment en la seva vessant de por col·lectiva, perquè l'esment de fets que no es van consumir pot tenir una base real o bé resultar d'una vivència subjectiva d'inseguretat.

Gràfic 4. Índex de victimització dels fets contra la seguretat personal. AMB, 2015

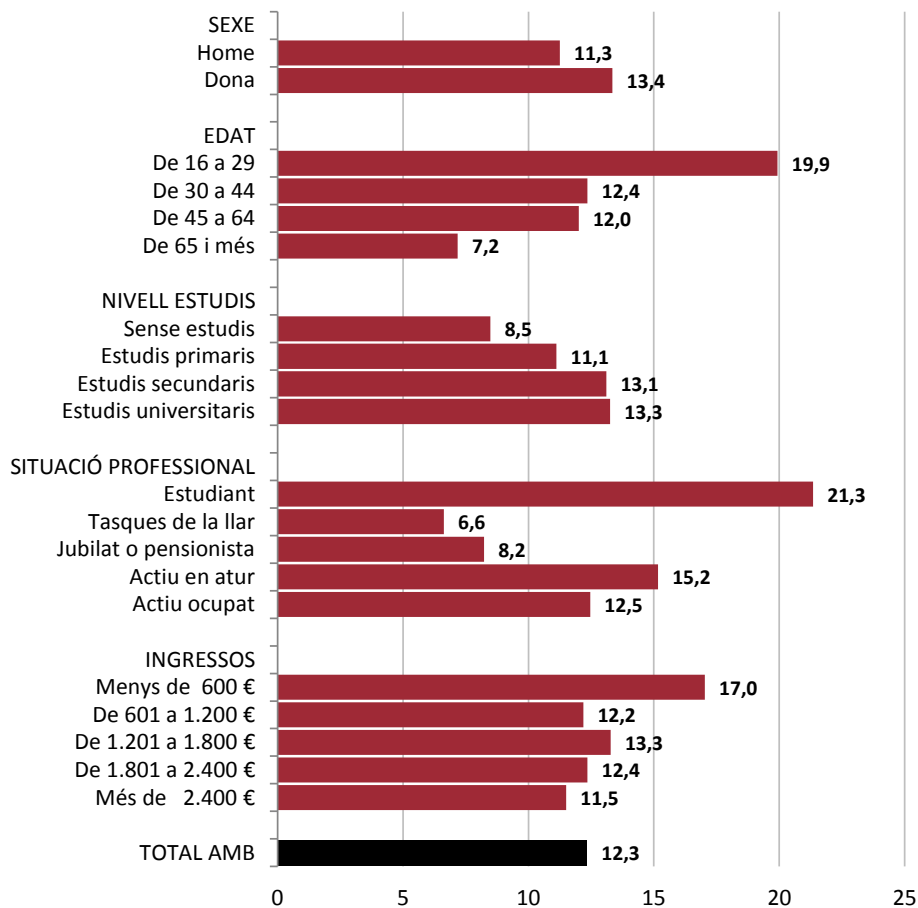

Font: EVAMB 2016

Pel que fa a l'estructura sociodemogràfica de les víctimes:

- Les víctimes de fets contra la seguretat personal són eminentment dones i afecten especialment a la població laboralment activa i a la que està estudiant (majoritàriament els segments de població més jove).
- Els índexs de victimització més baixos corresponen en canvi a les persones jubilades (majoritàriament gent gran) i a les persones que es dediquen a les tasques de la llar.
- La victimització més elevada es dona entre aquelles persones que compten amb uns ingressos familiars més baixos (població aturada, estudiants i persones que es dediquen a les tasques de la llar).

Gràfic 5. Índex de victimització en seguretat personal segons característiques sociodemogràfiques. AMB, 2015

Font: EVAMB 2016

Les afirmacions anteriors es poden matisar a partir de l'agrupació dels fets contra la seguretat personal en tres tipus:

- Els fets adquisitius no violents: s'inclouen els furts i robatoris de béns personals (bossa, cartera, telèfon mòbil o altres dispositius electrònics) que es produeixen a 'la descuidada', és a dir, sense que la víctima se n'adoni de la seva sostracció.
- Els fets adquisitius violents: fan referència a aquells furts i robatoris de béns en els que hi ha una certa dosi de violència, en conseqüència, amb contacte entre la víctima i el victimari (estrebades i atracaments).
- Els fets violents no adquisitius: on s'engloben aquells fets l'objectiu del qual no és l'apropiació d'un bé aliè, sinó la violència física o simbòlica (amenaces i agressions).

En els resultats obtinguts intervenen diferents elements:

- Les diferències de gènere. La proporció de dones víctimes de la delinqüència adquisitiva és major que la d'homes, especialment quan aquests fets es produeixen sense violència.
- Les desigualtats econòmiques. La població amb uns nivells d'ingressos més baixos és la que presenta uns majors índexs de victimització personal amb violència. A la situació de carestia econòmica s'afegeixen doncs noves formes de vulnerabilitat que afecten a aquestes persones en les seves relacions socials i possibilitats d'ús de l'espai públic.
- L'edat i l'estatus socioprofessional també resulten variables del tot significatives. Els índexs disminueixen en tots els casos a mesura que augmenta l'edat de la població. Això significa que actualment són els segments de població més joves els que estan sotmesos a una major pressió delictiva contra la seva seguretat personal. Es tracta de persones que estan estudiant o en edat activa.

Aquests resultats mereixen una reflexió. L'EVAMB ha permès constatar any rere any que l'activitat delictiva a l'AMB opera segons la lògica de la rendibilitat. En efecte, les relacions delictives es donen perquè un dels actors va a guanyar-hi quelcom. Hi ha per tant uns objectius (maximitzar la rendibilitat econòmica amb els mínims costos) i s'utilitzen els mitjans (hora, lloc i *modus operandi*) que es consideren més adequats. En conseqüència, els índexs de victimització contra la seguretat personal de les persones joves i adultes diferien respecte els de les persones jubilades i les que s'ocupen de les tasques de la llar, doncs això pràcticament significava accedir als béns d'uns segments de població que comptaven amb uns ingressos familiars mitjans o alts. Actualment semblaria que, com a conseqüència de la crisi laboral i econòmica, la victimització d'aquests mateixos segments de població ja no garanteix la mateixa rendibilitat econòmica als delinqüents. En efecte, les condicions de vida d'aquests grups socials s'ha diversificat (per l'elevat atur, el desigual accés al mercat laboral i l'augment de les situacions de pobresa), amb efectes evidents sobre el perfil socioeconòmic de les víctimes.

Taula 4. Índexs de victimització en l'àmbit de la seguretat personal segons tipus de fets. AMB, 2015

%	Seguretat personal	Adquisitiu no violents	Adquisitiu violents	Violents no adquisitiu
SEXE				
Home	11,3	7,7	2,3	3,5
Dona	13,4	9,5	2,8	3,0
EDAT				
De 16 a 29 anys	19,9	14,9	4,1	5,0
De 30 a 44 anys	12,4	8,4	2,0	4,0
De 45 a 64 anys	12,0	8,1	2,7	3,4
De 65 i més anys	7,2	5,1	1,9	0,7
NIVELL ESTUDIS				
Sense estudis	8,5	5,4	3,1	0,6
Estudis primaris	11,1	7,0	2,8	3,2
Estudis secundaris	13,1	9,2	2,4	3,8
Estudis universitaris	13,3	10,1	2,4	3,0
SITUACIÓ PROFESSIONAL				
Estudiant	21,3	15,8	4,5	5,0
Tasques de la llar	6,6	5,4	2,3	0,5
Jubilat o pensionista	8,2	5,7	2,2	1,1
Actiu en atur	15,2	10,6	2,7	4,9
Actiu ocupat	12,5	8,6	2,1	4,0
INGRESSOS				
Menys de 600 €	17,0	12,2	3,7	4,7
De 601 a 1.200 €	12,2	7,9	2,4	4,1
De 1.201 a 1.800 €	13,3	9,6	2,7	2,5
De 1.801 a 2.400 €	12,4	8,1	2,4	3,7
Més de 2.400 €	11,5	9,4	2,0	2,5
TOTAL AMB	12,3	8,7	2,5	3,2

Font: EVAMB 2016

A més de caracteritzar a les víctimes, l'EVAMB permet mesurar l'impacte psicològic que els han produït aquests fets i el grau de coneixement que es tenia de l'agressor. Aquestes variables permeten aprofundir en la descripció de les característiques dels fets contra la seguretat personal, a la vegada que també aporten informació sobre els mecanismes que operen en la definició col·lectiva de la seguretat ciutadana.

- La mesura de l'impacte psicològic produït per la victimització es construeix sobre una avaluació en l'escala de 0 (gens) a 10 (moltíssim). La mitjana que resulta de les respostes de totes les víctimes de qualsevol fet contra la seguretat personal s'ha situat en els 5,79 punts. Ara bé:
 - L'impacte dels fets contra la seguretat personal varia en funció del tipus de fet. Es constata que els furts i robatoris sense violència generen un baix impacte psicològic en les víctimes (5,34) i que aquest augmenta quan els fets incorporen alguna dosi de violència física o verbal.
 - En conseqüència les amenaces i agressions físiques generen un fort impacte emocional en les víctimes, i les avaluacions arriben als 7,67 punts de mitjana. Així doncs, malgrat els índexs de victimització són baixos, resulten d'una gran importància per a la vivència de seguretat.

- Pel que fa a la relació existent entre víctimes i delinqüents, una primera constatació és que en la majoria de situacions les víctimes mai no han arribat a saber qui era el seu agressor, ja sigui perquè no l'han pogut veure o perquè no el coneixen. Tanmateix amb importants diferències segons el tipus de fets. Així:
 - El contacte amb l'agressor és molt baix en els fets de caràcter adquisitiu (furts i robatoris), que són els de major extensió de la victimització a l'AMB. En molts pocs casos es coneixia l'agressor o agressors abans del fet. La informació empírica sobre el delinqüent és, doncs, pràcticament nul·la, una dada que cal tenir en compte quan s'examina la construcció col·lectiva de la imatge del delinqüent.
 - La situació varia en el cas dels fets violents de caràcter no adquisitiu. Pràcticament la meitat d'amenaces i d'agressions verbals o físiques que es van produir a l'AMB al llarg de 2015 afectaven a persones que es coneixen entre elles. En el 23,9% dels casos aquests fets implicaven veïns i veïnes del barri, i en el 6,7% a una persona coneguda de vista. En el 9,3% dels casos l'agressor és algun membre de la pròpia família, i el 6,4% d'aquests incidents estan protagonitzats per altres persones que pertanyen a la pròpia xarxa d'amistats.

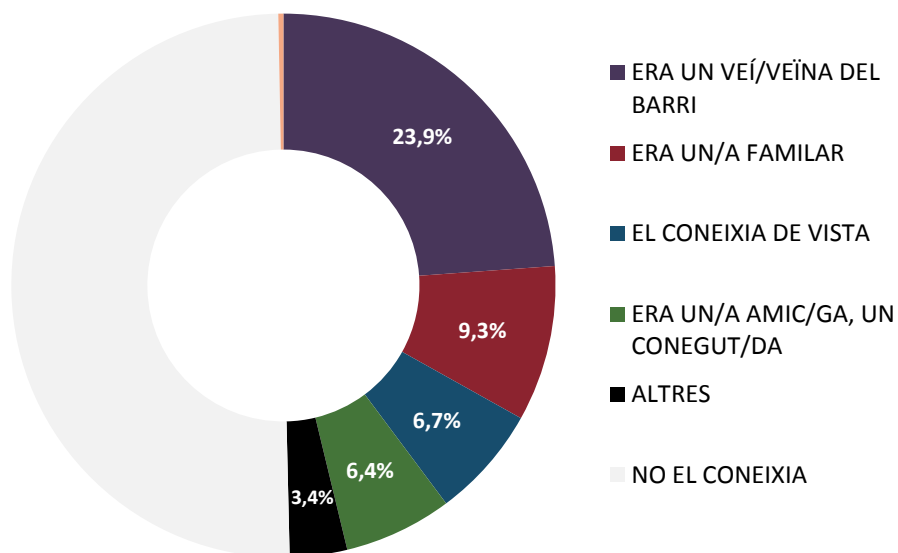
Així doncs, la violència quotidiana, sovint associada en l'imaginari col·lectiu a brots irracionals i amb protagonisme de persones estranyes i desconegudes, freqüentment deriva de les relacions socials que s'estableixen amb persones properes física o emocionalment, persones veïnes i conegudes del propi barri o inclús familiars.

Taula 5. Coneixement de l'agressor i afectació psicològica segons tipus de fets contra la seguretat personal. AMB, 2015

%	Coneixia l'agressor	Afectació psicològica
Adquisitius no violents	4,0%	5,34
Adquisitius violents	1,7%	6,10
Violents no adquisitius	49,6%	7,67
TOTAL SEGURETAT PERSONAL	14,8%	5,79

Font: EVAMB 2016

Gràfic 6. Relació amb l'agressor en els fets violents no adquisitius. AMB, 2015

Font: EVAMB 2016

b) Els fets contra els vehicles

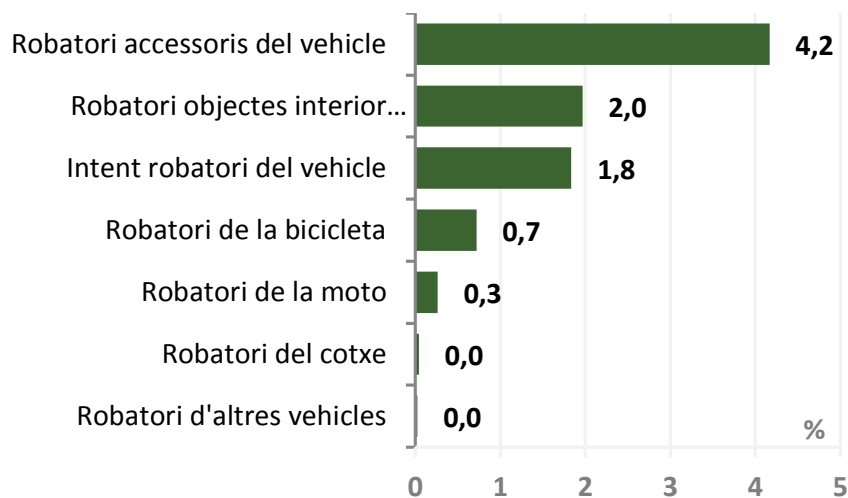
La victimització contra els vehicles a l'AMB implica el 7,4% de les persones entrevistades, pel que constitueix el segon índex en importància absoluta.

Quant al tipus de fets en aquest àmbit:

- El robatori d'accessoris del vehicle és l'episodi delictiu més freqüent i ha afectat el 4,2% de les persones entrevistades.

- El robatori d'objectes de l'interior del vehicle arriben a implicar al 2% de la població metropolitana.
- Els robatoris de tot el vehicle han estat menys habituals, sent més freqüents els intents (1,8%) que no pas els robatoris consumats de bicicleta (0,7%), moto (0,3%) o del cotxe (0,04%).

Gràfic 7. Índex de victimització dels fets contra els vehicles. AMB, 2015

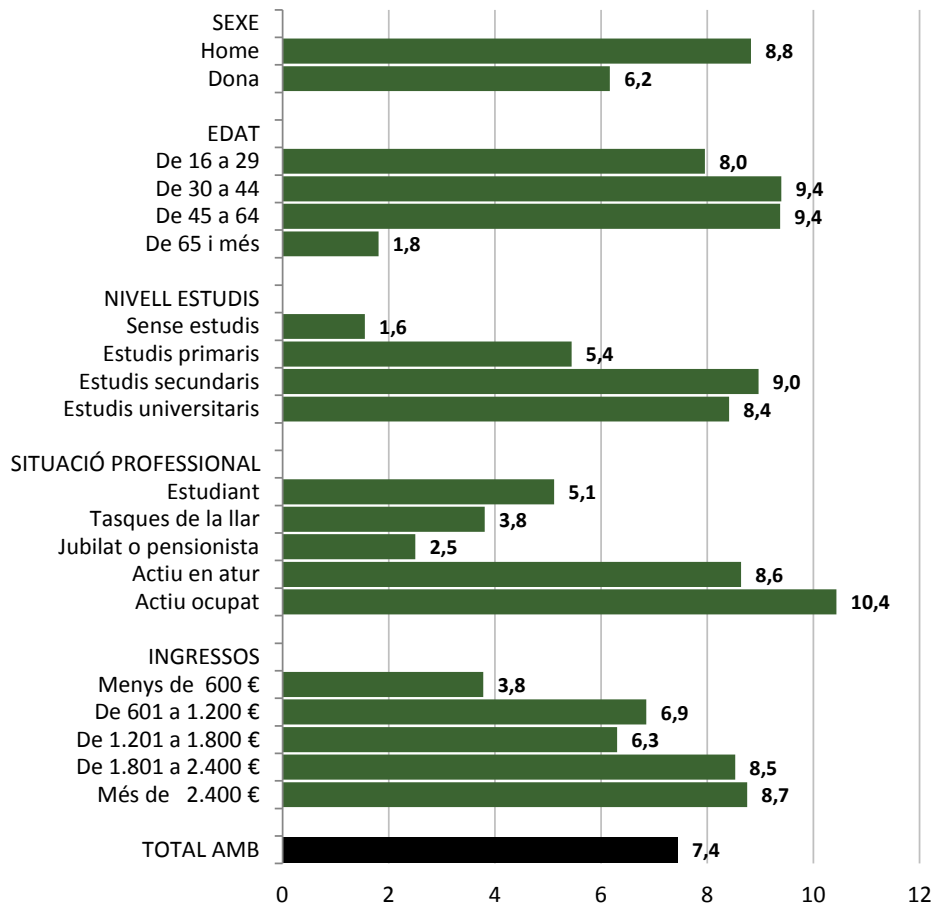

Font: EVAMB 2016

Cal fer esment específic a les característiques personals de les víctimes en aquest àmbit, molt especialment des d'una perspectiva de gènere:

- La proporció d'homes víctimes d'un fet contra els vehicles és significativament més alta que entre les dones. Aquest diferencial s'explica perquè en general els homes tenen més accés i utilitzen més el vehicle privat que les dones, especialment en desplaçaments quotidians per feina i estudis. La proporció de dones amb carnet de conduir i accés a vehicle privat és menor, en conseqüència utilitzen amb més freqüència el transport públic i fan més desplaçaments a peu.
- L'edat i la situació professional també són factors molt significatius. En efecte, la població de 65 anys o més, que ja està majoritàriament jubilada, presenten uns índexs de victimització contra els vehicles molt menors que la resta de segments de població.

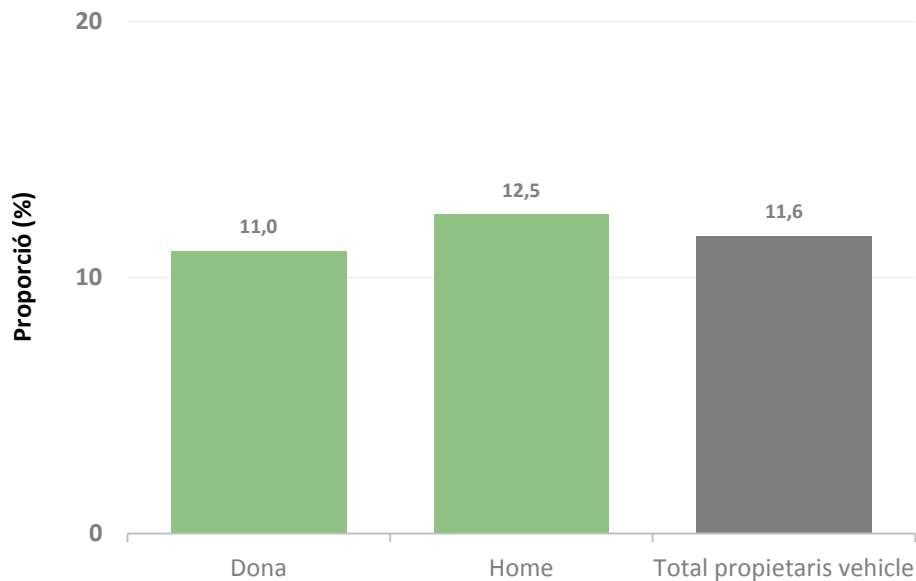
Gràfic 8. Índex de victimització dels vehicles segons característiques sociodemogràfiques. AMB, 2015

Font: EVAMB 2016

Els fets contra els vehicles no afecten a tota la població, sinó només a les persones que en són propietàries. Si es té en compte aquesta consideració es pot construir un índex que estableixi la relació entre les víctimes i les persones propietàries. Aquest indicador l'anomenem índex de risc:

- L'índex de risc a l'AMB ha estat de l'11,6%: per tant, a una de cada 10 persones propietàries d'un vehicle privat (cotxe, moto o bicicleta) els ha passat alguna experiència de victimització en aquest àmbit.
- Les diferències de gènere es minimitzen quan només es tenen en compte aquelles persones que disposen de vehicle.

Gràfic 9. Índex de risc dels fets contra els vehicles segons sexe. AMB, 2015

Font: EVAMB 2016

Pel que fa a les característiques dels fets contra els vehicles s'observa:

- El coneixement de l'agressor en l'àmbit dels vehicles és pràcticament nul (1,9%). Aquesta dada es congruent amb els resultats anteriors i confirma el que s'explicava quan s'analitzaven les ràtios de multivictimització, i és que els fets contra els vehicles acostumen a passar quan aquests estan aparcats al carrer, lluny de la vista dels seus propietaris. És normal doncs que siguin béns fàcilment accessibles i que no hi hagi contacte entre la víctima i el delinqüent.
- En conjunt l'afectació psicològica que generen els fets contra els vehicles és baixa (5,25 punts de mitjana). Això és especialment cert pel que fa al robatori d'accessoris del vehicle. Malgrat ser un dels fets més freqüents a l'AMB (la victimització ha estat del 4,2%), tenen poc impacte psicològic en les víctimes (4,68). L'impacte psicològic dels robatoris de vehicle (6,19) o els intents de robatori (5,96) és lògicament molt més gran.

Taula 6. Coneixement de l'agressor i afectació psicològica segons tipus de fets contra els vehicles. AMB, 2015

%	Coneixia l'agressor	Afectació psicològica
Robatori del vehicle	4,9%	6,19
Intent de robatori del vehicle	0,6%	5,96
Robatori objectes interior vehicle	0,3%	5,39
Robatori accessoris del vehicle	2,6%	4,68
TOTAL VEHICLE	1,9%	5,25

Font: EVAMB 2016

c) Els fets contra els domicilis

El 2,7% de les persones entrevistades a l'AMB han estat víctimes d'un fet contra el seu domicili. Val a dir però que són més les persones que es defineixen com a víctimes d'un intent de robatori del domicili (1,6%) que aquelles que expliquen una experiència de victimització consumada (1,2%).

Taula 7. Índex de victimització dels fets contra els domicilis. Sant Adrià de Besòs, 2015

%	Domicilis
Robatori de domicili	1,2
Intent de robatori de domicili	1,6
Total AMB	2,7

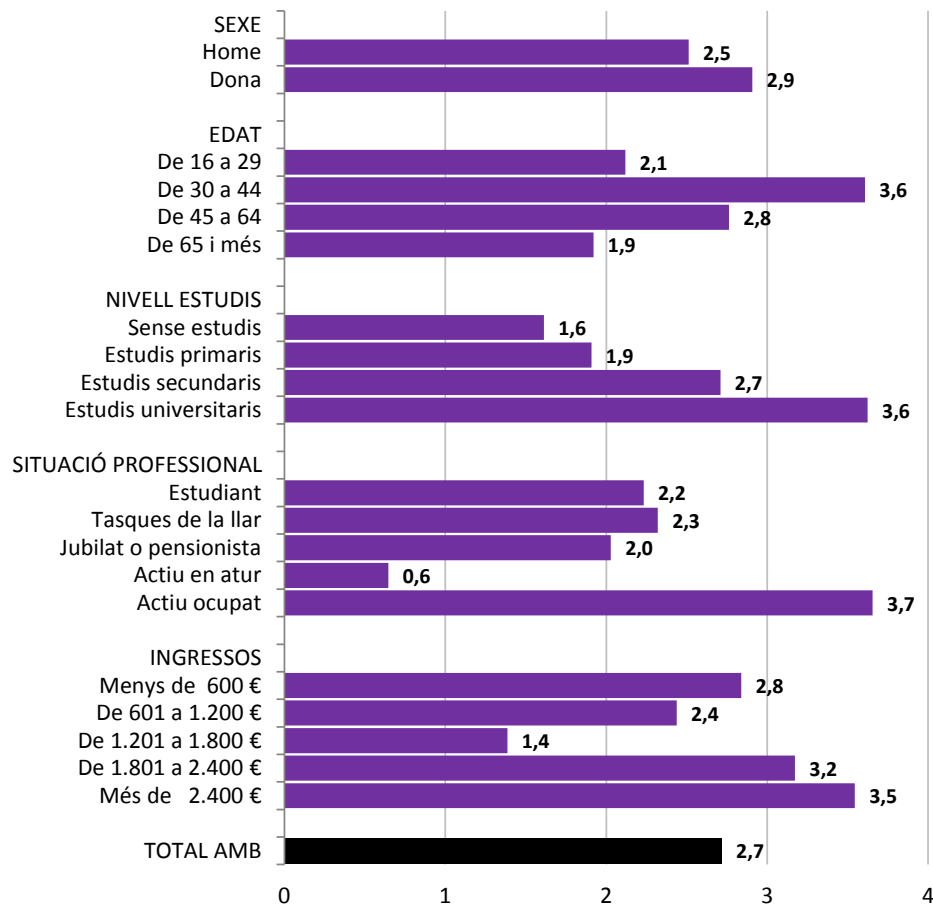
Font: EVAMB 2016

A diferència del que passava amb la seguretat personal, les característiques sociodemogràfiques de les víctimes en aquest àmbit permet comprovar la racionalitat amb la que opera la delinqüència a l'AMB.

- El perfil de la víctima de delinqüència domiciliar correspon principalment al d'una persona adulta d'entre 30 i 44 anys, ocupada laboralment i amb uns nivells d'ingressos i d'instrucció elevats.

Els domicilis són béns fixos, el que afavoreix la possibilitat d'observació de l'immoble i de l'ús que en fan els seus propietaris, en conseqüència, la possibilitat de seleccionar els horaris i els mètodes que permeten obtenir una major rendibilitat econòmica.

Gràfic 10. Índex de victimització dels domicilis segons característiques sociodemogràfiques. AMB, 2015.

Font: EVAMB 2016

La descripció de les característiques que envolten els fets contra els domicilis permet fer algunes matisacions:

- En el 17,8% dels robatoris de domicilis detectats per l'enquesta, les víctimes afirmen que coneixien el delinqüent. Aquests casos solen respondre a situacions en què una persona coneguda o que resideix al mateix domicili realitza petites sostraccions de béns a la llar (agafar diners o algun objecte valuós). En la majoria de casos, però, la víctima no coneix els autors d'aquests robatoris.
- La mitjana de l'afectació psicològica dels fets contra els domicilis ha estat de 6,14 punts. Els robatoris consumats són els que comporten un major dany emocional (6,53).

Taula 8. Coneixement de l'agressor i afectació psicològica segons tipus de fets contra els domicilis. AMB, 2015

%	Coneixia l'agressor	Afectació psicològica
Robatori del domicili	17,8%	6,53
Intent de robatori del domicili	2,0%	5,85
TOTAL DOMICILI	8,9%	6,14

Font: EVAMB 2016

d) Els fets contra els comerços i els negocis

Només el 0,9% de les persones entrevistades han estat víctimes d'algun fet contra la seva botiga o negoci. Tanmateix, tal i com s'ha dit anteriorment, aquest índex ha de ser matisat perquè no afecta a tota la població sinó únicament a aquelles persones que en són propietàries.

- El corresponent índex de risc (víctimes respecte població propietària) ha estat del 21,4%, és a dir, a una de cada 5 persones propietàries d'una botiga o d'un negoci els ha passat algun episodi delictiu en aquest àmbit.
- Els fets detectats per l'EVAMB corresponen a robatoris, en canvi les víctimes d'atracament que s'han detectat són escasses. Cal prendre però aquests resultats amb prudència, doncs l'enquesta opera amb una mostra on hi ha molt poca presència de persones propietàries d'aquests béns.

Taula 9. Índex de victimització i risc dels fets contra els comerços. AMB, 2015

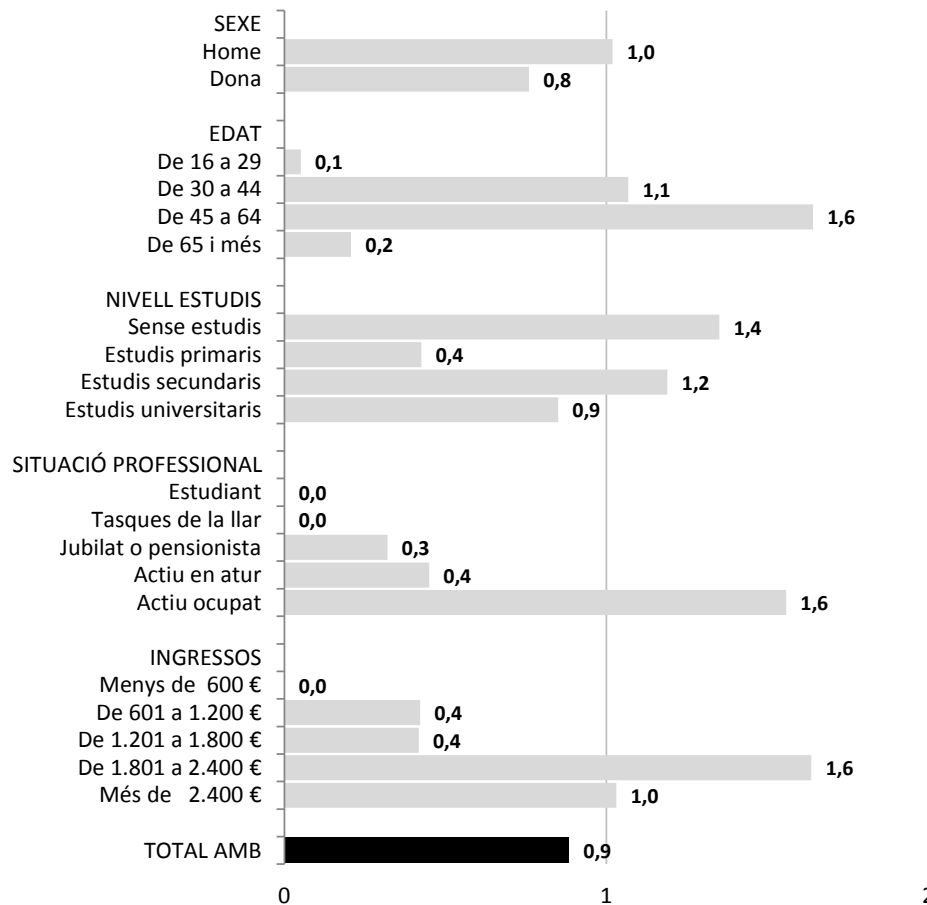
%	Índex de victimització	Índex de risc (només propietaris)
Robatori al comerç o negoci	0,7	16,6
Intent de robatori al comerç o negoci	0,3	7,7
Atracament al comerç o negoci	0,0	0,4
Intent d'atracament al comerç o negoci (1)	0,0	n.d.
Total AMB	0,9	21,4

(1) En l'edició EVAMB 2016 (dada 2015) no s'ha detectat cap víctima d'un intent d'atracament contra el comerç o negoci. Val a dir que la mostra és escassa, pel que recomanem interpretar els resultats amb prudència.

Font: EVAMB 2016

Les característiques sociodemogràfiques mostren que les persones adultes, laboralment actives i amb uns nivells d'ingressos mitjans-alts han estat les més victimitzades. Aquest perfil correspon, lògicament, al de les persones propietàries.

Gràfic 11. Índex de victimització dels fets contra els comerços segons característiques sociodemogràfiques. AMB, 2015

NOTA: La mostra de persones propietàries de botigues i comerços és escassa, pel que es recomana interpretar els resultats amb prudència.

Font: EVAMB 2016

Pel que fa a les característiques d'aquests fets:

- La majoria dels propietaris no coneixen els autors d'aquests delictes.
- La valoració mitjana de l'ensurt que generen els fets contra el comerç o el negoci és baixa (4,03 punts), excepte en el cas dels atracaments. L'afectació psicològica que generen aquests fets s'eleva aleshores fins els 6,88 punts.

Taula 10. Coneixement de l'agressor i afectació psicològica segons tipus de fets contra el comerç o negoci. AMB, 2015

%	Coneixia l'agressor	Afectació psicològica
Robatori al comerç o negoci	5,9%	4,11
Intent de robatori al comerç o negoci	0,0%	3,78
Atracament al comerç o negoci	0,0%	6,88
Intent d'atracament al comerç o negoci	n.d.	n.d.
TOTAL COMERÇ O NEGOCI	3,8%	4,03

NOTA: La mostra de persones propietàries de botigues i comerços és escassa, pel que es recomana interpretar els resultats amb prudència.

Font: EVAMB 2016

e) Els fets contra les segones residències

L'any 2015 el 19,2% de les persones entrevistades a l'AMB tenia una segona residència.

- La victimització en aquest àmbit ha estat del 0,9%. El risc de les persones propietàries ha estat del 4,5%.
- Les característiques de la delinqüència contra les segones residències varia en relació a la dels domicilis habituals. Els períodes de desocupació són majors, augmentant el risc per les majors possibilitats de consumir els robatoris.

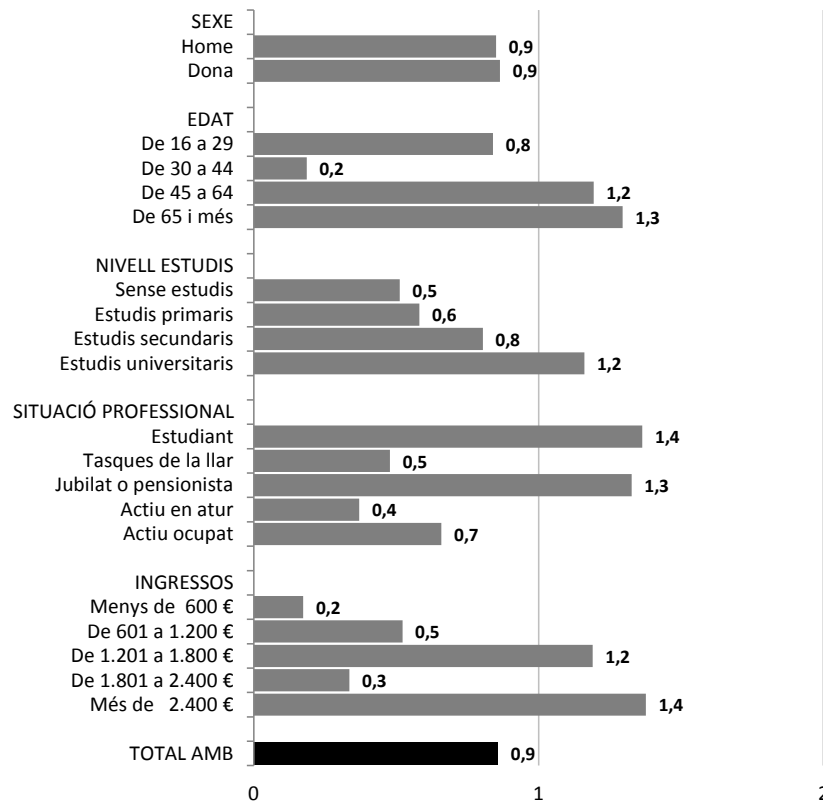
Taula 11. Índex de victimització i risc dels fets contra les segones residències. AMB, 2015

%	Índex de victimització	Índex de risc (només propietaris)
Robatori de la segona residència	0,6	3,0
Intent de robatori de la segona residència	0,5	2,4
Total AMB	0,9	4,5

Font: EVAMB 2016

Quant a les característiques sociodemogràfiques de les víctimes d'un fet contra la segona residència permeten observar un cert gradient socioeconòmic, en tant que els índexs més elevats són els de les persones amb uns majors nivells d'ingressos i d'instrucció. També es mostra el caràcter familiar d'aquests béns, doncs disposen de segona residència les persones de més edat i els segments de població més jove (probablement els seus descendents).

Gràfic 12. Índex de victimització dels fets contra la segona residència segons característiques sociodemogràfiques. AMB, 2015

Font: EVAMB 2016

Es tracta d'un tipus de fets on el contacte entre la víctima i l'agressor sol ser inexistent, tota vegada que la distància física i emocional sol ser menor que en el cas del domicili habitual, pel que l'afectació psicològica és també més baixa (5,69 punts de mitjana).

Taula 12. Coneixement de l'agressor i afectació psicològica segons tipus de fets contra el comerç o negoci. AMB, 2015

%	Coneixia l'agressor	Afectació psicològica
Robatori del domicili	5,0%	5,87
Intent de robatori del domicili	0,0%	5,41
TOTAL DOMICILI	3,0%	5,69

Font: EVAMB 2016

1.3. La localització delictiva en un context metropolità

La possibilitat d'un estudi empíric de la distribució territorial de la delinqüència resulta un assumpte absolutament rellevant en la gestió de la seguretat ciutadana. Aquest estudi implica conèixer i descriure'n les seves regularitats territorials.

La *desagregació territorial dels índexs de victimització* permet estudiar i analitzar d'on són les víctimes. Es tracta d'un indicador senzill que permet identificar la proporció d'habitants d'un territori que han patit un fet que han considerat delictiu. Ara bé, aquesta relació delictiva pot haver succeït fora del seu territori de residència. És per aquest motiu que les *ràtios d'autocontenció* relacionen on viuen les víctimes i on han passat els fets delictius. Un percentatge d'autocontenció elevat significa que la majoria de víctimes han esdevingut víctimes allà on viuen. I a la inversa, una autocontenció baixa indica que aquestes persones han patit un episodi delictiu fora del seu municipi de residència. Existeix doncs, una relació clara entre les pautes de victimització i de mobilitat. És per aquest motiu que enguany s'han analitzat els principals fluxos de victimització entre els municipis de l'AMB.

A la vista del que s'acaba d'exposar, resulta clar que és l'anàlisi de la distribució territorial dels fets delictius, i no la de la victimització, la que millor expressa la relació entre delinqüència i territori. Aquest estudi principia amb el *mapa delictiu*. Es tracta d'un indicador merament descriptiu que recompta i ubica geogràficament els fets detectats per l'EVAMB. L'estudi es realitza des de l'any 1990 amb diferents nivells de desagregació territorial que han anat evolucionant a mesura que avançava la difusió de la informàtica aplicada i que augmentaven les possibilitats tècniques per tractar la informació geogràfica. Tanmateix, no fou fins l'any 2014 que es va decidir tractar aquesta informació identificant les coordenades geogràfiques on van passar els fets. Es tracta d'un treball molt feixuc, bona part del qual s'ha de realitzar manualment, si bé aquests esforços han permès estudiar la distribució dels fets delictius a nivell microterritorial (a nivell de seccions censals), així com aplicar tècniques d'anàlisi espacial per tal d'identificar *clústers* d'atracció delictiva (els anomenats *hot spots*).

La georeferenciació dels fets delictius també ha permès millorar el càlcul de les *taxes d'incidència dels fets delictius*, que posen en relació el flux anual de fets que han passat en un territori amb la seva població resident. Expressant-ho de forma col·loquial, es pot dir que és el nombre anual de fets delictius que han passat per cada 1.000 persones residents¹. En l'informe de l'any passat aquesta informació es va oferir per al conjunt de l'AMB i desagregada per les zones metropolitanas, en funció de la grandària municipal i també a nivell de secció censal.

La redacció del *Pla Director Urbanístic Metropolità (PDU)* ha esdevingut una excel·lent oportunitat per reflexionar i treballar en l'anàlisi de les formes urbanes predominants a l'AMB. Un dels resultats ha estat l'elaboració d'un mapa morfosociològic que identifica clarament les grans peces de teixit socioresidencial i de morfologia urbana que configuren l'estructura residencial actual de l'AMB. Gràcies a la combinació d'informació morfològica i de composició

¹- L'univers d'estudi de l'EVAMB són les persones de 16 anys i més. En els càlculs de les taxes es considera que és aquest segment de població el que està sotmès a risc.

social s'han pogut identificar 21 teixits morfosociològics que ofereixen una caracterització socioespacial del territori metropolità molt més exhaustiva i rigorosa del que es disposava fins ara². Les anàlisis realitzades enguany s'hi refereixen.

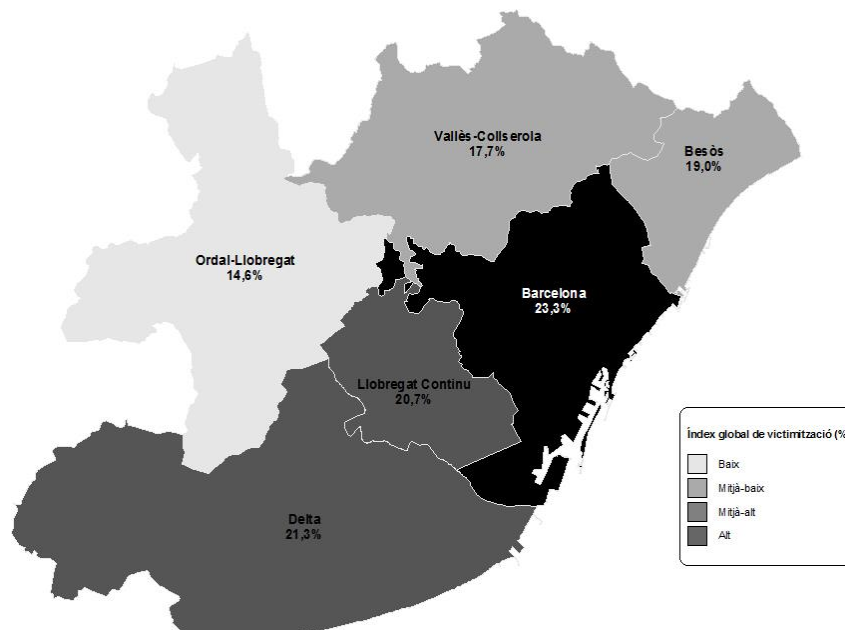
a) D'on són les víctimes: autocontenció i fluxos municipals

La desagregació territorial dels índexs de victimització calcula la proporció d'habitants d'un territori que han viscut alguna experiència que consideren delictiva. Mostra, per tant, la desigual distribució territorial de les víctimes.

- El 23,3% de la població resident a Barcelona s'ha definit com a víctima d'un fet delictiu, el que la situa com un dels territoris metropolitans amb uns índexs més elevats. Aquesta elevada victimització és conseqüència, sobretot, de l'elevada proporció de persones que afirmen haver patit un fet a l'àmbit de la seguretat personal (15,5%).
- Segueixen la zona del Delta i del Llobregat-Continu, amb uns índexs del 21,3% i del 20,7% respectivament:
 - A la zona del Delta els índexs de victimització més elevats corresponen als municipis mitjans (amb una població d'entre 25.000 i els 75.000 habitants). Aquesta victimització està associada molt especialment a fets delictius contra la seguretat personal i els vehicles. Val a dir que Sant Boi de Llobregat també ha registrat una proporció de víctimes elevades en aquest darrer àmbit (11,4%).
 - Els índexs més alts a la zona del Llobregat-Continu estan associats a una elevada proporció de persones residents a l'Hospitalet de Llobregat que han patit algun fet contra la seva seguretat personal (14,5%). A Cornellà del Llobregat destaca la proporció de víctimes de fets contra els vehicles (8,1%) i els domicilis (3,4%).
- La proporció de persones afectades per la victimització ha estat menor al Besòs (19,0%) i al Vallès-Collserola (17,7%). Amb tot cal destacar els índexs de victimització contra la seguretat personal que s'han registrat als municipis petits del Besòs (de 50.000 habitants o menys) i la victimització contra els vehicles a Santa Coloma de Gramenet (8,5%). Els índexs més alts per fets contra els domicilis són els de la zona del Vallès Collserola (3,7%).
- La proporció de persones residents a la zona de l'Ordal-Llobregat que s'han vist afectades per un fet de victimització ha estat menor que a la resta de zones de l'AMB (14,6%).

².- Per a més informació sobre la metodologia de construcció i les característiques d'aquests teixits vegeu l'informe: VV.AA. (2016), "Forma urbana i cohesió social: criteris per al planejament urbanístic i les polítiques urbanes metropolitanas", AMB-IERMB, pendent de publicació.

Mapa 1. Índex global de victimització segons zones metropolitanes. AMB, 2015

Font: EVAMB 2016

Taula 13. Índex de victimització segons zona metropolitana i grandària municipal. AMB, 2015

Índex de victimització (%)	Global	Seguretat personal	Vehicle	Domicili	Comerç o negoci	Segona residència
Barcelona	23,3	15,5	7,5	2,8	1,2	0,9
Besòs	19,0	12,6	6,4	2,0	0,5	0,8
Badalona	17,9	12,3	4,9	1,6	n.d.	n.d.
Santa Coloma de Gramenet	19,6	11,9	8,5	2,0	-	-
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	23,1	16,3	9,0	n.d.	n.d.	n.d.
Municipis de menys de 25.000 hab	20,4	13,3	n.d.	n.d.	-	-
Delta	21,3	10,9	9,6	2,2	1,2	0,6
Sant Boi de Llobregat	21,0	10,3	11,4	n.d.	n.d.	-
Municipis de 50.000 a 75.000 hab	21,9	11,2	9,8	1,9	n.d.	n.d.
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	22,7	14,6	8,5	n.d.	-	-
Municipis de menys de 25.000 hab	14,5	3,3	4,5	n.d.	-	-
Llobregat continu	20,7	11,7	8,0	2,8	0,5	1,4
L'Hospitalet de Llobregat	22,9	14,5	7,9	2,5	n.d.	n.d.
Cornellà de Llobregat	19,1	9,5	8,1	3,4	n.d.	n.d.
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	18,8	9,2	8,3	2,6	n.d.	n.d.
Municipis de menys de 25.000 hab	12,6	1,9	6,3	n.d.	-	n.d.
Ordal llobregat	14,6	8,3	4,6	3,4	0,5	0,2
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	15,5	8,4	4,9	3,5	n.d.	-
Municipis de menys de 25.000 hab	13,6	8,3	4,3	n.d.	-	n.d.
Vallès-Collserola	17,7	8,3	6,7	3,7	1,1	0,6
Sant Cugat del Vallès	16,9	7,9	6,8	3,1	n.d.	n.d.
Municipis de 50.000 a 75.000 hab	15,1	7,5	7,0	n.d.	n.d.	n.d.
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	19,0	7,2	6,5	5,3	n.d.	-
Municipis de menys de 25.000 hab	21,3	n.d.	n.d.	-	-	-
Total AMB	20,6	12,3	7,4	2,7	0,9	0,9

NOTA: Les possibilitats de desagregació dels índexs de victimització està sotmesa a la grandària de la mostra. Se senyalen com a no disponibles (n.d.) aquells casos en els que la mostra no permet aquesta anàlisi.

Font: EVAMB 2016

Els índexs que s'han exposat fins ara aporten informació sobre la distribució territorial de la victimització, és a dir, permeten conèixer d'on són les víctimes. Tanmateix no tota la població de l'AMB esdevé víctima allà on viu. L'evident metropolinització de la vida quotidiana aconsella, per tant, complementar les informacions precedents amb una anàlisi específica que tingui en compte la mobilitat de la població.

La taula següent mostra on han patit els fets les víctimes de l'AMB:

- El 70,8% dels fets de victimització afecten a la població metropolitana al seu municipi de residència. Això significa que fins el 22,5% dels fets delictius els passen en un altre municipi de l'AMB i el 6,7% fora de l'AMB.
- Lògicament l'autocontenció municipal és del 100% en l'àmbit dels domicilis i és molt baixa en l'àmbit de les segones residències (el 87,3% d'aquests fets passen fora de l'AMB).
- En quant a la resta d'àmbits, fins el 28,8% dels fets contra la seguretat personal i el 20,3% dels fets contra els comerços passen fora del propi municipi de residència. Aquesta proporció és lleugerament menor quan s'examina la victimització dels vehicles (19,1%).

Taula 14. On els han passat els fets a les víctimes de l'AMB. AMB, 2015

% de fets	Al mateix municipi de residència	Altre municipi de l'AMB	Fora de l'AMB	Total
Seguretat personal	66,4	28,8	4,8	100,0
Vehicle	77,4	19,1	3,5	100,0
Domicili	100,0	-	-	100,0
Segona Residència	-	8,5	91,5	100,0
Comerç i negoci	75,2	20,3	4,4	100,0
TOTAL AMB	70,8	22,5	6,7	100,0

Font: EVAMB 2016

A més del tipus de fet, en el nivell d'autocontenció delictiva també intervé la pròpia situació del municipi en el context metropolità. Així, aquelles ciutats amb una major densitat d'ús (densament poblades i amb un flux constant de persones) solen esdevenir camp d'acció per l'activitat delictiva (més persones, més béns, més oportunitats i més guanys), per tant més fets delictius que afecten a la població resident i a la població usuària que ve de fora (per treballar, comprar o divertir-se). En aquest sentit:

- El 93,0% dels fets que ha patit la població barcelonina han passat a la pròpia ciutat.
- El grau d'autocontenció dels municipis també és elevat a la zona del Besòs, del Delta, l'Ordal Llobregat i del Llobregat-Continu, si bé entre un 30% i un 40% dels fets que afecten a la seva població passen en altres municipis de l'AMB.
- Aquesta autocontenció és menor als municipis del Vallès-Collserola.

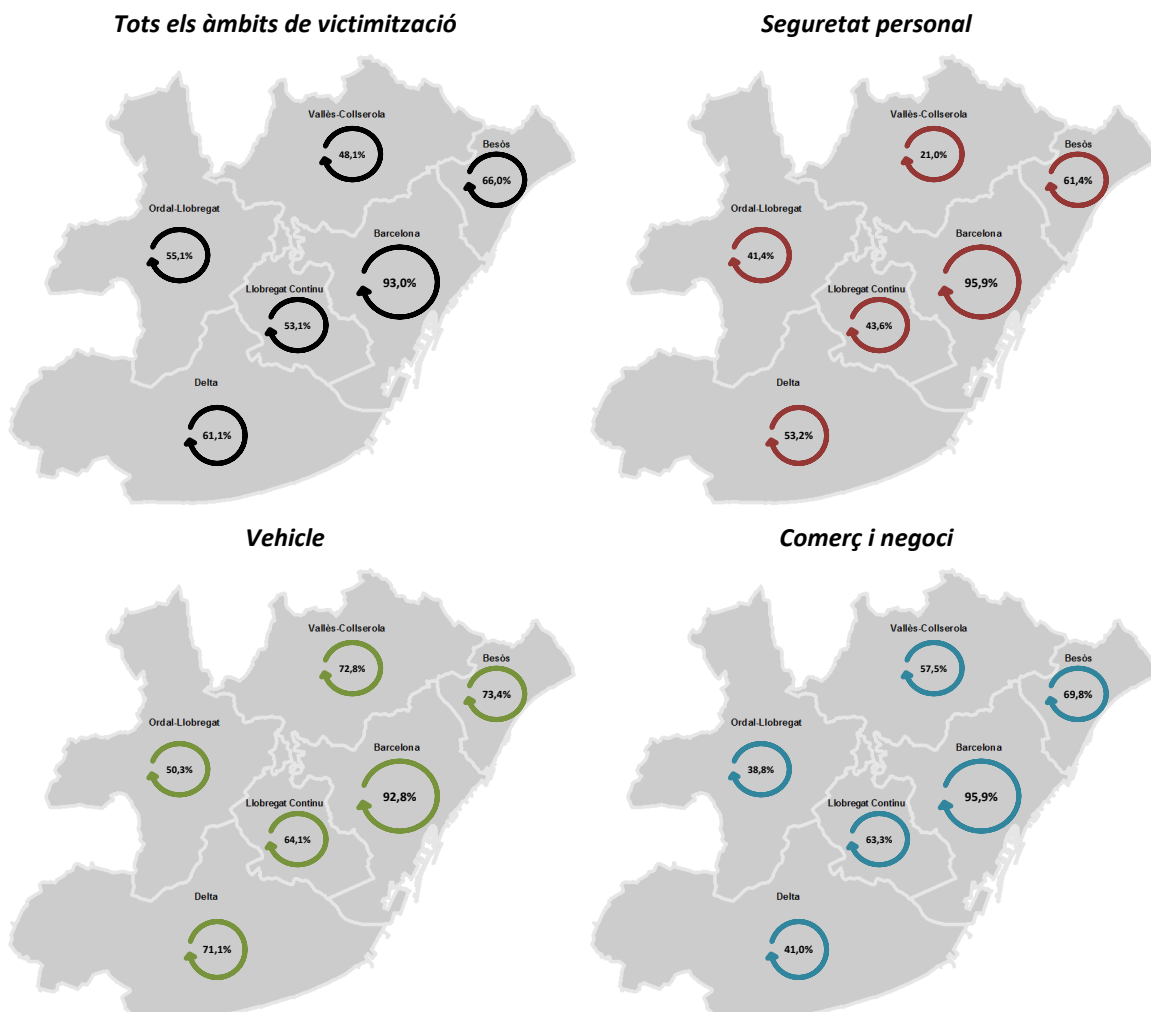
Taula 15. On els han passat els fets a les víctimes de l'AMB. AMB, 2015

% de fets	Al mateix municipi de residència	Altre municipi de l'AMB	Fora de l'AMB	Total
Barcelona	93,0	3,5	3,4	100,0
Besòs	66,0	30,1	3,9	100,0
Delta	61,1	31,1	7,8	100,0
Llobregat continu	53,1	41,5	5,4	100,0
Ordal Llobregat	55,1	25,5	19,4	100,0
Vallès-Collserola	48,1	29,2	22,7	100,0
TOTAL AMB	70,8	22,5	6,7	100,0

Font: EVAMB 2016

El mapa que s'ofereix a continuació sintetitza les informacions precedents i mostra l'autocontenció de la victimització a les zones metropolitanes segons els principals àmbits.

Mapa 2. Autocontenció municipal de la victimització a les zones metropolitanes segons àmbit. AMB, 2015

Font: EVAMB 2016

Al mapa 3 s'ofereix la distribució dels principals fluxos de victimització intermunicipals a l'AMB. Es relaciona, per tant, el municipi de residència de la víctima i on ha patit els fets. En un moment en que la creixent importància dels fluxos (de persones, béns i informació) podrien resultar en una desterritorialització de les pràctiques socials, els resultats que s'han obtingut evidencien, en canvi, que cal considerar la victimització com un fenomen metropolità³. Així, la distribució dels fluxos de victimització ofereix una imatge ben significativa:

- En primer lloc, s'observa que la zona central metropolitana exerceix un important poder d'atracció de persones que acaben sent victimitzades en la seva seguretat personal. Aquesta dada podria estar relacionada amb la capacitat de Barcelona i, en menor mesura de l'Hospitalet de Llobregat, per aglutinar fluxos de població que es desplacen diàriament a aquests municipis per treballar, estudiar o realitzar altres activitats quotidianes.
- Una segona constatació té a veure amb la gran dispersió dels fluxos de victimització dels vehicles. En efecte, si els fluxos de victimització personal posen de manifest l'atracció de la zona central, en l'àmbit dels vehicles aquesta polaritat es veu superada per l'atracció més intensa que exerceixen els municipis que queden fora d'aquesta zona, especialment els situats al Vallès-Collserola. Amb tot sembla que, ara per ara, cap d'aquests municipis té capacitat suficient com per aglutinar aquests fluxos de victimització i, en conseqüència, esdevenir un pol d'atracció delictiva a nivell metropolità.

Els resultats anteriors mostren que, a l'hora d'analitzar les pautes territorials de la victimització, resulta cada cop més necessari començar a deixar enrere categories territorials tancades (arrelades en el temps i en l'espai, com societats o ciutats o barris) i aconsellen incorporar gradualment informació sobre les pautes de mobilitat de la població.

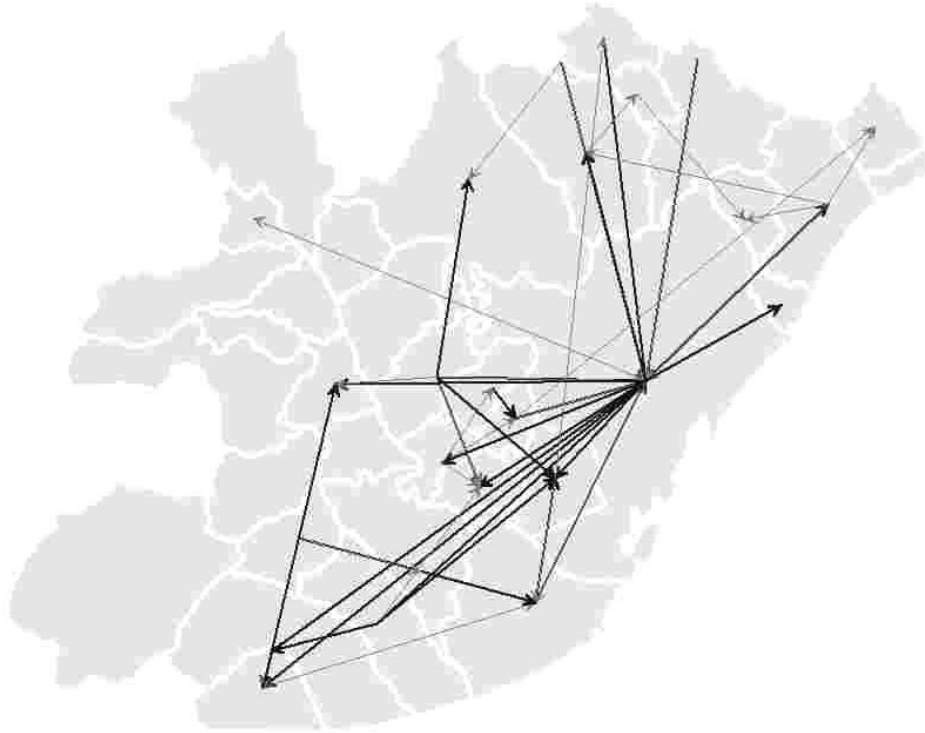
En efecte, el terme municipal és avui un fet merament administratiu i no social. Són les mobilitats quotidianes per feina, consum o lleure les que reflecteixen, a la vegada que defineixen, l'estructura funcional del territori metropolità. Val a dir que aquesta estructura no és inalterable, ans al contrari, l'ús que es fa del territori i la intensitat amb què s'utilitzen els espais varien al llarg del temps, transformant els patrons metropolitans de concentració i de centralitat. En conseqüència, canvien les zones d'oportunitat per a l'activitat delictiva.

En el context metropolità, les anàlisis anteriors han posat de manifest l'atracció de la centralitat. També es desprèn la necessitat d'incorporar informació sobre les pautes de mobilitat de les víctimes per un major coneixement sobre la lògica d'ús dels espais locals (ciutats i barris). Tot plegat hauria de contribuir a millorar el coneixement disponible sobre la distribució territorial de la victimització i de l'activitat delictiva, el que ha de resultar d'utilitat per les polítiques de prevenció i de gestió de la seguretat.

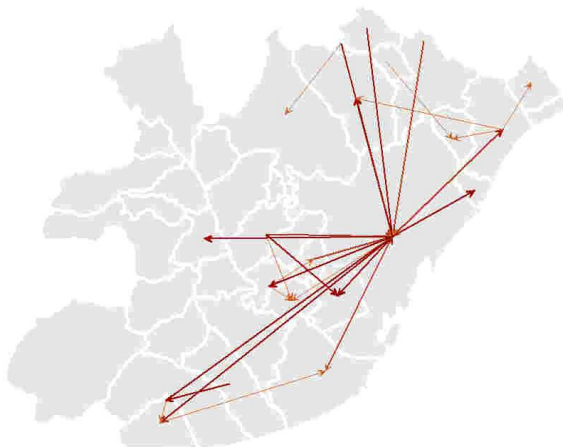
³.- La única excepció dels fets contra les segones residències, ubicades en la seva majoria fora de l'AMB.

Mapa 3. Principals fluxos de victimització intermunicipal. AMB, 2015

Tots els àmbits de victimització

Seguretat Personal

Vehicles

Font: EVAMB 2016

A més de conèixer els fluxos de victimització intermunicipal, l'anàlisi de les pautes de mobilitat quotidiana també ha d'aportar informació rellevant sobre la victimització interna, és a dir, aquella que afecta a la població al seu propi lloc de residència. En efecte, si no tots els territoris atreuen els mateixos perfils de població, les persones residents tampoc utilitzen el territori de la mateixa manera. A falta d'informació més precisa, s'han utilitzat per il·lustrar aquestes afirmacions les característiques sociodemogràfiques de les víctimes i el lloc on els han passat els fets. Els resultats que s'han obtingut mostren que l'edat i la situació professional es poden considerar variables rellevants:

- La separació entre els llocs de residència, treball i estudi està associada a una major mobilitat intermunicipal. Sembla significatiu, doncs, que el risc de victimització exterior sigui més alt entre els segments de població jove i adulta, és a dir, aquells que estan laboralment en actiu o estudiant per incorporar-se al mercat de treball.
- Les pautes de mobilitat quotidiana de la població gran es caracteritzen per l'elevat volum de desplaçaments a peu de curta distància. Això podria explicar l'elevada autocontenció delictiva que s'observa en aquest segment de població.
- També cal destacar l'elevada autocontenció dels segments de població amb uns nivells d'ingressos més baixos. Ja sigui per raons financeres o pràctiques, els desplaçaments intermunicipals dels segments de població més pobres són molt menys freqüents que els d'altres segments socials

Ara bé, aquests comentaris i anàlisis presenten limitacions, doncs ofereixen una aproximació que pressuposa:

- Que determinats segments de població viuen de forma més local que altres. Així per exemple, les persones amb menys ingressos o la gent gran es consideren menys mòbils que la població resident més jove, o la que està laboralment activa. Tanmateix, sabem que la població jubilada és avui més mòbil que temps enrere. També hi ha segments significatius de població que queden fora d'aquestes consideracions i de les que no tenim informació, com podrien ser les persones amb descendència, per posar un exemple.
- Tampoc sabem què estava fent exactament la víctima quan li va passar el fet.. Un estudiant o una persona aturada podria estar gaudint del seu temps de lleure en el moment de la victimització, entre d'altres situacions possibles.

Queda per tant palesa la necessitat d'obtenir informació empírica més precisa que, en un context de múltiples mobilitats, ens permeti oferir una aproximació adequada als possibles riscos associats a les diferents pautes de mobilitat i d'utilització del territori.

Taula 16. On els han passat els fets a les víctimes segons característiques sociodemogràfiques. AMB, 2015

	Al mateix municipi de residència	Altre municipi de l'AMB	Fora de l'AMB	Total
SEXE				
Home	66,4	25,7	7,9	100,0
Dona	75,2	19,3	5,4	100,0
EDAT				
De 16 a 29	56,3	33,5	10,2	100,0
De 30 a 44	73,7	22,6	3,7	100,0
De 45 a 64	75,2	18,8	5,9	100,0
De 65 i més	79,2	9,6	11,2	100,0
NIVELL ESTUDIS				
Sense estudis	73,3	21,7	5,0	100,0
Estudis primaris	67,1	24,5	8,5	100,0
Estudis secundaris	68,7	25,4	5,9	100,0
Estudis universitaris	76,0	17,3	6,7	100,0
SITUACIÓ PROFESSIONAL				
Estudiant	53,2	32,5	14,3	100,0
Tasques de la llar	71,4	21,7	6,9	100,0
Jubilat o pensionista	78,7	12,0	9,3	100,0
Actiu en atur	73,2	22,6	4,3	100,0
Actiu ocupat	71,8	23,2	5,0	100,0
INGRESSOS				
Menys de 600 €	83,7	15,0	1,3	100,0
De 601 a 1.200 €	73,6	24,2	2,1	100,0
De 1.201 a 1.800 €	76,1	17,4	6,5	100,0
De 1.801 a 2.400 €	77,3	21,4	1,3	100,0
Més de 2.400 €	63,3	26,7	10,0	100,0
TOTAL AMB	70,8	22,5	6,7	100,0

Font: EVAMB 2016

b) On passen els fets: mapa delictiu i incidència territorial

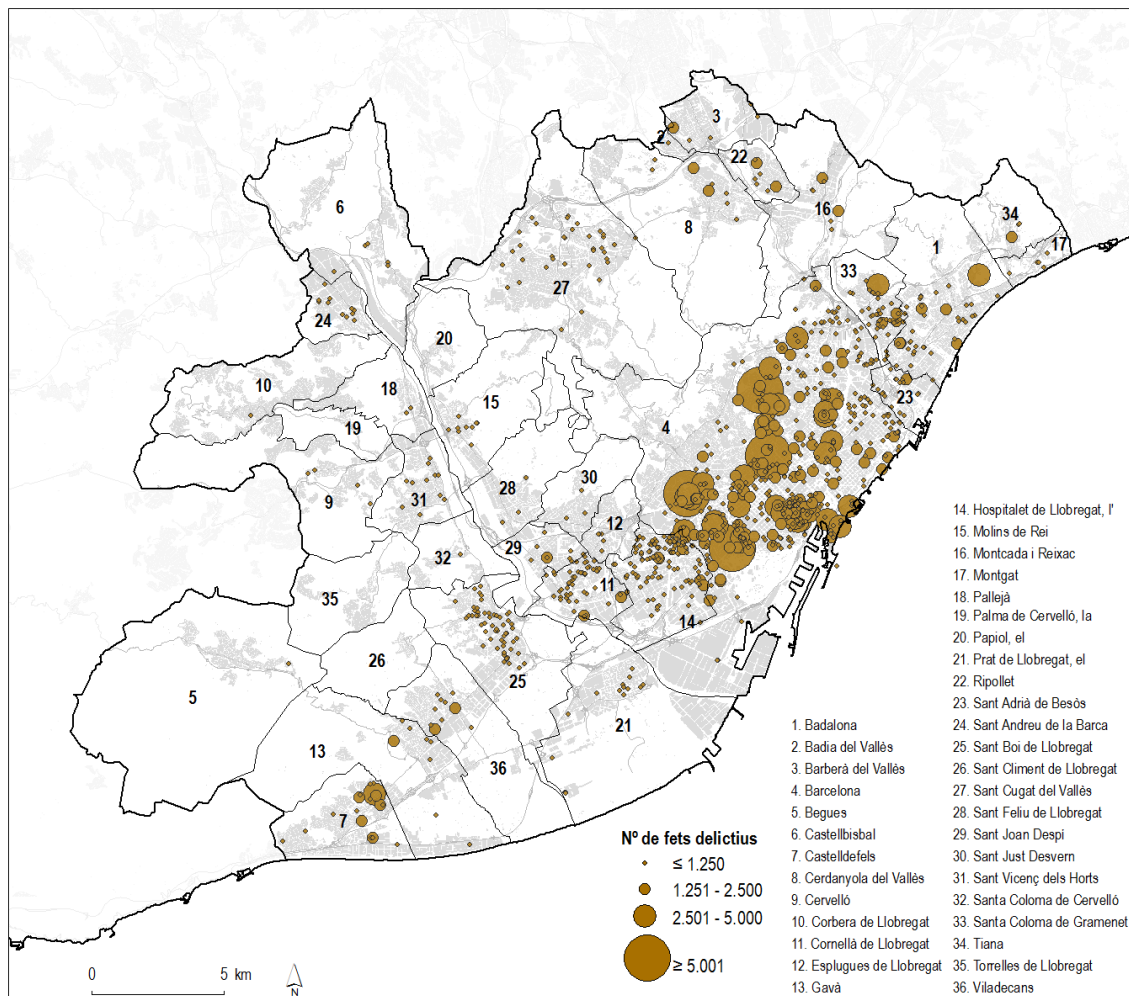
El mapa delictiu recompta i ubica geogràficament els fets delictius detectats per l'EVAMB. No relaciona els fets delictius amb cap característica social ni urbana significativa, pel que el seu valor no és analític sinó merament descriptiu. Malgrat aquestes limitacions, la possibilitat de visualitzar la localització d'aquests fets en el territori metropolità aporta informació útil per a les institucions responsables de la seguretat ciutadana, doncs permet posar de manifest l'atracció de la centralitat i la influència de la grandària municipal en la distribució delictiva.

- La relació entre activitat delictiva i centralitat s'observa nítidament. La majoria de fets delictius que s'han detectat s'ubiquen a la ciutat de Barcelona, d'on es desprèn que la ciutat central és un escenari preferent per a l'activitat delictiva, especialment en els àmbits de la seguretat personal i els comerços.
- El 13,7% dels fets registrats per l'EVAMB es concentren a la zona del Llobregat Continu, en bona mesura com a conseqüència de la influència que exerceix l'Hospitalet de Llobregat, especialment en els àmbits de la seguretat personal i els domicilis.
- Segueix la zona del Besòs, en aquest cas per la importància que tenen Badalona i Santa Coloma de Gramenet en les dinàmiques delictives metropolitanes.
- El volum de fets que s'han detectat a la zona de l'Ordal-Llobregat i el Vallès-Collserola ha estat menor, si bé cal destacar que en aquestes zones es concentren fins el 15% dels fets que s'han detectat en l'àmbit dels domicilis.

D'aquests resultats es desprèn que la grandària de la població afecta, sens dubte, la distribució dels fets delictius en el territori. Ara bé, aquesta relació no és sempre unívoca i directa. En efecte, si aquesta fos la única variable que intervé els fets es distribuïrien homogèniament en el territori en funció del nombre dels seus habitants. No obstant això, s'observen variacions substantives, la qual cosa indica que hi ha un impacte del propi territori en l'activitat delictiva. En aquest sentit, una dada significativa és que als municipis petits i mitjans de l'AMB haurien passat fins el 15% de tots els fets delictius, el que cal atribuir a les dificultats existents per articular una estructura de prevenció i de protecció adequada dels vehicles, els comerços i els domicilis.

Es pot concloure doncs que, de la mateixa manera que una densitat de població elevada pot esdevenir un mecanisme facilitador de l'activitat delictiva (massificació, anonimat i dificultats per a conèixer i reconèixer els delinqüents), una baixa densitat pot comportar dificultats per adoptar mesures de protecció eficaces, tant per motius formals (per exemple a l'hora d'organitzar patrulles preventives) com informals (per la menor capacitat de vigilància veïnal a certes hores del dia).

Mapa 4. Mapa delictiu metropolità. AMB, 2015

Font: EVAMB 2016

Taula 17. Mapa delictiu. Distribució dels fets de victimització a les zones¹. AMB, 2015

ÀMBIT TERRITORIAL	Global	Seguretat personal	Vehicle	Domicili	Comerç o negoci
Barcelona	59,3	61,3	56,9	50,4	59,3
Besòs	11,8	12,4	11,2	10,8	11,8
Delta	8,7	7,6	11,0	8,0	8,7
Llobregat continu	13,7	13,8	13,8	16,0	13,7
Ordal-Llobregat	1,8	1,3	1,7	5,4	1,8
Vallès-Collserola	4,7	3,6	5,3	9,4	4,7
Total ÀMB	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

1.- No s'inclouen les segones residència, situades majoritàriament fora de l'AMB

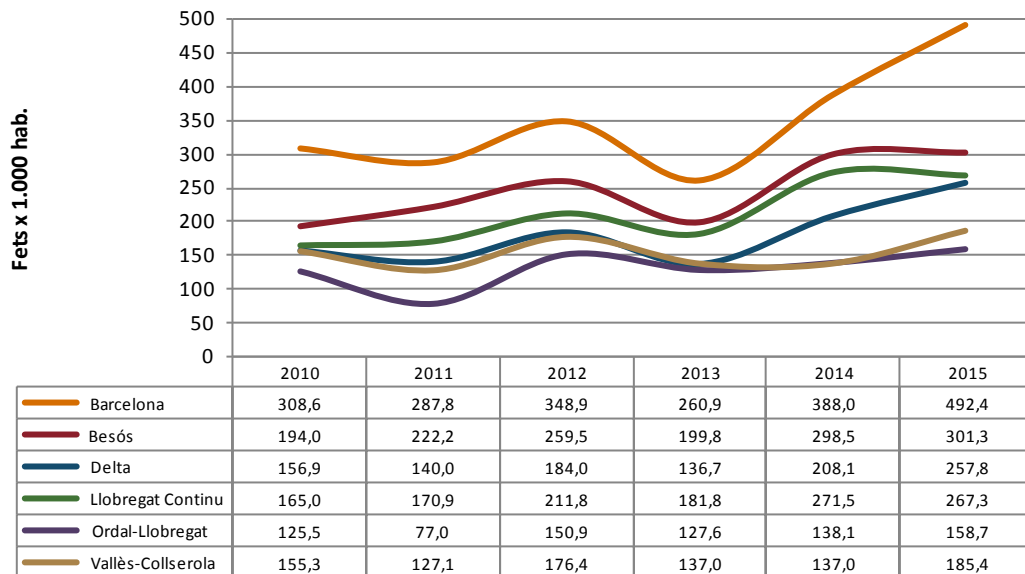
Font: EVAMB 2016

El càlcul de les taxes d'incidència dels fets delictius a nivell territorial permet aïllar els possibles efectes derivats de l'estructura de la població en l'activitat delictiva. Aquestes taxes expressen el nombre anual de fets delictius que han passat en un territori per cada mil dels seus habitants. En conseqüència, un municipi on s'ha registrat un baix volum de fets delictius però que compta amb una població petita obtindrà unes taxes que poden ser més elevades que les d'un municipi on s'ha registrat un elevat volum de fets però que compta amb una important grandària poblacional. És manifest que la incidència del fenomen delictiu per a la població serà molt major en el primer cas que en el segon, sense obviar els efectes que es poden derivar d'un baix volum d'activitat delictiva (mesurada en termes absoluts) en els processos de construcció col·lectiva de la seguretat ciutadana.

Dit això, la taxa d'incidència anual del 2014 per al conjunt de l'AMB va ser de 376,9 fets delictius per cada 1.000 habitants. Enguany ha estat de 374,9 fets per cada 1.000 habitants. No obstant això s'observen diferències significatives a nivell territorial. Els resultats obtinguts es poden resumir en un augment de les taxes delictives al llarg de tot el període a tots els àmbits metropolitans, assolint les quotes més altes al llarg del 2015, especialment a la ciutat de Barcelona.

- La incidència dels fets delictius ha augmentat de manera significativa a Barcelona, i això malgrat els índexs de victimització s'han mantingut estables. L'explicació rau en un augment dels fets delictius contra la població adulta, precisament en un moment de clar declivi demogràfic d'aquest segment de població. Els efectius de persones adultes residents de Barcelona eren d'1.082.771 l'any 2012 i només d'1.055.681 l'any 2015, el que suposa una pèrdua neta de 30.000 persones d'aquest tram d'edat en només 3 anys. Una major activitat delictiva dirigida contra aquest segment de població sumada a un saldo de creixement negatiu deriva, lògicament, en un augment de la incidència delictiva.
- Les taxes també han augmentat a la zona del Delta i del Besòs, si bé aquesta transició ha estat més progressiva.
- A la zona del Llobregat continu, l'Ordal-Llobregat i a la del Vallès-Collserola les taxes s'han mantingut estables respecte les de l'any passat.

Gràfic 13. Taxa d'incidència dels fets delictius (fets x 1.000 hab.) segons àmbits territorials. AMB, 2010-2015

Font: EVAMB 2011-2016

L'anàlisi en funció de la grandària municipal permet concretar els resultats anteriors. S'observa aleshores que l'increment de la incidència delictiva durant el 2015 s'ha produït a la ciutat de Barcelona, tot i que també ha estat significatiu a Santa Coloma de Gramenet, Cornellà i, en menor mesura, a Sant Boi de Llobregat. En canvi la incidència dels fets de victimització ha disminuït a l'Hospitalet de Llobregat i a Sant Cugat del Vallès. També és important observar que, si bé la incidència de la victimització és menor als municipis petits i mitjans, la tendència dels últims anys apunta a un increment de les seves taxes.

Taula 18. Taxa d'incidència dels fets delictius (fets x 1.000 hab.) segons grandària municipal. AMB, 2010-2015

GRANDÀRIA MUNICIPAL	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Barcelona	308,6	287,8	348,9	260,9	388,0	492,4
Hospitalet de Llobregat (L')	173,6	203,2	240,0	192,6	323,9	295,7
Badalona	193,1	218,2	244,3	194,8	247,1	277,0
Santa Coloma de Gramenet	186,4	148,3	216,4	156,5	228,6	322,9
Cornellà de Llobregat	119,2	164,2	152,0	111,2	221,9	366,2
Sant Boi de Llobregat	159,2	141,7	201,9	180,7	181,7	260,0
Sant Cugat del Vallès	150,0	91,5	134,0	145,5	210,2	179,4
Municipis de 50.000 a 75.000 hab	162,0	141,7	209,1	143,9	182,0	266,5
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	131,8	128,1	156,6	144,6	210,7	203,1
Municipis de menys de 25.000 hab	97,3	71,5	109,1	70,5	128,9	144,7

Font: EVAMB 2011-2016

Tal i com s'avançava a la introducció d'aquest capítol, fruit dels treballs associats a la redacció del nou *Pla Director Urbanístic Metropolità (PDU)* enguany es disposa per primera vegada d'una capa d'informació geogràfica que classifica les zones residencials metropolitanes en 21 teixits morfosociològics. Es tracta de diferents tipus de formes urbanes que aglutinen peces del territori que urbanísticament són similars entre elles (principalment blocs d'edificis, eixamples, zones històriques i unifamiliars), cadascuna de les quals caracteritzades en funció de variables socioresidencials (estructura d'edat i origen de la població, estatus socioeconòmic, tipus de llar, condicions dels habitatges i accessibilitat als serveis bàsics).

Les tasques realitzades per georeferenciar la informació sobre les víctimes i els fets delictius han permès elaborar una base de dades que incorpora aquesta informació. Val a dir que malgrat la mostra de l'EVAMB no ha estat dissenyada tenint en compte aquesta classificació territorial, diverses anàlisis estadístiques han permès constatar que es tracta d'una construcció prou robusta i consistent com per a permetre fer pivotar l'anàlisi dels principals àmbits d'activitat delictiva.

Com a indicadors s'han utilitzat les taxes d'incidència per cada mil habitants de 16 anys o més que viuen en aquell teixit. Ara bé, en el càlcul només s'han pogut comptabilitzar aquells fets delictius sobre els que s'ha pogut obtenir suficient informació com per permetre la seva adequada georeferenciació. S'exclouen per tant els fets dels quals no consta l'adreça del succés, així com aquells que han passat a l'interior d'un transport públic (enguany han estat el 8,5% dels fets contra la seguretat personal). Sí que s'han pogut georeferenciar, en canvi, els fets que han passat a les parades que estan a peu de carrer o a les estacions. Malgrat les limitacions tècniques i metodològiques que s'acaben d'assenyalar, s'ha pogut treballar amb la informació proporcionada per 755 víctimes sobre un total de 931 fets delictius a l'AMB.

L'exposició de resultats començarà amb una breu nota descriptiva per caracteritzar aquells teixits morfosociològics que presenten unes majors taxes d'incidència delictiva, i aquells on aquesta incidència s'ha mostrat significativament baixa. Es continuarà amb l'anàlisi dels principals àmbits delictius.

L'anàlisi de les taxes d'incidència que resulten de comptabilitzar tots els fets delictius mostra una elevada incidència de la victimització a 5 dels 21 teixits morfosociològics metropolitans: els teixits compactes de noves classes mitjanes, els blocs de classes mitjanes i altes, el compacte de gent gran-nova immigració, així com, en menor mesura, l'històric amb mixtura de classes intermèdies i el compacte de noves classes mitjanes i mixtura de classes intermèdies.

- **Compacte de noves classes mitjanes:** aquest teixit morfosociològic es dona únicament al centre de Barcelona, estenent-se per la Dreta de l'Eixample i també per algunes zones de Ciutat Vella, com el Born, la part alta del Raval (tocant al carrer Pelai) i la ronda de Sant Antoni, i també la part alta del Gòtic (tocant a les Rambles). Es tracta, doncs, d'una àrea molt cèntrica, que s'ha anat poblant progressivament de residents més aviat joves, molts d'ells d'origen estranger, amb un alt grau de formació, que habitualment viuen a llars sense fills en habitatges de lloguer. El perfil majoritari de la persona victimitzada en aquest teixit respon al d'una dona d'entre 30 i 44 anys, sent els fets delictius més freqüents els que afecten a la seguretat personal, si bé també són freqüents els fets delictius contra els vehicles. Pel que fa a les característiques urbanes dels espais on han passat aquests fets contra la seguretat personal, la majoria de víctimes es refereixen a la Plaça de Catalunya i els carrers transitats del seu voltant (la Rambla, Pelai, Portal de l'Àngel).
- **Blocs de classes mitjanes i altes:** ocupen el 4,3% de la superfície del teixit residencial metropolità, on hi viu el 3,1% de la població. Aquesta forma urbana apareix a alguns dels enclavaments de població de rendes més altes de l'àrea metropolitana de Barcelona, com ara la zona alta del municipi de Barcelona i al barri de la Vila Olímpica, a Castelldefels, a una part de la zona cèntrica d'Esplugues de Llobregat i al barri de Finestrelles, així com a alguna àrea de Sant Just Desvern. En general l'estatus social dels residents és elevat, el 42,8% disposa de rendes altes i la el parc d'habitatges d'aquestes àrees és de força qualitat. La taxa d'incidència de l'any 2015 ha estat 402 fets delictius per cada 1000 habitants. Aquesta activitat delictiva es concreta principalment en els fets contra els vehicles.
- **Compacte de gent gran-nova immigració:** aquesta forma urbana és especialment densa, ocupa l'1,5% de la superfície residencial i allotja al 3,9% de la població metropolitana. Té especial rellevància a dos nuclis de l'àrea metropolitana de Barcelona principalment. Un d'ells se situa a una zona àmplia del districte de Ciutat Vella de Barcelona estenent-se pel sud dels barris del Raval i del Gòtic. El segon es troba a la zona nord de l'Hospitalet de Llobregat, als barris de La Florida i Pubilla Cases. Un dels aspectes que caracteritza aquests teixits és l'elevada proporció de població extracomunitària que concentra (32,7% de la població nascuda fora de la UE-15), l'empobriment de la població resident i un parc d'habitatges que reuneix les pitjors condicions de tota l'àrea metropolitana de Barcelona. Els fets més freqüents són contra la seguretat personal a carrers transitats i places.

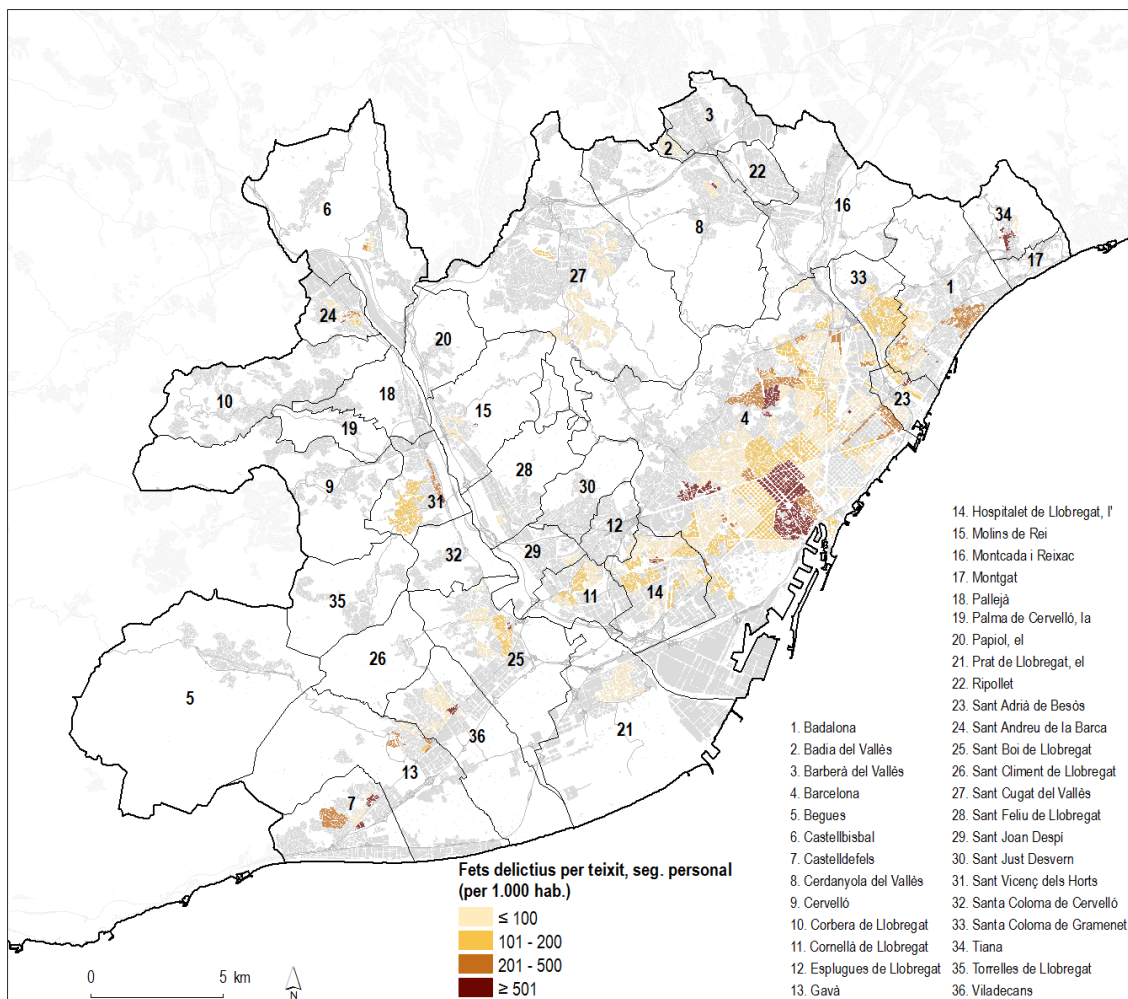
- **Històric amb mixtura de classes intermèdies:** la taxa d'incidència en aquest teixit ha estat de 265 fets delictius per cada 1.000 habitants. Es tracta d'una forma que situada als nuclis antics de la gran majoria de municipis metropolitans, ocupant àrees importants de gran centralitat, i caracteritzats per la mixticitat, tant socioeconòmica com demogràfica. Amb tot la major incidència delictiva correspon al teixit situat a la capital metropolitana, afectant els àmbits de la seguretat personal, els vehicle, així com les botigues i els comerços. El perfil majoritari de la persona victimitzada ha estat el d'un home adult.
- **Compacte de noves classes mitjanes i mixtura de classes intermèdies:** aquesta forma urbana s'estén entre les zones més cèntriques del municipi de Barcelona, ocupant els barris de l'Esquerra de l'Eixample i Sant Antoni, per una banda, i Fort Pienc, per l'altra. Més enllà de l'Eixample aquest tipus de forma urbana també s'estén per una ampla zona del Poble Sec, així com alguna zona petita dels barris de Les Corts i Vallcarca. En total abasta el 3,5% de la superfície residencial de l'àrea metropolitana, on hi resideix el 6,8% de la seva població. La taxa d'incidència delictiva ha estat de 242 fets per cada 1.000 habitants. S'observa una major proporció de fets que afecten a les dones i a la població adulta, sent el principal àmbit de victimització els fets contra els vehicles.

Les taxes d'incidència a la resta de teixits morfosociològics han estat menors. Les més baixes són les taxes registrades a les zones amb predomini de famílies amb menors (unifamiliars, de blocs i compactes), així com als teixits unifamiliars i compactes de classes mitjanes i altes. Els primers corresponen en la seva majoria a peces urbanes disperses i situades en zones perifèriques o en el connurbat. Els teixits de classes mitjanes i altes es caracteritzen per una marcada presència de població amb rendes altes i de part de l'elit social metropolitana. Les taxes d'incidència delictiva se situen entre els 100 i els 150 fets per cada 1.000 habitants, molt per sota de la mitjana de l'AMB. Els pocs fets que passen es concentren en els àmbits dels vehicles i els domicilis.

A continuació, per cloure aquest apartat, es presenten els mapes que concreten els comentaris precedents per als principals àmbits delictius.

Pel que fa al conjunt de fets contra la seguretat personal les taxes d'incidència més altes corresponen a teixits amb un predomini de classes treballadores. Majoritàriament a Barcelona són els ubicats al centre històric i a l'eixample, així com als blocs dels barris de La Font de'n Fargues i el Carmel. Fora de Barcelona els trobem a l'Hospitalet de Llobregat i a Castelldefels. També s'han registrat taxes d'incidència elevades a teixits caracteritzats per la presència de classes mitjanes i altes: la zona entre les Corts i Sarrià a Barcelona, al casc antic de Tiana. Puntualment, també es detecten zones amb una incidència elevada de fets delictius contra la seguretat personal a Viladecans, Cerdanyola del Vallès o Sant Boi.

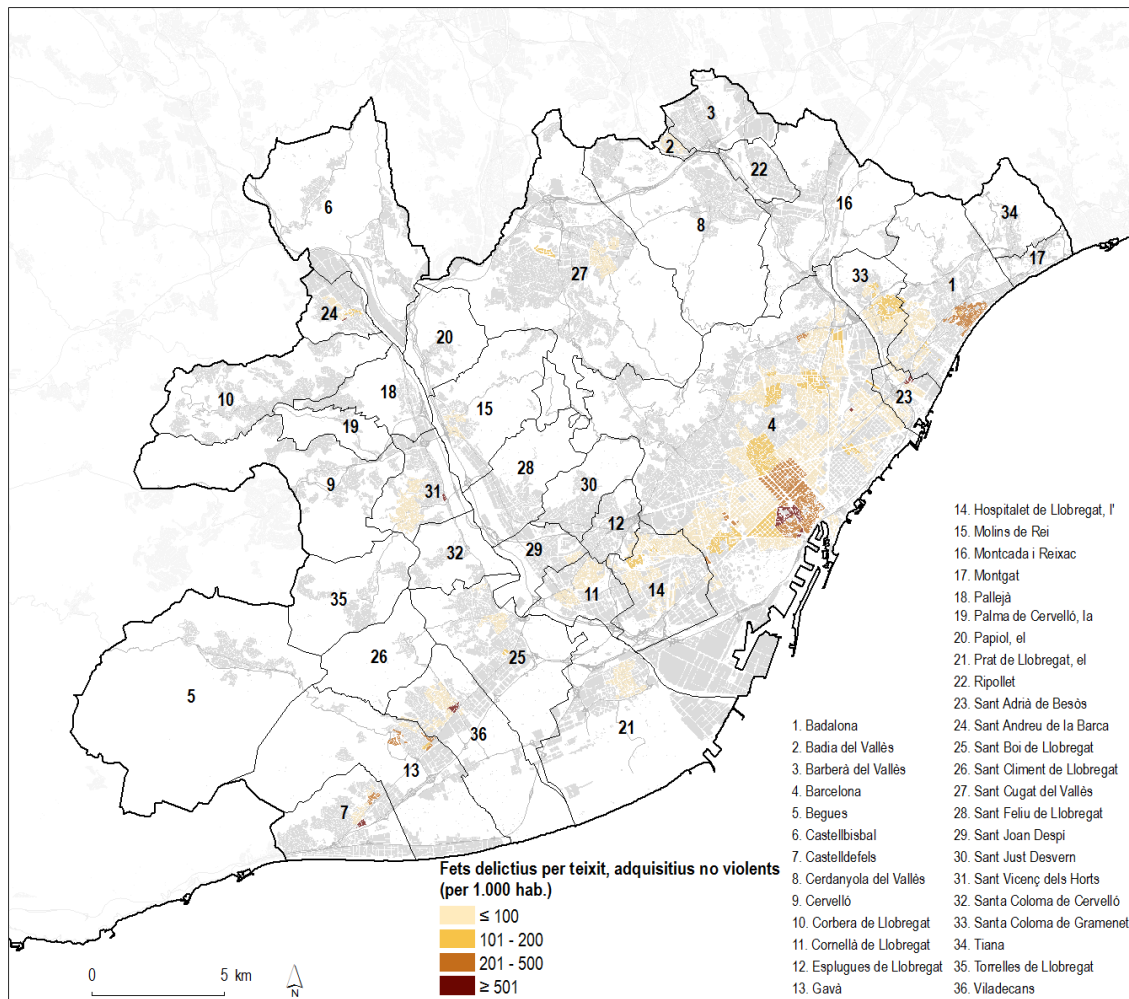
Mapa 5. Taxa d'incidència dels fets delictius contra la seguretat personal (fets x 1.000 hab.) segons teixits morfosociològics. AMB, 2015

Font: elaboració pròpia a partir de dades censals INE, dades cartogràfiques IICC i EVAMB 2016

Una observació més específica de la distribució territorial dels fets adquisitius no violents (furts i robatoris a la descuidada) permet veure que aquests tenen una major incidència al centre de Barcelona i també es pot veure una certa concentració d'aquests fets al centre històric de Badalona.

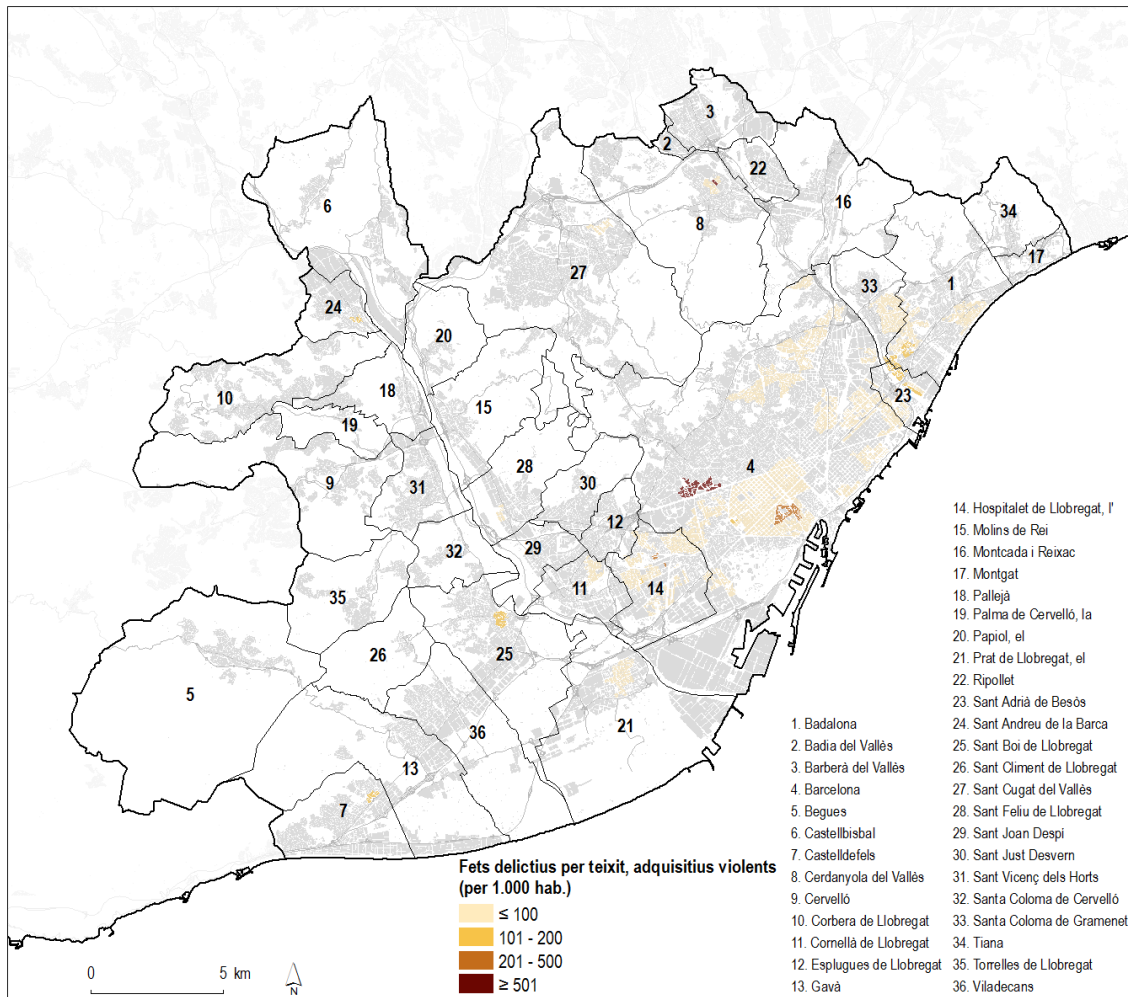
Mapa 6. Taxa d'incidència dels fets delictius adquisitius no violents contra la seguretat personal (fets x 1.000 hab.) segons teixits morfosociològics. AMB, 2015

Font: elaboració pròpia a partir de dades censals INE, dades cartogràfiques IICC i EVAMB 2016

La major incidència de fets adquisitius violents es localitza als blocs de classes mitjanes i altes situada entre Maria Cristina i Francesc Macià per sobre la Diagonal així com, en menor mesura, al compacte de noves classes mitjanes a la zona del casc històric de Barcelona.

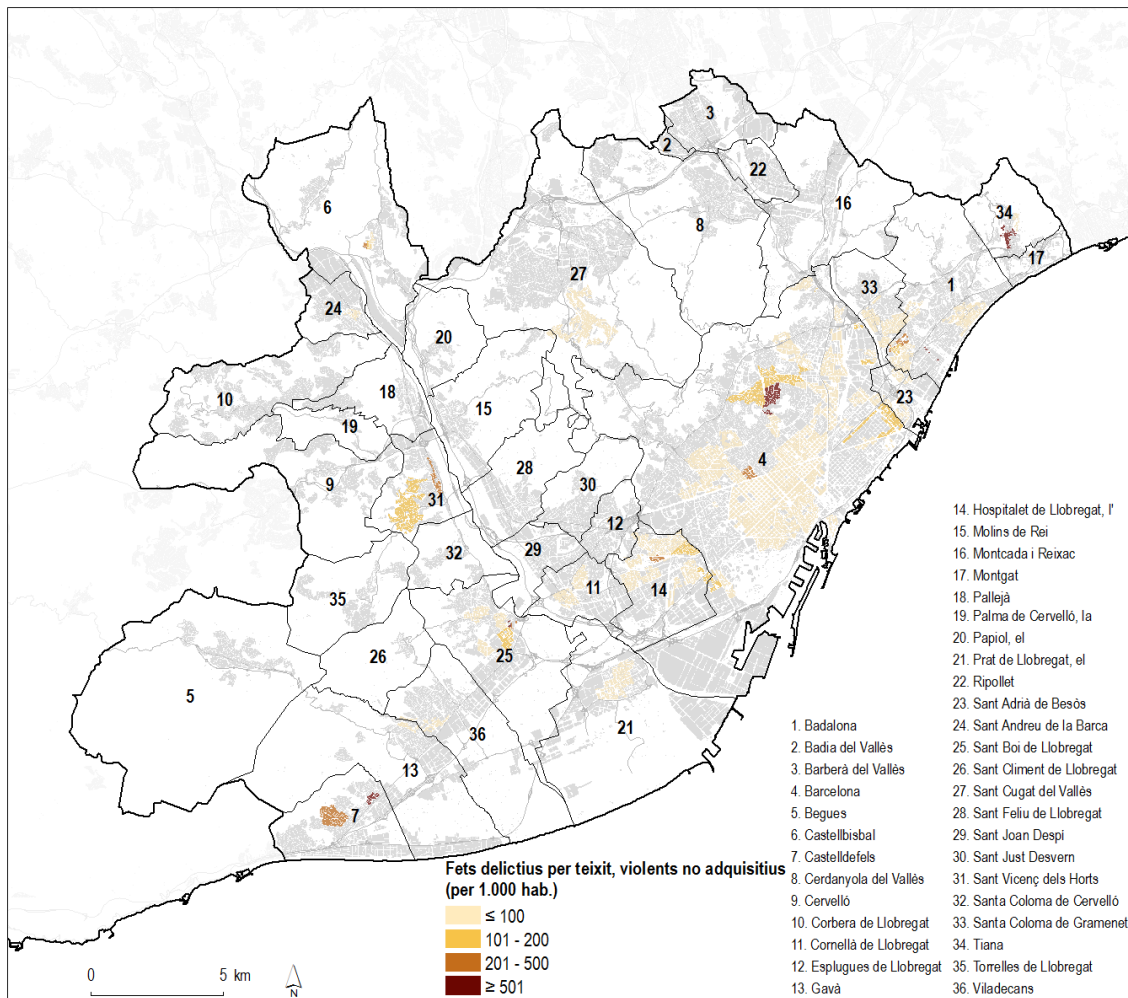
Mapa 7. Taxa d'incidència dels fets delictius adquisitius violents contra la seguretat personal (fets x 1.000 hab.) segons teixits morfosociològics. AMB, 2015

Font: elaboració pròpia a partir de dades censals INE, dades cartogràfiques IICC i EVAMB 2016

La major incidència de fets violents contra la seguretat personal s'ha detectat als blocs i al teixit unifamiliar de classes treballadores a la zona del Carmel de Barcelona. També s'observa una elevada incidència d'aquests fets a l'eixample de classes treballadores de Castelldefels, al teixit unifamiliar amb mixtura de classes intermèdies del centre de Sant Boi, així com a l'unifamiliar de classes mitjanes i altes de Tiana.

Mapa 8. Taxa d'incidència dels fets delictius violents no adquirits contra la seguretat personal (fets x 1.000 hab.) segons teixits morfosociològics. AMB, 2015

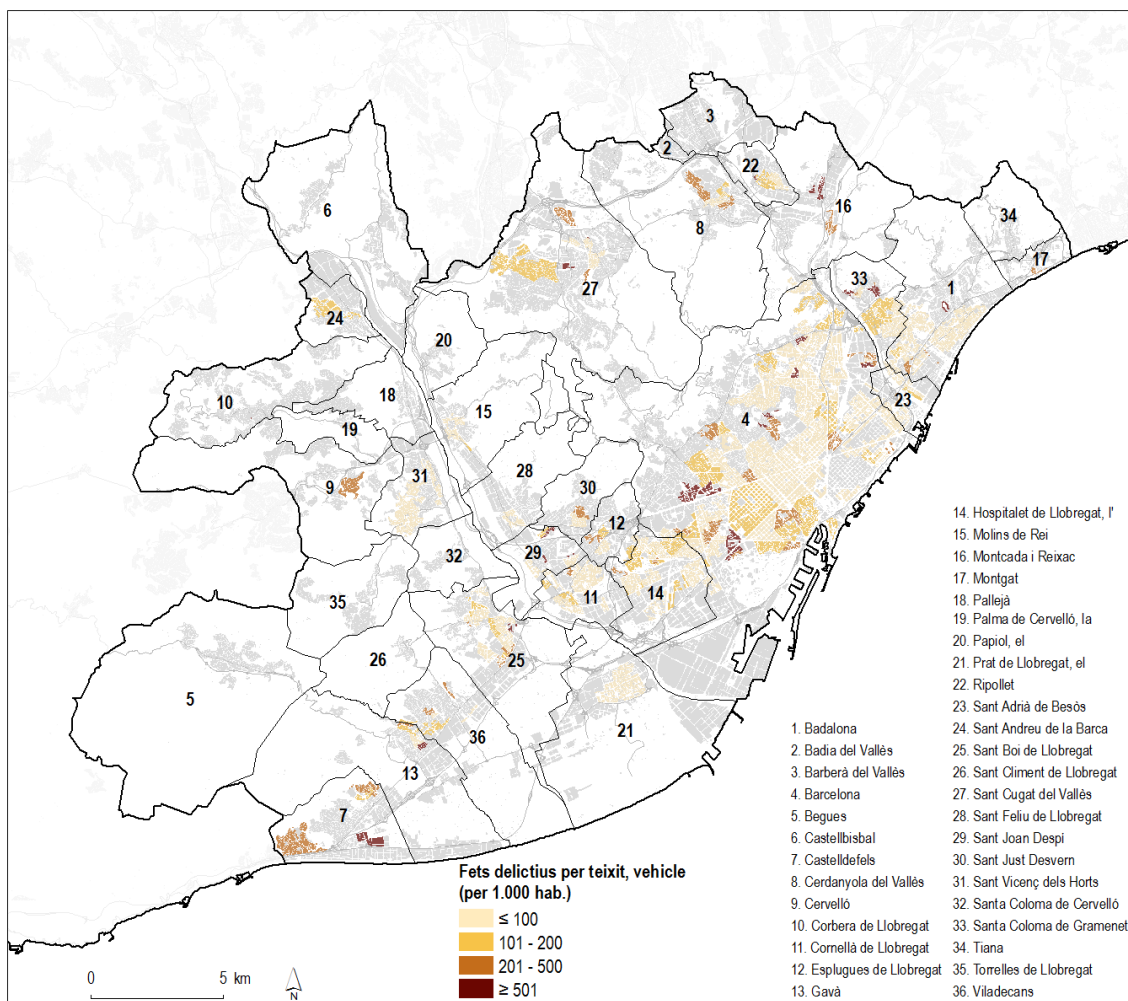

Font: elaboració pròpia a partir de dades censals INE, dades cartogràfiques IICC i EVAMB 2016

A diferència de la seguretat personal, la incidència dels fets contra els vehicles tendeix a concentrar-se en zones amb un perfil de població benestant: teixits morfosociològics caracteritzats per una mixtura de classes intermèdies i famílies amb menors, ja sigui en habitatges unifamiliars o blocs.

La incidència també és elevada en zones de classes treballadores, especialment als municipis més cèntrics de l'AMB.

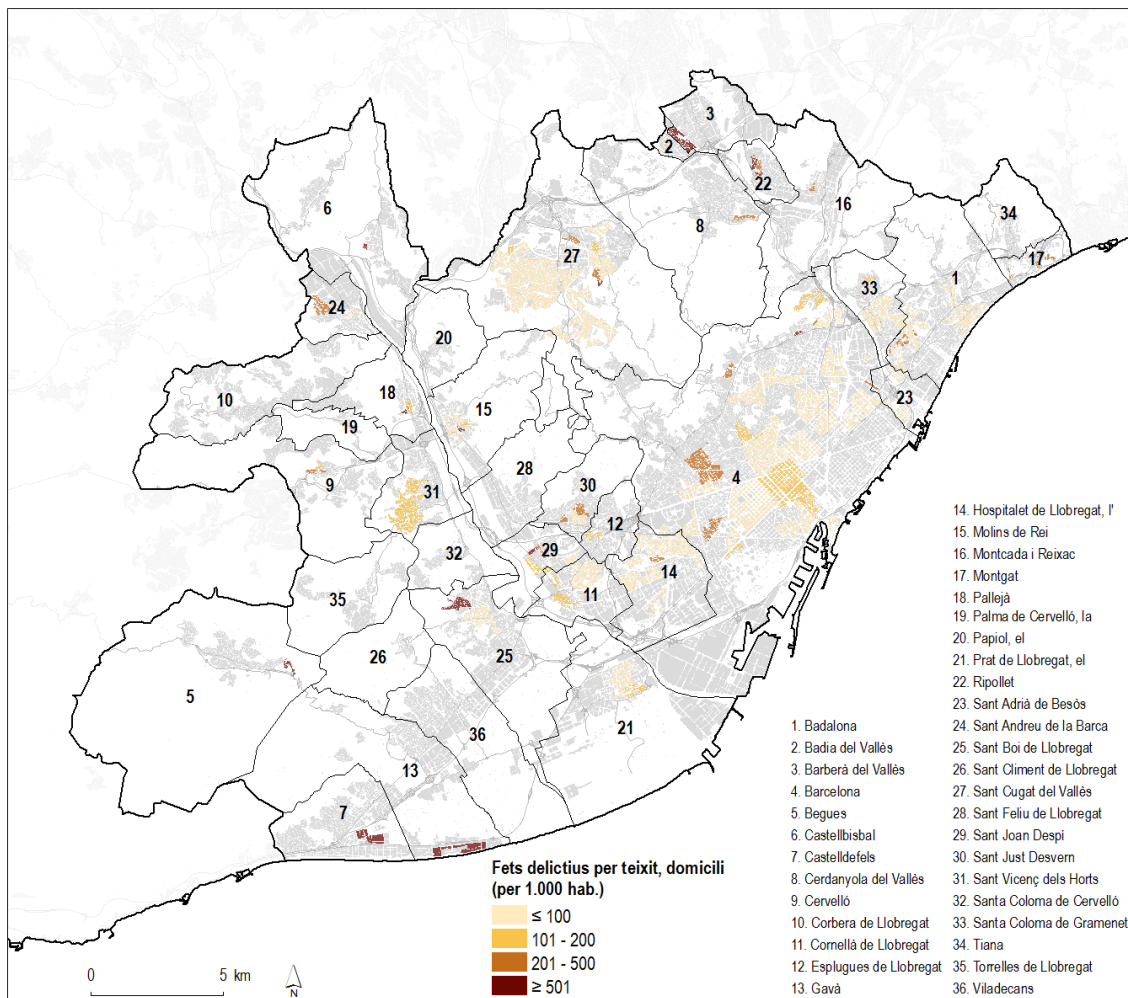
Mapa 9. Taxa d'incidència dels fets delictius contra els vehicles (fets x 1.000 hab.) segons teixits morfosociològics. AMB, 2015

Font: elaboració pròpia a partir de dades censals INE, dades cartogràfiques IICC i EVAMB 2016

L'activitat delictiva contra els domicilis segueix una pauta molt similar a la dels vehicles. Les taxes més altes afecten preferentment teixits morfosociològics de famílies amb menors i classes mitjanes i altes. Amb tot també es detecta una elevada incidència d'aquests fets en teixits caracteritzats per la presència de classes treballadores, com és el cas dels teixits situats entre Badia i Barberà del Vallès.

Mapa 10. Taxa d'incidència dels fets delictius contra els domicilis (fets x 1.000 hab.) segons teixits morfosociològics. AMB, 2015

Font: elaboració pròpia a partir de dades censals INE, dades cartogràfiques IICC i EVAMB 2016

1.4. Victimització i sistema penal

Per concloure el capítol sobre delinqüència i victimització s'examina la relació de la població amb les institucions del sistema penal des d'una doble perspectiva: el comportament denunciador de les víctimes i l'opinió sobre els serveis que ofereixen les policies.

a) El comportament denunciador

L'índex de denúncia és el percentatge de fets de victimització que es posen en coneixement de la policia o dels jutjats mitjançant un document escrit. L'índex global de denúncia a l'AMB durant l'any 2015 ha estat del 24,8%, el que significa que només s'han denunciat signant un document 1 de cada 4 fets delictius.

Segons el territori:

- Les zones de l'Ordal Llobregat i Vallès-Collserola són les que més denuncien i la zona del Besòs la que menys.
- Per grandària municipal, les ciutats de menys de 25.000 habitants i Sant Cugat del Vallès és on més gent ha signat un document de denúncia (42,7% i 36,8%). La ciutat de Badalona (17,9%) juntament amb les altres dues ciutats més grans de l'AMB: Barcelona i L'Hospitalet de Llobregat és on menys denúncia hi ha hagut (21,5% i 22,8%).

Taula 19. Denúncia segons àmbit territorial i grandària municipal. AMB, 2015

ÀMBIT TERRITORIAL	Índex global de denúncia (%)
Barcelona	21,5
Besòs	20,9
Delta	29,1
Llobregat continu	24,7
Ordal Llobregat	35,3
Vallès-Collserola	36,8
Total ÀMB	24,8

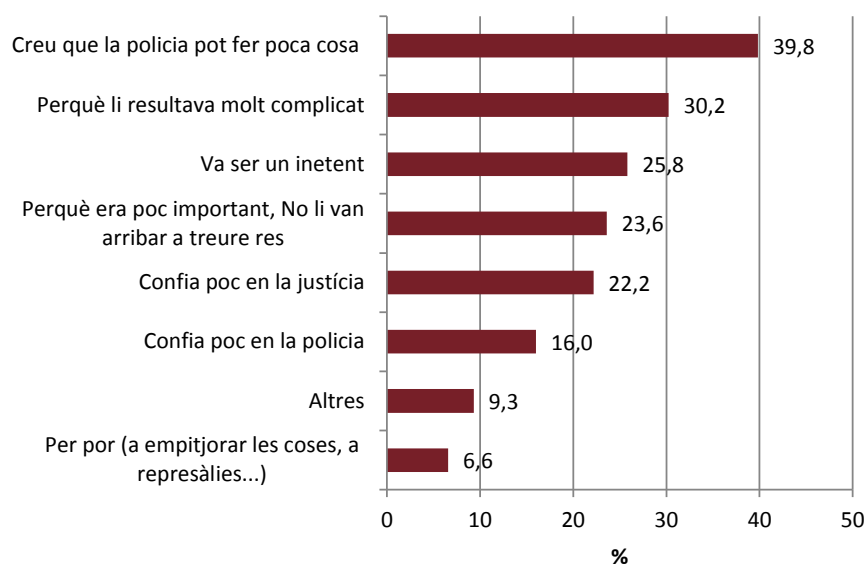
GRANDÀRIA MUNICIPAL	Índex global de denúncia (%)
Barcelona	21,5
Hospitalet de Llobregat (L')	22,8
Badalona	17,9
Santa Coloma de Gramenet	25,5
Cornellà de Llobregat	25,0
Sant Boi de Llobregat	30,4
Sant Cugat del Vallès	36,8
Resta de municipis de 50.000 a 75.000 hab.	27,9
De 25.000 a 50.000 hab	29,2
Menys de 25.000 hab	42,7
Total ÀMB	24,8

Font: EVAMB 2016

Entre els motius que donen les víctimes per no denunciar es poden fer quatre grans grups:

- S'observa una corrent d'opinió es basa en la creença que davant determinats fets no val la pena denunciar-los perquè la policia poc fer poca cosa (39,8%), va ser un intent (25,8%) i els fets que es consideren de poca entitat criminològica (23,6%).
- Les dificultats associades al propi tràmit de la denúncia (temps d'espera, atenció rebuda,...) se cita en el 30,2% dels casos.
- Un altre grup de motius fan referència a la manca de confiança en el sistema judicial (22,2%) o en la pròpia policia (16,0%), ja sigui perquè es creu que no es castigarà el delinqüent o no es restituirà el mal que s'ha fet.
- És important destacar que el 6,6% dels fets no es denuncien perquè les víctimes afirmen tenir por a possibles represàlies.

Gràfic 14. Motius de no denúncia. AMB, 2015

Font: EVAMB 2016

Si observem aquests motius en funció dels àmbits de victimització, se segueix constatant que la creença que la policia pot fer poca cosa és el motiu principal de no signar un document de denúncia quan els fets són contra la seguretat personal i els vehicles (36,0% i 51,7%).

Dins de l'àmbit de la seguretat personal:

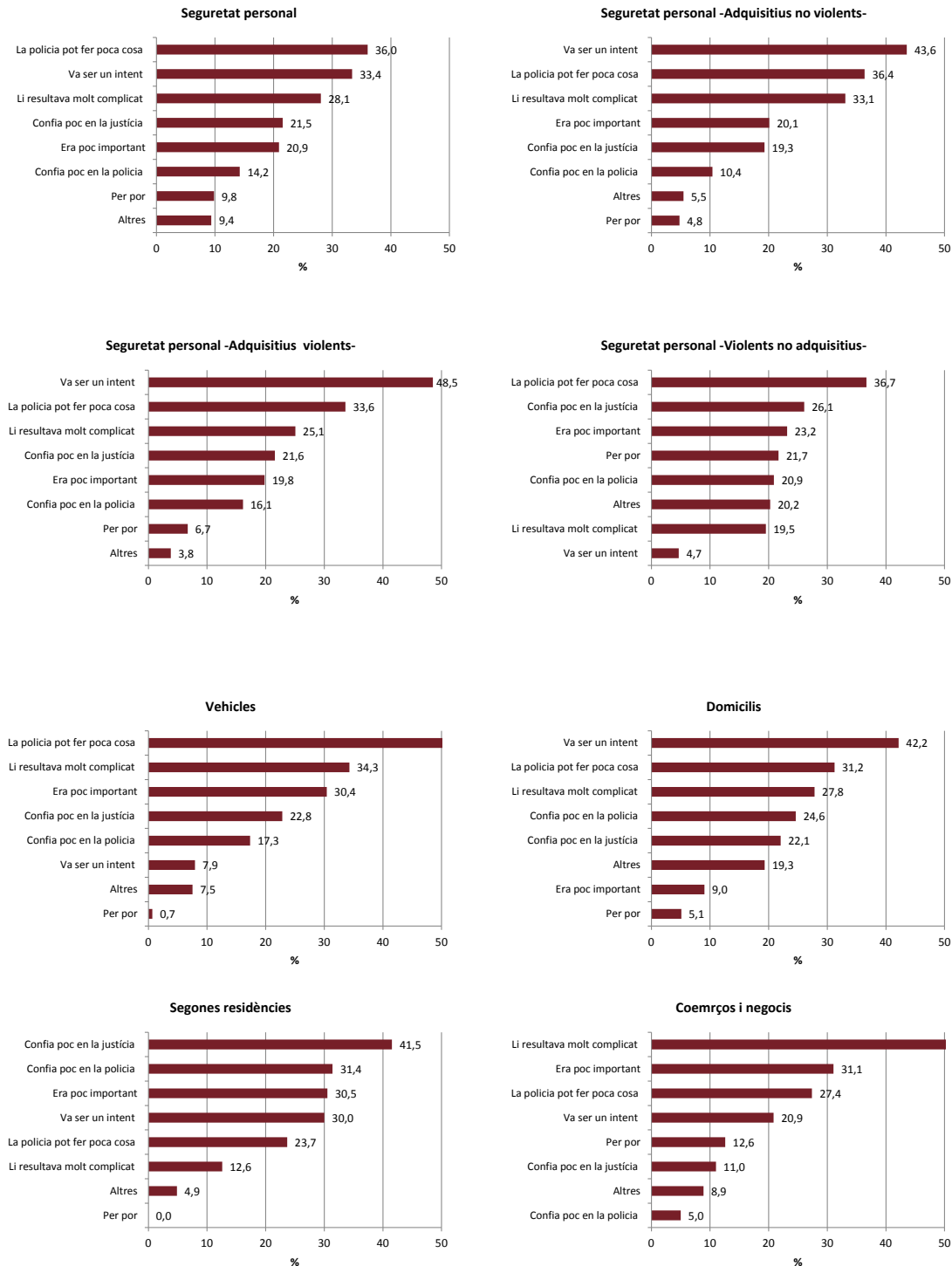
- En relació als fets adquisitius (violents o no violents) l'argument més citat per no denunciar és que “només ha sigut un intent”, seguit de “la policia pot fer poca cosa” i “perquè era complicat”.
- En canvi els fets violents no adquisitius, tot i que el motiu principal és “la policia pot fer poca cosa” (36,7%), també hi ha un elevat nombre de persones que diuen “confiar poc en la justícia” o que no denuncien perquè consideren el fet “poc important” (26,1% i 23,2% respectivament). Cal destacar que un 21,7% no denuncia per “por a represàlies”. Aquest motiu en la resta de fets contra la seguretat personal no supera el 10%

Taula 20. Motiu de no denúncia segons àmbits. AMB, 2015

Àmbits (%)	Creu que la policia pot fer poca cosa	Perquè li resultava molt complicat	Va ser un intent	Perquè era poc important,	Confia poc en la justícia	Per por (a empitjorar les coses, a represàlies...)	Confia poc en la policia
				No li van arribar a treure res.			
Seguretat personal	36,0	28,1	33,4	20,9	21,5	9,8	14,2
Adquisitius no violents	36,4	33,1	43,6	20,1	19,3	4,8	10,4
Adquisitius violents	33,6	25,1	48,5	19,8	21,6	6,7	16,1
Violents no adquisitius	36,7	19,5	4,7	23,2	26,1	21,7	20,9
Vehicles	51,7	34,3	7,9	30,4	22,8	0,7	17,3
Domicilis	31,2	27,8	42,2	9,0	22,1	5,1	24,6
Segones residències	23,7	12,6	30,0	30,5	41,5	0,0	31,4
Coemrços i negocis	27,4	51,9	20,9	31,1	11,0	12,6	5,0
TOTAL AMB	39,8	30,2	25,8	23,6	22,2	6,6	16,0

Font: EVAMB 2016

Gràfic 15. Motius de no denúncia, segons àmbits. AMB, 2015

Font: EVAMB 2016

Tal i com es pot veure, els resultats reflecteixen una certa opinió de desconfiança en la capacitat del sistema de justícia penal per gestionar la petita delinqüència i els conflictes quotidians, el que sembla confirmar-se quan s'examinen les principals característiques dels fets que sí s'han denunciat. Cal assenyalar que no hi ha cap relació necessària entre aquests índexs i els índexs de victimització. L'enquesta també demana a les víctimes que avaluin l'impacte psicològic dels fets que han patit en una escala de 0 (gens) a 10 (moltíssim). A continuació es mostren els resultats.

- Els fets contra la seguretat personal que més es denuncien són els fets adquisitius (no violents 23,8% i violents 21,3%); en canvi els fets violents no adquisitius només s'han denunciat en un 15,1% dels casos, malgrat són els que més afectació psicològica tenen (6,6).
- A la resta d'àmbits, El que més es denuncia són els fets contra els domicilis (41,5%), que generen un impacte psicològic en les víctimes de 6,1 i els que menys els vehicles (22,8%) amb l'impacte psicològic més baix (5,2).

Es pot concloure que en la decisió de denunciar difícilment intervenen consideracions sobre la seva possible utilitat pública d'aquest fet, sinó que aquesta és més probable en aquells béns que solen estar assegurats (pel que comptar amb un document escrit pot resultar necessari per demanar la seva restitució). La desigual denúncia que es fa dels diferents fets delictius està, doncs, en funció de la percepció ciutadana de la seva utilitat.

Taula 21. Índex de denúncia i afectació psicològica segons àmbits. AMB, 2015

	Índex Global de denúncia (%)	Afectació psicològica (0-10)
Seguretat personal	21,2	5,8
Adquisitius no violents	23,8	5,3
Adquisitius violents	21,3	6,1
Violents no adquisitius	15,1	6,6
Vehicles	22,8	5,2
Domicilis	41,5	6,1
Segones residències	38,4	5,7
Coemrços i negocis	41,3	4,0
TOTAL AMB	24,8	5,6

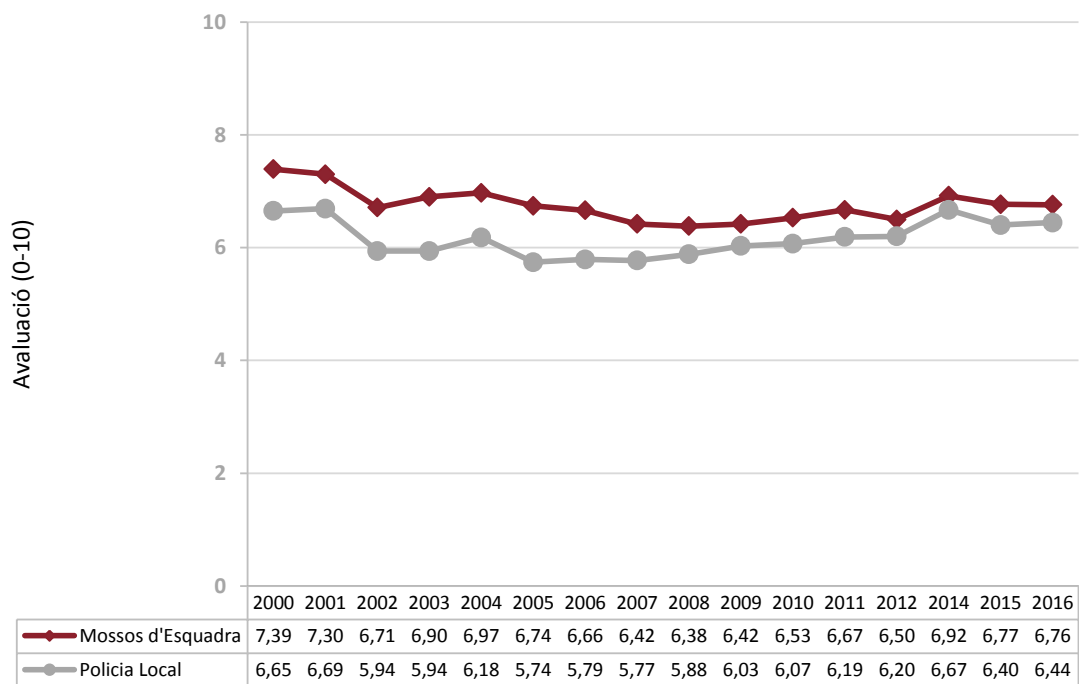
Font: EVAMB 2016

b) L'opinió sobre la policia

Un apartat específic del qüestionari recull dues preguntes destinades a conèixer l'opinió que tenen les persones sobre els serveis que ofereixen tant la Policia Local (PL) com la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra (PG-ME).

Al llarg dels anys les avaluacions donades als Mossos d'Esquadra i a la Policia Local s'han anat aproximant. Enguany les avaluacions sobre els serveis que presten els Mossos d'Esquadra i la Policia Local no són massa diferents: la població de l'AMB valora amb 6,76 punts de mitjana els Mossos d'Esquadra i amb 6,44 les policies locals.

Gràfic 16. Evolució de l'avaluació del servei que donen els cossos policials. AMB, 2016

Font: EVAMB 2016

Pel que fa a les característiques sociodemogràfiques de la població:

- En general s'observa que l'opinió sobre els serveis que presten els serveis de policia és millor a mesura que augmenta l'edat de la població, sobretot pel que fa a la Policia Local.
- El nivell de crítica és major entre aquells segments de població amb uns majors nivells d'instrucció i d'ingressos.

Taula 22. Avaluació del servei que donen els cossos policials. AMB, 2016

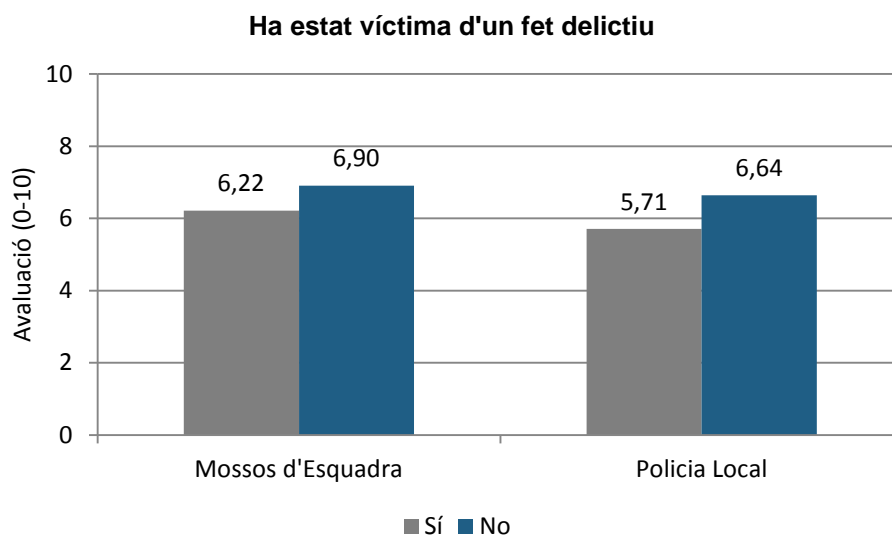
Avaluació (0: donen un servei pèssim a 10: donen un servei excel·lent)	Mossos d'Esquadra	Policia Local
SEXE		
Home	6,62	6,26
Dona	6,89	6,62
EDAT		
De 16 a 29	6,17	5,81
De 30 a 44	6,59	6,31
De 45 a 64	6,69	6,33
De 65 i més	7,53	7,23
NIVELL ESTUDIS		
Sense estudis	7,57	7,38
Estudis primaris	7,02	6,83
Estudis secundaris	6,62	6,24
Estudis universitaris	6,60	6,22
SITUACIÓ PROFESSIONAL		
Estudiant	6,14	5,86
Tasques de la llar	7,49	7,51
Jubilat o pensionista	7,36	7,00
Actiu en atur	6,86	6,54
Actiu ocupat	6,49	6,16
INGRESSOS		
Menys de 600 €	7,40	7,02
De 601 a 1.200 €	7,26	6,95
De 1.201 a 1.800 €	6,73	6,50
De 1.801 a 2.400 €	6,86	6,55
Més de 2.400 €	6,51	6,21
TOTAL AMB	6,76	6,44

Font: EVAMB 2016

Les opinions sobre els serveis que donen els cossos de policia també s'examina tenint en compte les experiències de victimització de la població.

- Les persones que no han patit cap fet delictiu gairebé puntuen amb 7 punts de mitjana el cos dels Mossos d'Esquadra i amb 6,64 punts la Policia Local.
- Les víctimes donen avaluacions més baixes als serveis de policia

Gràfic 17. Avaluació del servei que donen els cossos policials segons victimització. AMB, 2016

Font: EVAMB 2016

També s'observen diferències territorials:

- La zona del Besòs, és la més crítica amb els dos cossos policials sense gaire diferències entre un cos i l'altre, igual que les ciutats més grans de l'AMB, sobretot L'Hospitalet de Llobregat.
- Per contra la ciutat que millors avaluacions dona és la de Sant Cugat del Vallès: 6,99 punts de mitjana als Mossos d'Esquadra i 7,28 a la Policia Local.

Taula 23. Avaluació del servei que donen els cossos policials segons àmbit territorial. AMB, 2016

ÀMBIT TERRITORIAL	Mossos d'Esquadra	Polícia Local
Barcelona	6,26	6,18
Besós	5,82	5,88
Delta	6,48	6,63
Llobregat continu	6,18	6,21
Ordal Llobregat	6,56	6,62
Vallès-Collserola	6,48	6,69
Total ÀMB	6,24	6,28

Taula 24. Avaluació del servei que donen els cossos policials segons grandària municipal. AMB, 2016

GRANDÀRIA MUNICIPAL	Mossos d'Esquadra	Polícia Local
Barcelona	6,26	6,18
Hospitalet de Llobregat (L')	5,64	5,75
Badalona	5,77	5,82
Santa Coloma de Gramenet	6,00	6,06
Cornellà de Llobregat	6,73	6,49
Sant Boi de Llobregat	6,50	6,55
Sant Cugat del Vallès	6,99	7,28
Resta de municipis de 50.000 a 75.000 hab.	6,44	6,73
De 25.000 a 50.000 hab	6,33	6,40
Menys de 25.000 hab	6,74	6,73
Total ÀMB	6,24	6,28

Font: EVAMB 2016

2. OPINIÓ SOBRE LA SEURETAT

La seguretat ciutadana no es redueix al grau d'exposició dels ciutadans a la victimització, sinó que els sentiments individuals d'inseguretat poden ser modulats per les característiques estructurals del lloc on es viu. La percepció de la seguretat entre els veïns dels barris i de les ciutats metropolitanès és un dels factors que contribueix a la vivència tranquil·la dels espais i a la qualitat de vida.

L'EVAMB permet, d'una banda, localitzar els espais de l'AMB que projecten un major sentiment d'inseguretat en la població. D'altra banda, l'enquesta també serveix per aproximar-se a la mesura del sentiment de seguretat mitjançant dos indicadors: el primer consisteix en l'opinió sobre l'evolució de la seguretat en el darrer any; el segon demana una avaluació del nivell de seguretat percebuda pels veïns de l'AMB en el moment de l'entrevista. Els dos indicadors estan en relació al barri (en el cas de les ciutats més grans de l'AMB) i al conjunt de la ciutat, en el benentès que les possibilitats d'apropiació, coneixement mutu i de control difereixen entre els dos espais.

2.1. “Mapa de la por”. Quins són els barris identificats com a perillosos.

L’EVAMB demana a les persones entrevistades quin és, segons la seva opinió, el barri més perillós de la seva ciutat:

- La majoria de cites corresponen a barris de la ciutat de Barcelona. Concretament, el barri del Raval ha concentrat el 8,2% de les cites de perillositat.
- Segueixen els barris de la Florida i la Torrassa a l’Hospitalet de Llobregat; Sant Roc a Badalona i La Mina a Sant Adrià de Besòs (amb un 7,2% de totes les cites de l’AMB).
- Han rebut aproximadament un 2% de cites el barri de Fondo a Santa Coloma de Gramenet, Sant Ildefons a Cornellà, Cinco Rosas a Sant Boi i Sant Cosme al Prat.

Per l’anàlisi dels resultats també és interessant diferenciar si aquests barris són identificats pels habitants del propi municipi o si són considerats perillosos per població d’altres municipis doncs, malgrat que la pregunta es refereix a la pròpia ciutat de residència, és freqüent que siguin esmentats barris d’altres municipis de l’AMB. En efecte, fins un 31,2% de les persones entrevistades han citat barris d’un municipi diferent d’aquell en el que resideixen.

Aquesta dada és del tot significativa ja que ens parla de la forta construcció simbòlica que està lligada a determinats barris de l’AMB. Actualment el cas paradigmàtic és el barri de La Mina, situat a Sant Adrià del Besòs. Tal és la força d’aquest barri en l’imaginari col·lectiu de la inseguretat que fins i tot el citen com un barri perillós persones residents de l’Hospitalet de Llobregat, Torrelles, Cornellà o Sant Boi.

- De totes les cites de perillositat que ha rebut la Mina només 1 de cada 6 pertanyen a veïns del propi municipi. Més del 80% d’aquestes cites corresponen, doncs, a persones residents en altres municipis. (Aquesta proporció és la inversa a la resta de barris de l’AMB, doncs com a mínim el 80% de cites que reben són de veïns del propi municipi).
- Tres de cada quatre persones que citen la Mina com el barri més perillós de la ciutat són de Barcelona. La majoria són dels districtes limítrofs o més propers geogràficament a Sant Adrià (Sant Martí, Sant Andreu i Nou Barris), però també és important el volum de referències de la població resident en altres districtes.

D’aquests resultats es desprèn que el grau de perillositat que s’atribueix a aquests territoris està íntimament relacionat amb la desigual producció de l’espai urbà i amb la distribució espacial dels grups socials (sotmesa a l’evolució del mercat immobiliari i a la mobilitat residencial). Val a dir que aquests processos són independents de la realitat delictiva (en aquests espais passen molts menys fets que la por que generen), si bé són especialment sensibles a aquests esdeveniments. Així, els episodis delictius o les transgressions normatives en aquests barris alimenten les narratives quotidianes i mediàtiques, una amplificació del crim que contribueix a reforçar els estereotips i a naturalitzar la definició d’aquests espais com a perillosos.

Taula 25. Mapa de la por: municipis i barris més citats. AMB, 2016.

	% de cites	% Cites de residents
Barcelona	19,9	99,1
<i>El Raval</i>	8,2	
<i>Tot Ciutat Vella</i>	2,3	
<i>La Rambla</i>	1,6	
Hospitalet de Llobregat, l'	8,4	94,8
<i>La Florida</i>	3,1	
<i>La Torrassa</i>	2,0	
Badalona	8,0	97,0
<i>Sant Roc</i>	5,9	
Sant Adrià de Besòs	7,7	16,8
<i>La Mina</i>	7,2	
Santa Coloma de Gramenet	4,2	95,7
<i>Fondo</i>	2,8	
Cornellà de Llobregat	2,7	96,5
<i>Sant Ildefons</i>	1,9	
Sant Boi de Llobregat	2,7	100,0
<i>Cinco Rosas/Camps Blancs</i>	1,7	
Prat de Llobregat, el	2,4	97,6
<i>Sant Cosme</i>	2,3	
Viladecans	2,4	100,0
Sant Cugat del Vallès	2,0	100,0
Gavà	1,7	97,4
Castelldefels	1,6	100,0
Cerdanyola del Vallès	1,5	100,0
Esplugues de Llobregat	1,3	84,8
Ripollet	1,1	100,0
Montcada i Reixac	1,1	100,0
Sant Joan Despí	1,0	100,0
Barberà del Vallès	1,0	100,0
Altres municipis	6,0	
Tots els barris	0,8	
Cap barri és perillós	5,5	
No sap/No contesta	16,9	
Total AMB	100,0	

Font: EVAMB 2016

Taula 26. D'on són les persones que consideren la Mina com un barri perillós. AMB, 2016.

	% de cites
De Sant Adrià de Besòs	16,5
D'altres municipis de l'AMB	83,5
Barcelona	75,7
Badalona	4,7
L'Hospitalet de Llobregat	1,5
El Prat de Llobregat	0,5
Santa Coloma de Gramenet	0,5
Torrelles de Llobregat	0,2
Sant Boi de Llobregat	0,2
Cornellà de Llobregat	0,2
Total AMB	100,0

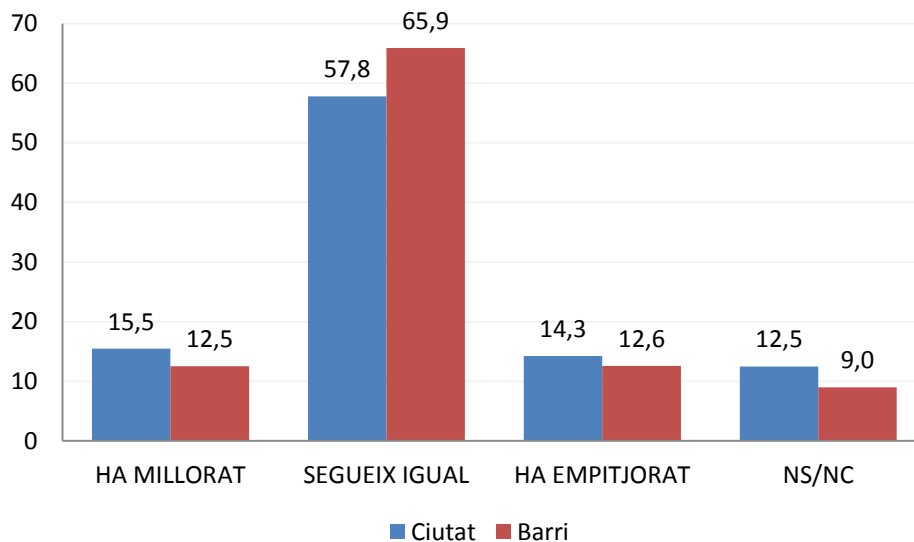
Font: EVAMB 2016

2.2. Percepció de seguretat

La preocupació per la seguretat és una qüestió comuna a la vida urbana, és per aquest motiu que una part del qüestionari demana a totes les persones entrevistades (tant si han estat victimitzades com si no) la seva opinió sobre l'evolució de la seguretat en el darrer any.

- La major part de les persones entrevistades consideren que l'evolució de la seguretat a la ciutat en el darrer any tendeix a l'estabilitat, de manera que un 65,9% considera que el nivell de seguretat del seu barri segueix igual ara que fa un any i pel conjunt de la ciutat la xifra és de 57,8%.
- Pel que fa a considerar si la ciutat i el barri han millorat o empitjorat, els resultats es troben força igualats amb un petit percentatge superior de persones que consideren que la seguretat en la ciutat ha millorat 15,5% davant un 14,3% que considera que ha empitjorat. Si parlem del barri però, és lleugerament superior el percentatge de persones que considera que ha empitjorat 12,6% davant els que opinen que ha anat a millor 12,5%.

Gràfic 18. Opinió sobre l'evolució de la seguretat en el darrer any al barri i a la ciutat. AMB, 2016.

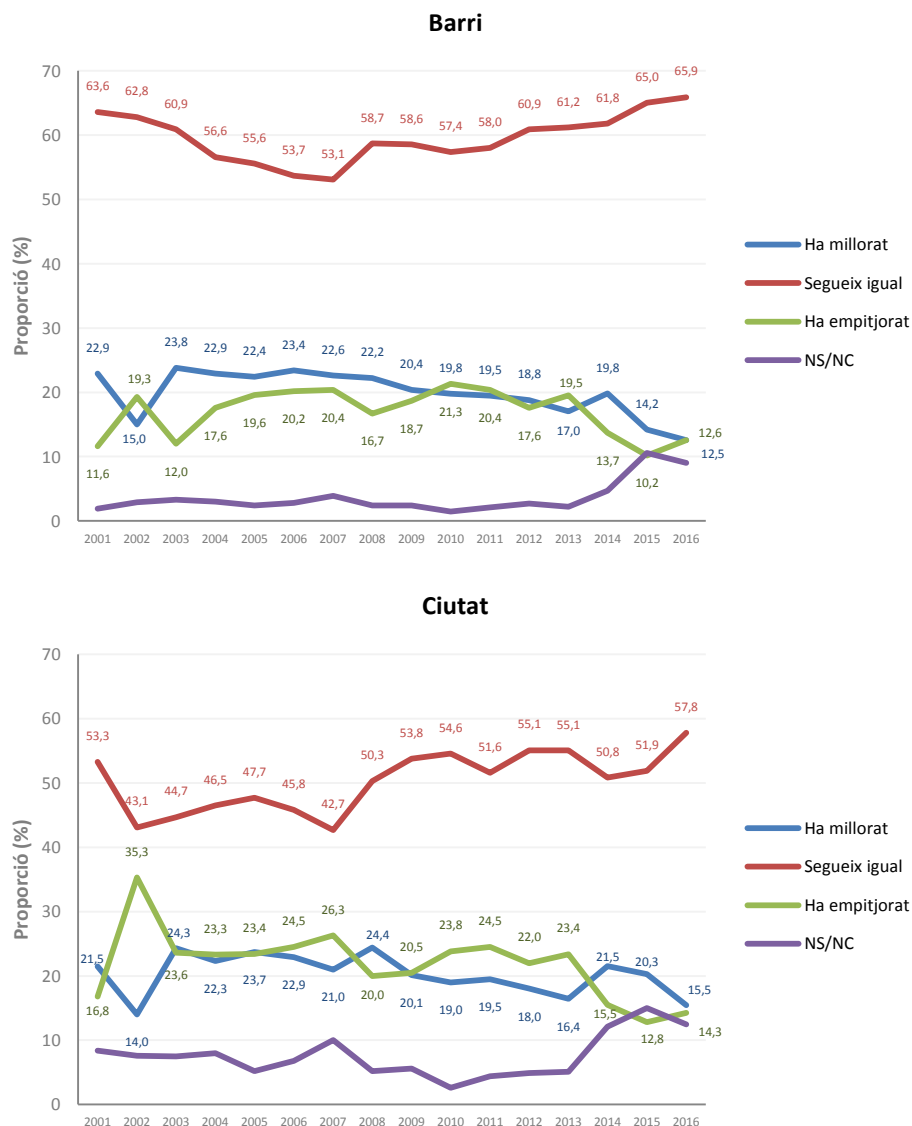

Font: EVAMB, 2016

La sèrie històrica d'aquest indicador dels darrers quinze anys permet constatar que la percepció d'estabilitat sempre ha estat la majoritària a l'AMB, amb una major percepció d'estabilitat al barri que la resta de la ciutat. Amb tot, el principal interès de l'indicador rau principalment en l'evolució de la percepció de millora i la d'empitjorament.

- La percepció de millora i empitjorament de la seguretat a la ciutat hant mantingut una petita tendència decreixent. En aquesta evolució la percepció d'empitjorament havia estat normalment per sobre de la percepció de millora, tendència que s'ha invertit des del 2014.
- Pel que fa als barris, es pot observar com la percepció de millora ha estat gairabé sempre per sobre de la percepció d'empitjorament, amb les excepcions dels anys 2002, 2010, 2011, 2013 i ara al 2016.

Gràfic 19. Evolució de la seguretat el darrer any al barri i a la ciutat en els darrers anys. AMB, 2016.

Font: EVAMB 2001-2016

Pel que fa a la concreció d'aquest indicador als àmbits metropolitans s'observa:

- L'evolució de la seguretat es manté molt estable a les zones de l'Ordal-Llobregat i Vallès-Collserola. Tres quartes parts de la població resident considera que la seguretat del barri segueix igual ara que fa un any, i les dues tercers parts ho pensen del municipi.
- A la zona del Delta s'observa una certa millora. El 12% de les persones entrevistades afirmen que la seguretat ha millorat al barri i a la ciutat, sent significativament menys les persones que opinen que ha empitjorat.
- A Barcelona i al Llobregat Continu s'observa una major divisió d'opinions, molt repartides entre la millora i la crítica.
- Els majors nivells de crítica corresponen a la zona del Besòs. Una de cada 5 persones residents consideren que la seguretat ha empitjorat en el darrer any, tant al barri com a la ciutat.

Taula 27. Evolució de la seguretat el darrer any segons zones metropolitanes. AMB, 2016.

Barri

Àmbit territorial	Ha millorat	Segueix igual	Ha empitjorat	NS/NC
Barcelona	11,4	64,6	13,8	9,6
Besòs	15,7	59,9	19,1	4,7
Delta	12,6	69,9	5,8	10,6
Llobregat continu	15,6	63,5	12,6	8,0
Ordal Llobregat	8,3	75,1	11,5	5,1
Vallès-Collserola	7,3	72,7	8,6	10,6
Total ÀMB	12,5	65,9	12,6	8,5

Ciutat

Àmbit territorial	Ha millorat	Segueix igual	Ha empitjorat	NS/NC
Barcelona	18,8	48,3	17,0	15,2
Besòs	16,9	55,0	19,9	7,9
Delta	12,8	66,9	7,9	11,5
Llobregat continu	16,0	59,8	12,3	11,7
Ordal Llobregat	11,2	67,1	14,8	6,8
Vallès-Collserola	8,8	68,1	9,5	12,8
Total ÀMB	15,5	57,8	14,3	12,0

Font: EVAMB, 2016

La grandària del municipi també influeix.

- A nivell general, la sensació d'estabilitat està més estesa entre els municipis més petits que entre les grans ciutats de l'AMB.
- S'han mostrat més optimistes respecte a l'evolució de la seguretat a Cornellà de Llobregat i als municipis d'entre 50.000 i 25.000 habitants.
- En sentit contrari, Badalona i Santa Coloma de Gramenet són els municipis on més s'ha manifestat un sentiment d'empitjorament de la seguretat, tant a nivell municipal com de barris. Tanmateix en el cas de Badalona l'opinió està molt polaritzada, doncs també és on s'observen uns majors percentatges de millora. Sembla per tant, que la seguretat podria estar jugant un important paper en la construcció col·lectiva de l'opinió ciutadana sobre la situació d'aquest municipi.

Taula 28. Evolució de la seguretat el darrer any segons grandària municipal. AMB, 2016.

Barri

Gràndaria municipal	Ha millorat	Segueix igual	Ha empitjorat	NS/NC
Barcelona	11,4	64,6	13,8	9,6
Hospitalet de Llobregat (L')	16,3	60,3	15,4	8,0
Badalona	18,4	56,2	20,2	4,4
Santa Coloma de Gramenet	11,0	67,5	16,6	4,5
Cornellà de Llobregat	17,9	63,6	11,6	6,8
Sant Boi de Llobregat	10,1	68,3	10,4	10,3
Sant Cugat del Vallès	6,7	72,6	7,5	13,2
Resta de municipis de 50.000 a 75.000	11,3	70,3	7,1	10,5
De 25.000 a 50.000 hab	12,2	70,4	9,0	7,4
Menys de 25.000 hab	8,3	72,6	9,5	9,5
Total ÀMB	12,5	65,9	12,6	8,5

Ciutat

Gràndaria municipal	Ha millorat	Segueix igual	Ha empitjorat	NS/NC
Barcelona	18,8	48,3	17,0	15,2
Hospitalet de Llobregat (L')	16,9	55,6	16,2	11,2
Badalona	18,2	52,9	20,3	8,2
Santa Coloma de Gramenet	15,2	58,9	18,4	7,1
Cornellà de Llobregat	18,4	61,9	11,4	8,2
Sant Boi de Llobregat	10,4	67,4	10,4	11,5
Sant Cugat del Vallès	10,6	63,2	7,9	18,4
Resta de municipis de 50.000 a 75.000	13,1	66,4	7,8	11,4
De 25.000 a 50.000 hab	12,3	64,9	10,9	11,3
Menys de 25.000 hab	8,8	71,8	11,2	8,3
Total ÀMB	15,5	57,8	14,3	12,0

Font: EVAMB, 2016

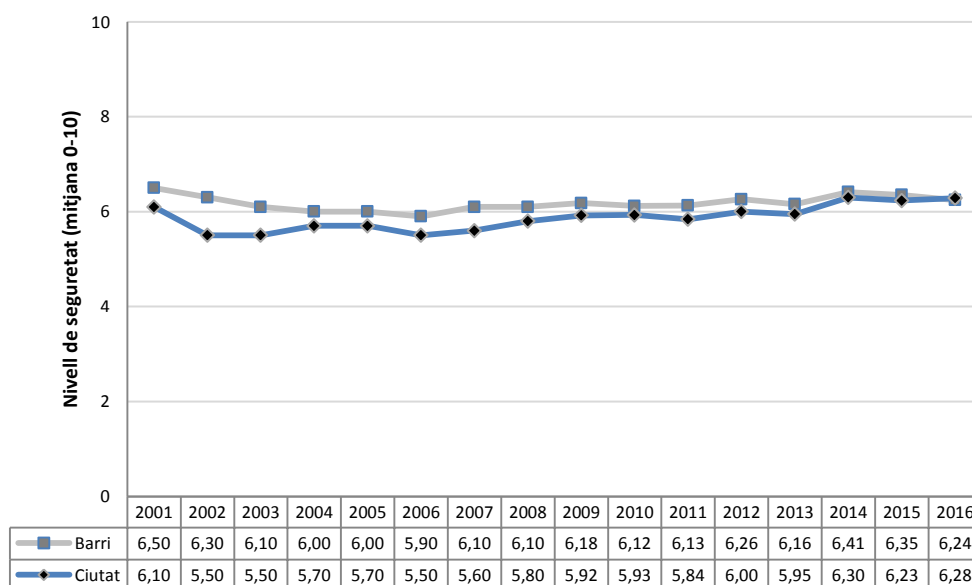
2.3. Avaluació del nivell de seguretat al barri i al municipi

L'enquesta vol oferir una mesura sistemàtica i objectiva sobre la seguretat tal i com aquesta és viscuda per la població. Aquesta mesura s'obté a partir d'una valoració quantitativa en l'escala de 0 (no hi ha gens de seguretat) a 10 (hi ha moltíssima seguretat). La pregunta es fa en relació tant al barri com a la ciutat, i per a l'anàlisi s'utilitza la valoració mitjana.

- La valoració mitjana que totes les persones entrevistades han donat al seu barri ha estat de 6,24 punts, i la que han donat al conjunt de la ciutat ha estat de 6,28.
- Si s'observen les dades relatives als darrers quinze anys s'observa que aquest ha estat el primer any que l'avaluació de seguretat de la ciutat supera a la del barri, consolidant una tendència que es venia projectant desde l'any 2008, quan les diferències de nota entre el barri i la ciutat van començar a reduir-se.

Les dades anteriors suposen un punt d'inflexió i mereixen un comentari. El barri havia estat considerat sempre més segur que la ciutat, entre d'altres motius, perquè el barri és un espai conegut, que ofereix la possibilitat d'establir relacions de comunitat i controls socials efectius sobre les seves gents (era "l'espai defensable"). Sembla que els canvis sobrevinguts als barris com a conseqüència dels processos de crisi (pobresa, mobilitat interna per la situació de l'habitatge, canvis en els usos dels espais com a conseqüència de l'atur) estan modificant les condicions de la convivència als barris metropolitans, afectant a la percepció de seguretat.

Gràfic 20. Avaluació del nivell de seguretat al barri i a la ciutat. EVAMB 2001-2016.

Font: EVAMB, 2016

Si atenem als resultats obtinguts en funció de les zones de l'AMB, les mitjanes més altes són les de l'Ordal Llobregat i les del Vallès-Collserola, mentre que la zona del Besòs és la que mostra uns pitjors resultats. En totes aquestes zones, amb la sola excepció de Barcelona, la ciutat obté millors resultats que el barri.

Quant a la grandària es pot veure com generalment els veïns dels municipis més petits de l'AMB se senten més segurs que els habitants de les ciutats més poblades:

- La percepció de seguretat a les ciutats de menys de 100.000 habitants se situa per sobre dels 6,4 punts, destacant especialment Sant Cugat del Vallès que arriba al 7,28.
- Mentre que a les quatre ciutats més grans de l'àrea metropolitana el nivell de seguretat queda al voltant dels sis punts, entre els 5,75 de L'Hospitalet i els 6,18 de Barcelona.

Taula 29. Avaluació del nivell de seguretat al barri i a la ciutat segons àmbits territorials. AMB, 2016.

Àmbits territorials	Barri (mitjana)	Ciutat (mitjana)	Diferencial (barri-ciutat)
Barcelona	6,26	6,18	0,08
Besòs	5,82	5,88	-0,06
Delta	6,48	6,63	-0,16
Llobregat continu	6,18	6,21	-0,03
Ordal Llobregat	6,56	6,62	-0,06
Vallès-Collserola	6,48	6,69	-0,22

Font: EVAMB, 2016

Taula 30. Avaluació del nivell de seguretat al barri i a la ciutat segons grandària municipal. AMB, 2016.

Grandària municipal	Barri (mitjana)	Ciutat (mitjana)	Diferencial (barri-ciutat)
Barcelona	6,26	6,18	0,08
L'Hospitalet de Llobregat	5,64	5,75	-0,11
Badalona	5,77	5,82	-0,05
Santa Coloma de Gramenet	6,00	6,06	-0,07
Cornellà de Llobregat	6,73	6,49	0,24
Sant Boi de Llobregat	6,50	6,55	-0,06
Sant Cugat del Vallès	6,99	7,28	-0,29
Municipis de 50.000 a 75.000 hab	6,44	6,73	-0,29
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	6,33	6,40	-0,08
Municipis de menys de 25.000 hab	6,74	6,73	0,01
Total AMB	6,24	6,28	-0,04

Font: EVAMB, 2016

Pel que fa a les característiques sociodemogràfiques de la població:

- Els homes donen avaluacions més altes que les dones. L'edat també és significativa, de manera que les avaluacions més altes són les de la població major de 65 anys.
- Si ens atenem a la situació professional, les persones jubilades, les que es dediquen a les tasques de la llar i les persones en atur se senten més segures que la població ocupada i la que està estudiant. La preocupació per la seguretat està doncs més estesa entre aquells segments de població amb unes pautes de mobilitat obligada que els porta més sovint fora del barri i de la ciutat. En canvi senten més confiança aquelles segments de població amb unes pautes de mobilitat que es caracteritzen per un ús més intensiu del propi barri i de la ciutat (predominen els desplaçaments curts a peu).
- També intervenen les seguretats vitals. Les persones amb uns ingressos familiars més alts se senten més segures.

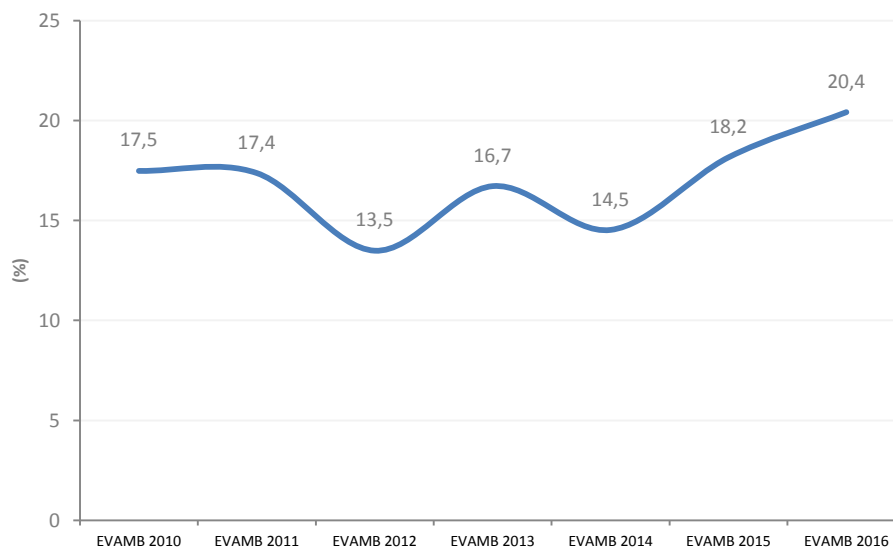
Taula 31. Valoració del nivell de seguretat del barri i la ciutat segons característiques sociodemogràfiques. AMB, 2016.

Avaluació seguretat (0 mínim; 10 màxim)	Barri	Ciutat	Diferencial
SEXE			
Home	6,34	6,37	-0,02
Dona	6,15	6,20	-0,05
EDAT			
De 16 a 29	6,16	6,36	-0,19
De 30 a 44	6,14	6,23	-0,10
De 45 a 64	6,10	6,19	-0,09
De 65 i més	6,65	6,44	0,21
NIVELL ESTUDIS			
Sense estudis	6,29	6,58	-0,29
Estudis primaris	6,19	6,41	-0,22
Estudis secundaris	6,08	6,12	-0,04
Estudis universitaris	6,52	6,34	0,17
SITUACIÓ PROFESSIONAL			
Estudiant	6,22	6,39	-0,17
Tasques de la llar	6,41	6,35	0,06
Jubilat o pensionista	6,54	6,40	0,14
Actiu en atur	6,29	6,47	-0,19
Actiu ocupat	6,09	6,17	-0,08
INGRESSOS			
Menys de 600 €	6,68	6,79	-0,10
De 601 a 1.200 €	6,31	6,49	-0,18
De 1.201 a 1.800 €	6,16	6,24	-0,09
De 1.801 a 2.400 €	6,40	6,35	0,04
Més de 2.400 €	6,48	6,36	0,12
TOTAL AMB	6,24	6,28	-0,04

Font: EVAMB, 2016

Del nivell de seguretat al barri se'n pot derivar un indicador que permeti analitzar de manera específica el sentiment d'inseguretat de la població. Consisteix en el càlcul de la proporció de persones que suspelen la seguretat del seu barri. L'indicador es calcula des de l'edició de l'EVAMB 2010, el que permet veure que des de l'any 2013 està incrementat la proporció de població resident que se sent insegura al seu barri de residència i que enguany ha arribat al 20,4%.

Gràfic 21. Evolució del sentiment d'inseguretat al barri. AMB, 2010-2016

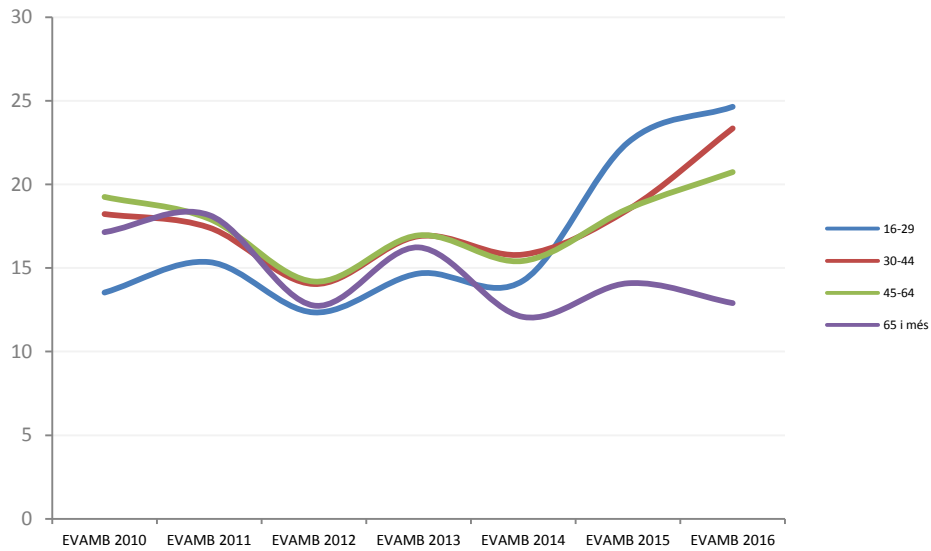

Font: EVAMB, 2010-2016

S'ha consolidat, per tant, una tendència de creixement de la inseguretat al conjunt l'AMB que es concreta en alguns segments de població.

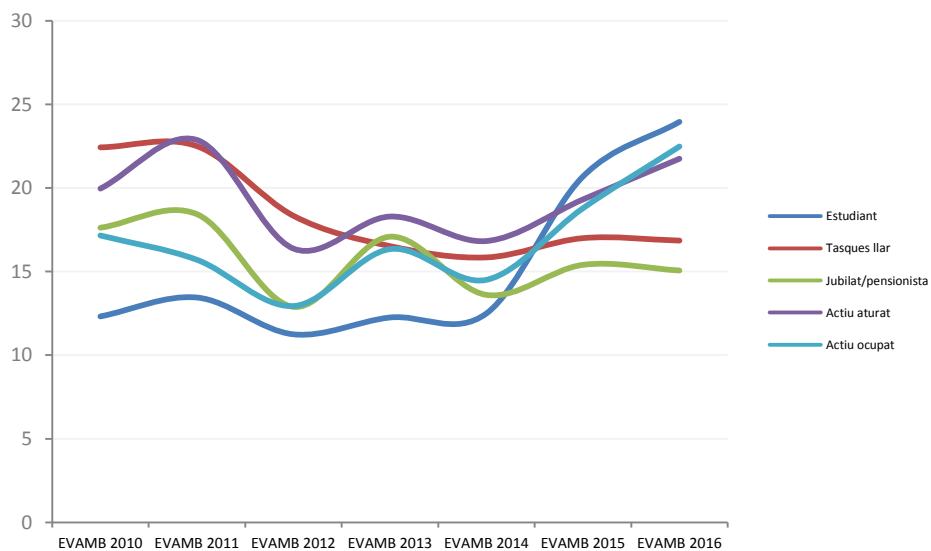
- L'increment en la proporció de persones que suspelen la seguretat és especialment rellevant entre els segments de població més joves i estudiant, les persones amb uns ingressos familiars mitjans i la població laboralment activa.
- A la banda contrària, la situació es manté estable entre aquells segments de població que a priori passen més temps al barri: la població gran (majoritàriament jubilada) i les persones dedicades a les tasques de la llar.

Gràfic 22. Evolució del sentiment d'inseguretat al barri en funció de grups d'edat. AMB, 2010-2016

Font: EVAMB, 2010-2016

Gràfic 23. Evolució del sentiment d'inseguretat al barri en funció de la situació laboral. AMB, 2010-2016

Font: EVAMB, 2010-2016.

Taula 32. Evolució del sentiment d'inseguretat al barri (proporció de persones residents que suspelen el nivell de seguretat) segons característiques sociodemogràfiques. AMB, 2010-2016

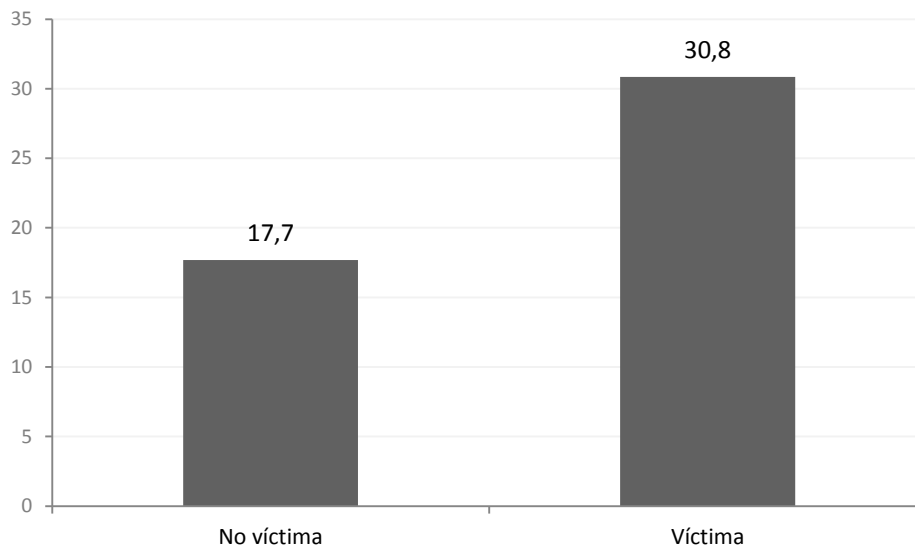
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
TOTAL	17,5	17,4	13,5	16,7	14,5	18,2	20,4
Sexe							
Homes	16,3	15,7	13,1	15,6	14,0	17,7	20,0
Dones	18,5	18,9	13,8	17,1	15,0	18,6	20,8
Edat							
16-29	13,5	15,4	12,3	14,7	14,2	22,5	24,6
30-44	18,2	17,4	14,0	16,9	15,8	18,5	23,4
45-64	19,2	17,9	14,2	17,0	15,4	18,5	20,7
65 i més	17,1	18,2	12,8	16,2	12,1	14,1	12,9
Estudis							
Sense estudis	19,1	19,5	16,9	21,7	12,7	16,3	22,9
Primaris	21,7	23,8	15,0	19,9	18,4	20,8	20,5
Secundaris	17,4	18,0	15,1	16,2	15,3	18,8	22,8
Universitaris	14,3	12,5	9,5	12,4	10,4	15,4	16,6
Ingressos							
Menys de 600	23,0	21,4	19,3	25,6	20,9	19,3	17,6
600-1.200	19,5	22,1	15,3	19,8	15,9	17,2	22,1
1.200-1.800	18,1	17,5	12,7	17,4	14,9	18,6	19,3
1.800-2.400	14,7	14,3	13,2	12,9	12,8	15,5	16,8
Més de 2.400	14,0	12,0	9,7	9,8	11,8	14,4	17,0
Ocupació							
Estudiant	12,3	13,4	11,2	12,3	12,5	20,7	24,0
Tasques llar	22,4	22,5	18,3	16,5	15,8	17,0	16,9
Jubilat/pensionista	17,6	18,4	12,9	17,1	13,6	15,4	15,1
Actiu aturat	20,0	22,9	16,4	18,3	16,8	19,3	21,7
Actiu ocupat	17,2	15,7	12,9	16,3	14,5	18,8	22,5

Font: EVAMB 2010-2016

Dels resultats que s'han obtingut fins ara sembla derivar-se un deteriorament de l'experiència de seguretat als barris que estaria afectant molt especialment a les capes mitges de la societat metropolitana. S'ha d'assenyalar, però, que aquest sentiment d'inseguretat també està fortament relacionat amb l'augment de les experiències de victimització en aquests segments de població.

- El 30,8% de la població de l'AMB que ha patit algun fet de victimització suspèn la seguretat del seu barri
- Aquest percentatge disminueix fins el 17,7% entre les persones que no han experimentat cap episodi delictiu en el darrer any.

Gràfic 24. Relació de persones que suspelen la seguretat en funció d'haver estat o no víctimes d'un fet delictiu. AMB, 2016.

Font: EVAMB 2016.

El sentiment d'inseguretat no només està lligat a les característiques sociodemogràfiques sinó que també està estretament lligat al territori. Així:

- El 26,5% de la població del Besòs suspenen el nivell de seguretat al barri. Aquesta proporció és especialment elevada a Sant Adrià del Besòs (35,9%) i Badalona (28,5%), que presenten les xifres més altes d'inseguretat de l'AMB.
- La proporció de persones que suspenen el nivell de seguretat del barri també ha estat elevada a la zona del Llobregat Continu (20,4%) i Barcelona amb (20,1%). En el primer cas cal destacar l'important pes de L'Hospitalet on el suspens de la seguretat és del 27,5%.
- Per contra, les zones més segures serien las del Ordal (16,6%), el Vallès (16,9%) i el Delta (18,2%).

Taula 33. Índex d'avaluació de la seguretat per zones metropolitanes i grandària municipal de l'AMB. AMB, 2016

(%)	Suspens seguretat al barri
Barcelona	20,1
Besòs	26,5
Badalona	28,5
Santa Coloma de Gramenet	21,9
Sant Adrià de Besòs	35,9
Municipis de menys de 25.000 hab	15,9
Delta	18,2
Sant Boi de Llobregat	18,0
Municipis de 50.000 a 75.000 hab	18,3
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	20,4
Municipis de menys de 25.000 hab	12,5
Llobregat continu	20,4
L'Hospitalet de Llobregat	27,5
Cornellà de Llobregat	13,4
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	10,2
Municipis de menys de 25.000 hab	17,5
Ordal Llobregat	16,6
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	19,6
Municipis de menys de 25.000 hab	12,8
Vallès-Collserola	16,9
Sant Cugat del Vallès	11,0
Municipis de 50.000 a 75.000 hab	19,8
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	19,4
Municipis de menys de 25.000 hab	21,2
TOTAL AMB	20,4

Font: EVAMB, 2016

El sentiment d'inseguretat als barris es pot concretar a nivell microterritorial a partir dels 21 teixits morfosociològics metropolitans. Aquesta anàlisi ha permès constatar que existeix una relació estadísticament significativa entre la forma urbana, les característiques socioeconòmiques de la població que viu en aquests teixits i el sentiment d'inseguretat que expressa la població metropolitana. Allà on més nivell d'inseguretat es manifesta és als teixits *compactes*, als *blocs* i als *històrics*, on es desenvolupa una convivència marcada per les diferències socioeconòmiques i/o d'origens geogràfics i/o culturals. En el cas dels *unifamiliars* (sobretot de classes treballadores, de famílies amb menors i de classes intermèdies) aquest sentiment podria respondre més a una manca d'interacció social, producte de l'aïllament que defineix aquests teixits, localitzats a entorns de baixa densitat, monofuncionals, on l'espai públic compta amb notables limitacions per l'ús i la trobada social.

Concretament, destaquen com teixits amb dades altes d'inseguretats:

- **Compacte de gent gran-nova immigració:** aquesta forma urbana és especialment densa, ocupa l'1,5% de la superfície residencial i allotja al 3,9% de la població metropolitana. Té especial rellevància a dos nuclis de l'àrea metropolitana de Barcelona principalment. Un d'ells se situa a una zona àmplia del districte de Ciutat Vella de Barcelona estenent-se pel sud dels barris del Raval i del Gòtic. El segon es troba a la zona nord de l'Hospitalet de Llobregat, als barris de La Florida i Pubilla Cases. Un dels aspectes que caracteritza aquestes zones és l'elevada proporció de població extracomunitària nascuda fora de la UE-. Per altra banda, es tracta també d'unes de les àrees més empobrides amb una elevada taxa d'atur, de població resident amb rendes baixes i amb un parc d'habitatges que reuneix les pitjors condicions de tota l'àrea metropolitana de Barcelona. La proporció de persones residents en aquest teixit que han suspès el nivell de seguretat al barri ha estat del 39,7%
- **Compacte de gent gran-nova immigració i mixtura de classes intermèdies:** aquest tipus de teixit és semblant a l'anterior, però amb alguns matisos que consisteixen sobretot en una major presència de població d'origen estranger i uns problemes de la qualitat del parc d'habitatges. En aquest cas, apareix exclusivament als municipis més poblats del conurbat, situant-se en àrees de transició entre barriades estrictament de classes treballadores i d'altres formes urbanes amb una composició predominant de classes intermèdies. Reuneix, per tant, força mixtura social d'estrats intermedis i baixos. Se situen a barris com Llefia i Artigues (Badalona), Collblanc i part del barri de Sant Feliu (L'Hospitalet de Llobregat) i la Gavarrà (Cornellà de Llobregat). La proporció de persones que han suspès la seguretat del barri ha arribat al 32%
- **Unifamiliar de classes treballadores:** ocupa el 6,9% de la superfície del teixit residencial metropolità, on hi resideix l'1,7% de la població. Es tracta d'una forma urbana de baixa densitat, en aquest cas amb una composició social d'estrat social baix. Aquestes àrees apareixen de forma discontinua al llarg de diferents municipis que se situen als dos eixos fluvials que travessen l'àrea metropolitana de Barcelona, el del Llobregat i el del Besòs. A l'eix Llobregat destaca la seva presència sobretot als municipis de Sant Vicenç dels Horts,

Castellbisbal, Sant Andreu de la Barca o Molins de Rei. A l'eix Besòs, es localitzen a Barberà i Badia del Vallès, a Montcada i Reixach, al nord de Santa Coloma de Gramenet i a algunes zones del districte de Nou Barris de Barcelona (en concret als barris de Torre Baró i Vallbona). Més enllà d'aquests eixos, també és rellevant la seva presència al municipi de Viladecans. El 34,8% de la població resident ha suspès la seguretat.

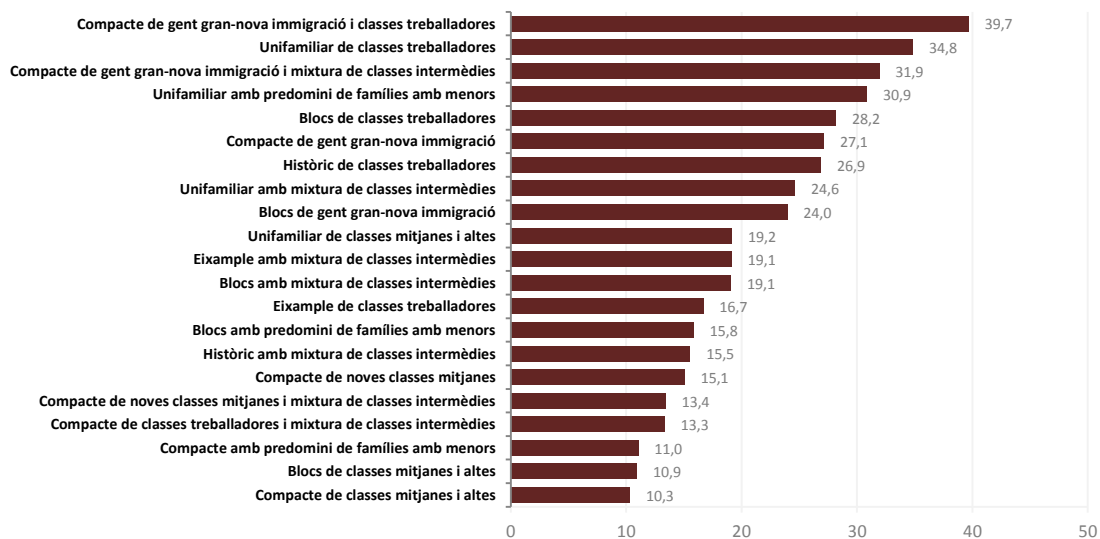
- **Unifamiliar amb predomini de famílies amb menors:** aquesta forma urbana (o suburbana) de baixa densitat s'estén pel 4,4% de superfície del teixit residencial metropolità, on només hi resideix el 0,6% de la població. En general, es tracta de promocions de cases unifamiliars de construcció relativament recent que se situen a àrees perifèriques i aïllades de municipis més aviat petits com a Torrelles de Llobregat, Corbera, Cervelló, Castellbisbal o Gavà. L'excepció es troba a Badalona a una zona del barri de Bufalà. L'estatus social de la població resident en aquestes àrees és més aviat intermedi. Fins el 31% de la població resident ha suspès la seguretat del barri.
- **Blocs de classes treballadores:** la sensació d'inseguretat és menor que en els teixits anteriors (28,2%), però també se situa per sobre de la mitjana de l'AMB. Aquesta forma urbana és la que allotja un volum més important de població (16,9%), ocupant l'11,1% del teixit residencial metropolità. Es tracta d'àrees d'alta densitat, en general polígons d'habitatge dels anys 60 i 70, presents a la perifèria de tots els municipis grans i mitjans de l'àrea metropolitana de Barcelona.

Per una altra banda, entre els teixits morfosociològics més segurs estarien sobre tot aquells on es situen classes mitjanes, intermèdies i altes que no viuen en habitatges unifamiliars:

- **Compacte amb predomini de famílies amb menors:** aquesta forma urbana està formada per petits fragments que es distribueixen de forma més aviat dispersa per la primera corona metropolitana. Es troben a alguns dels municipis més poblats del conurbat de Barcelona com a Badalona, al barri de la Morera, i a diferents indrets de Cornellà de Llobregat, però sobretot destaquen a municipis mitjans i petits, entre els quals destaca Pallejà, Viladecans, Castellbisbal, Montcada i Reixac, Ripollet i Barberà del Vallès. Entre els residents la majoria fa relativament poc temps que hi viu, entre els quals predominen les famílies joves amb fills d'estatus social intermedi que han adquirit recentment l'habitatge en propietat.
- **Compacte de classes mitjanes i altes:** Es tracta de teixits urbans antics o eixamples amb una marcada presència de població amb rentes altes. Aquesta forma urbana es dona especialment al municipi de Barcelona, particularment a la vila de Sarrià i als barris de Sant Gervasi i el Putxet, però també apareix a petits municipis metropolitans vinculats amb la presència de classes mitjanes i altes, com ara Sant Just Desvern o Tiana.

- **Compacte de classe treballadora i mixtura de classes intermèdies:** es tracta d'una forma urbana que apareix especialment a la ciutat central i als municipis del Baix Llobregat. Habitualment se situa com a espai de transició entre àrees residencials de classes intermèdies o mitjanes i àrees residencials de classes treballadores, presentant precisament una composició social d'una alta mixticitat. Els barris del Guinardó, el Coll o Sants a Barcelona són un clar exemple d'aquest fenomen. Passa el mateix als barris de la Montesa, la Plana i Can Clota d'Esplugues de Llobregat, així com a algunes àrees del barri de Marianao a Sant Boi de Llobregat. A d'altres indrets com a Gavà, Sant Vicenç dels Horts i Ripollet, en canvi, aquest tipus de formes urbanes no juguen aquest rol d'espai de transició, sinó que responen més a la pròpia composició social del municipi.
- **Compacte de noves classes mitjanes:** aquesta forma urbana es dona únicament al centre de Barcelona, estenent-se per la Dreta de l'Eixample i també per algunes zones de Ciutat Vella, com el Born, la part alta del Raval (tocant al carrer Pelai) i la ronda de Sant Antoni, i també la part alta del Gòtic (tocant a les Rambles). Es tracta, doncs, d'una àrea molt cèntrica, que s'ha anat poblant progressivament de residents més aviat joves, molts d'ells d'origen estranger, amb un alt grau de formació, que habitualment viuen a llars sense fills en habitatges de lloguer.
- **Compacte de noves classes mitjanes i mixtura de classes intermèdies:** aquesta forma urbana és adjacent a l'anterior i s'estén per la resta de zones més cèntriques del municipi de Barcelona, ocupant els barris de l'Esquerra de l'Eixample i Sant Antoni, per una banda, i Fort Pienc, per l'altra. Més enllà de l'Eixample aquest tipus de forma urbana també s'estén per una ampla zona del Poble Sec, així com alguna zona petita dels barris de Les Corts i Vallcarca.
- **Blocs de classes mitjanes i altes:** són els que presenten una menor proporció de població que suspèn la seguretat del barri. Aquesta forma urbana apareix a alguns dels enclavaments de població de rendes més altes de l'àrea metropolitana de Barcelona, com ara la zona alta del municipi de Barcelona i al barri de la Vila Olímpica, a Castelldefels, a una part de la zona cèntrica d'Esplugues de Llobregat i al barri de Finestrelles, així com a alguna àrea de Sant Just Desvern.

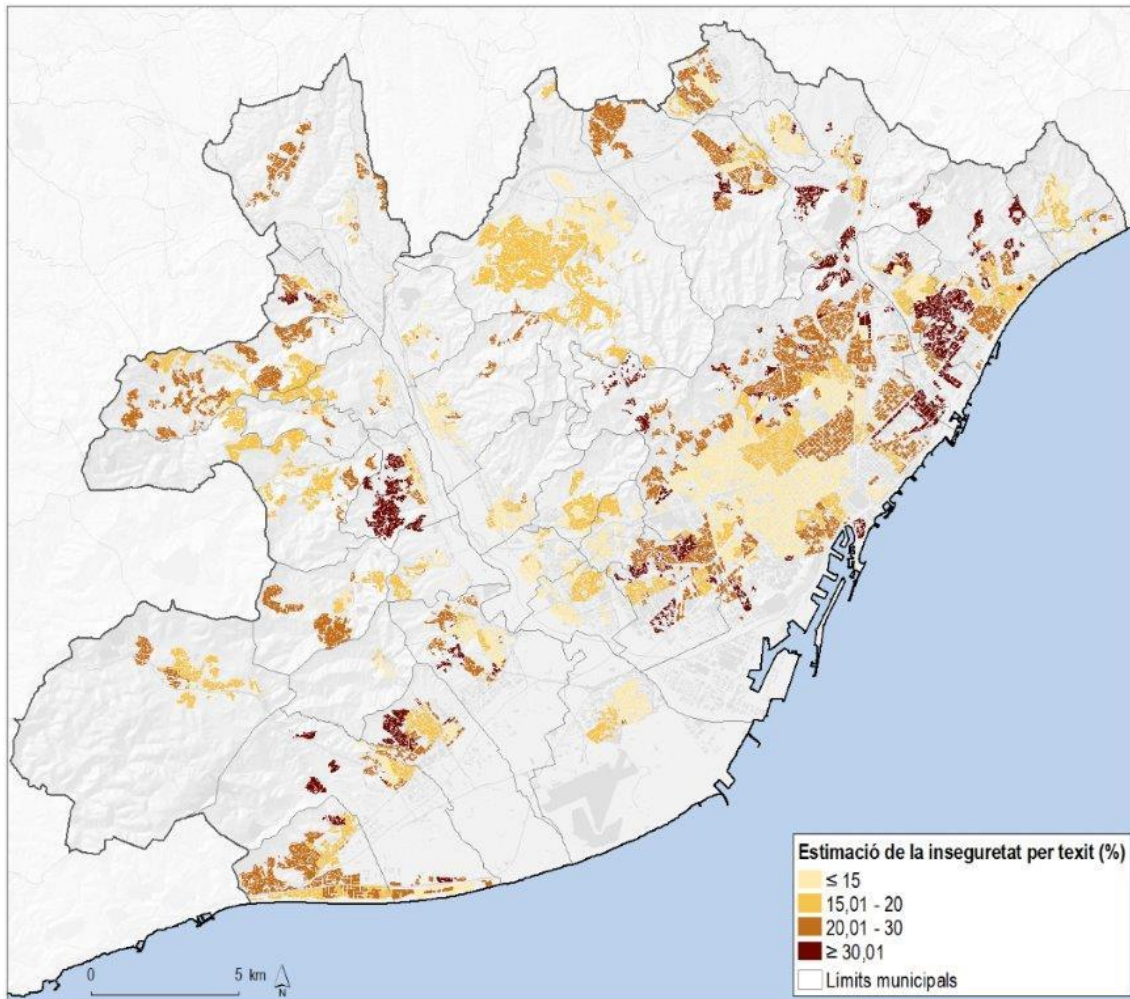
Gràfic 25. Sentiment d'inseguretat al barri (proporció de persones residents que suspenen el nivell de seguretat) segons teixits morfosociològics. AMB, 2016.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades censals INE, dades cartogràfiques ICC i EVAMB 2016.

El creuament global del sentiment d'inseguretat i els teixits sociomorfològics ha mostrat un grau de fiabilitat ferma a nivell estadístic. Tanmateix la grandària de la mostra no permet la seva concreció cartogràfica a nivell microterritorial. És per aquest motiu que s'han utilitzat tècniques estadístiques multivariades per tal de poder fer una estimació d'aquesta informació en aquells municipis més petits de l'AMB. Els models de regressió logística que s'han utilitzat parteix de la relació global que s'estableix entre els teixits morfosociològics i l'indicador d'inseguretat, controlant el sexe i l'edat. A partir de l'equació de regressió resultant s'han extrapolat els resultats als diferents teixits metropolitans, tot tenint en compte la composició interna de la seva població en quant a sexe i edat. El mapa resultant s'ofereix a la pàgina següent.

Mapa 11. Distribució estimada del sentiment d'inseguretat. AMB, 2016.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades censals INE, dades cartogràfiques ICC i EVAMB 2016.

3. NIVELL DE CIVISME I EXPERIÈNCIES DE CONFLICTE VEÏNAL

Fins aquí s'ha fet l'anàlisi de la victimització i de la vivència de seguretat a l'AMB, on s'ha pogut constatar la importància de l'experiència del barri i de la pròpia ciutat com un element fonamental que articula els processos de construcció col·lectiva de la seguretat ciutadana. Així, complementant l'enquesta, s'han fet una sèrie de preguntes sobre dos factors que influeixen de manera decisiva en la vivència de seguretat:

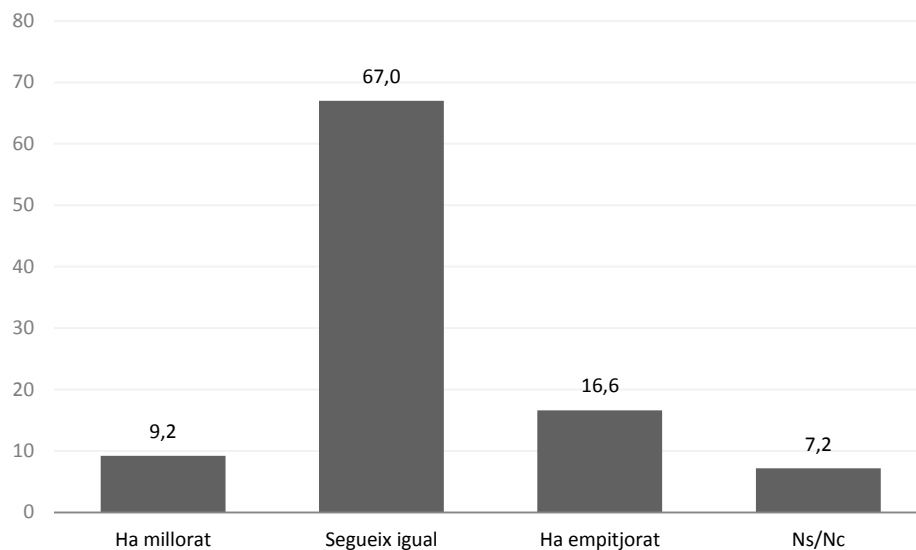
- El primer d'aquests elements és el nivell de civisme. Aquest concepte s'utilitza per a referir-se a un conjunt molt heterogeni de conductes i d'actituds que es consideren necessàries per conciliar usos i pràctiques als espais públics. Tenen doncs un component normatiu que es concreta en la preservació de l'espai públic i en la defensa de la ciutat davant de possibles agressions per part de les persones usuàries.
- El segon element que s'examina són les relacions socials de convivència, el que implica desplaçar el focus d'atenció de l'espai físic als espais socials de la vida quotidiana, prenent en consideració el marc de relacions que ordenen la coexistència diària.

3.1. Opinió sobre el civisme

L'estudi de l'opinió sobre el nivell de civisme es fa a partir de dues preguntes. La primera d'elles demana a les persones entrevistades com ha evolucionat el civisme al seu barri en el darrer any. La segona pregunta consisteix en una avaluació de 0 (gens) a 10 (moltíssim) sobre el nivell de civisme que hi ha al barri i al conjunt de la ciutat.

- Pel que fa a l'evolució del civisme, les opinions de la població de l'AMB oscil·len entre l'estabilitat (el 67,0% pensa que segueix igual) i la sensació d'empitjorament (16,6%).
- Només el 9,2% de la població metropolitana opina que el nivell de civisme al barri ha millorat.

Gràfic 26. Valoració del nivell de civisme al barri en el darrer any. AMB, 2016.

Font: EVAMB, 2016

Pel que fa a l'àmbit territorial

- La percepció d'estabilitat és predominant a les zones de l'Ordal Llobregat, el Vallès-Collserola i la zona del Delta, amb les dades més baixes d'empitjorament.
- La zona del Llobregat és la que presenta més polarització entre el sentiment de millorament i empitjorament, mostrant els resultats més alts en els dos casos. El Besòs és, després del Llobregat, l'altra zona on el sentiment d'empitjorament sobrepasa la mitjana.

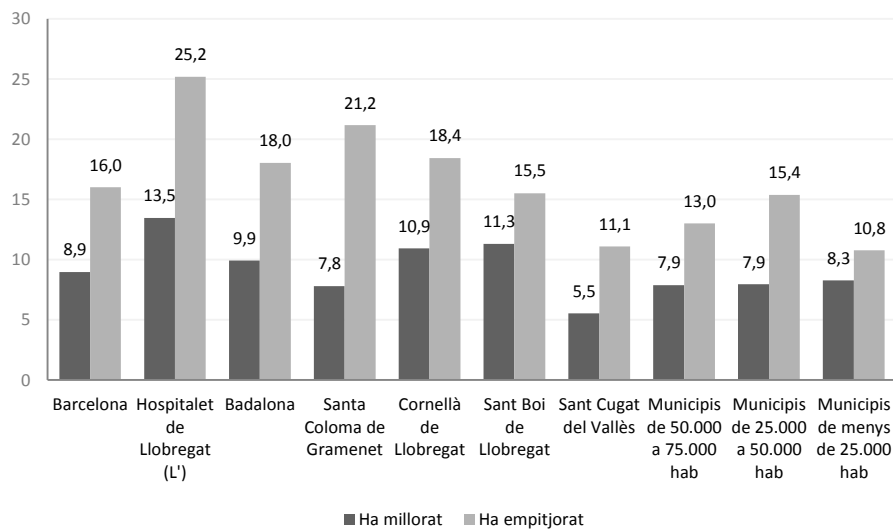
Taula 34. Evolució de la percepció del civisme al barri durant el darrer any segons zones. AMB, 2016.

ÀMBIT TERRITORIAL	Ha millorat	Segueix igual	Ha empitjorat	NS/NC
Barcelona	8,9	67,8	16,0	7,3
Besòs	9,2	64,5	19,7	6,5
Delta	9,3	70,8	13,0	6,9
Llobregat continu	11,8	60,9	19,9	7,4
Ordal Llobregat	7,6	72,9	13,9	5,6
Vallès-Collserola	5,6	72,2	13,7	8,6
Total ÀMB	9,2	67,0	16,6	7,2

Font: EVAMB, 2016

La grandària municipal no introdueix cap variació significativa. La percepció de que el civisme ha empitjorat es dóna en tots els municipis de l'AMB, especialment a l'Hospitalet de Llobregat (25,2%) i a Santa Coloma de Gramenet (21,2%).

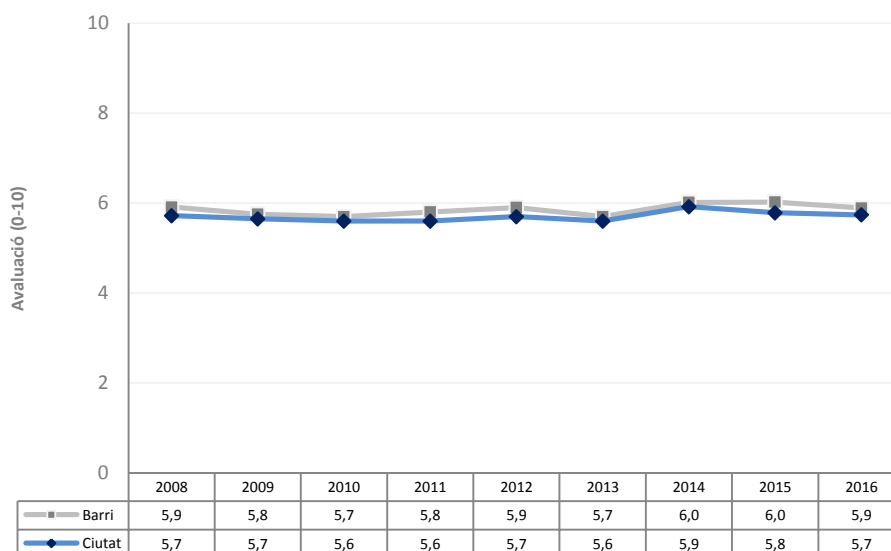
Gràfic 27. Valoració del nivell de civisme al barri en el darrer any segons grandària municipal. AMB, 2016.

Font: EVAMB, 2016

Les dades anteriors són en bona mesura coherents amb les valoracions mitjanes del nivell de civisme. L'evolució d'aquest indicador al barri i a la ciutat s'ha mantingut força estable.

Gràfic 28. Evolució del nivell de civisme al barri i a la ciutat. AMB 2008-2016.

Font: EVAMB, 2016

A nivell territorial, les valoracions més altes corresponen a la població resident a Barcelona i a la zona de l'Ordal-Llobregat. Les més baixes són les de les zones del Besòs i el Llobregat Continu.

- El nivell de civisme al barri ha rebut una puntuació mitjana de 5,5 punts a Badalona i a Santa Coloma de Gramenet, que són els dos municipis de major grandària del Besòs.
- A la zona del Llobregat Continu cal destacar que la població de l'Hospitalet ha suspès el nivell de civisme al barri, i tot just arriba a l'aprovat quan es considera el civisme del conjunt de la ciutat.

Taula 35. Avaluació del nivell de civisme al barri i a la ciutat, segons zones. AMB 2008-2016.

Zones de l'AMB	Barri (mitjana)	Ciutat (mitjana)	Diferencial (Barri-Ciutat)
Barcelona	6,2	5,8	0,4
Besòs	5,5	5,4	0,1
Delta	6,0	5,9	0,2
Llobregat continu	5,5	5,5	0,0
Ordal Llobregat	6,2	6,1	0,2
Vallés-Collserola	6,0	6,1	0,0
Total AMB	5,9	5,7	0,2

Font: EVAMB, 2016

Taula 36. Avaluació de la percepció de nivell de civisme al barri i a la ciutat, segons grandària. AMB 2008-2016.

Municipi de residència segons grandària	Percepció de civisme al barri (mitjana)	Percepció de civisme a la ciutat (mitjana)	Diferencial
Barcelona	6,2	5,8	0,4
L'Hospitalet de Llobregat	4,9	5,1	-0,2
Badalona	5,5	5,2	0,3
Santa Coloma de Gramenet	5,5	5,6	-0,1
Cornellà de Llobregat	5,8	5,8	0,0
Sant Boi de Llobregat	5,5	5,4	0,1
Sant Cugat del Vallès	6,8	6,9	-0,1
Municipis de 50.000 a 75.000 hab	6,0	5,9	0,1
Municipis de 25.000 a 50.000 hab	5,9	5,8	0,1
Municipis de menys de 25.000 hab	6,7	6,4	0,2
Total AMB	5,9	5,7	0,2

Font: EVAMB, 2016

Les característiques sociodemogràfiques de la població permeten veure que els segments socials més crítics amb el nivell de civisme són la població adulta, la població laboralment activa i la que s'ocupa de les tasques de la llar, així com aquella que compta amb uns ingressos familiars mitjos.

A la banda contrària, les avaluacions més altes corresponen a la població de més edat (majoritàriament jubilada) i amb uns majors nivells d'instrucció i ingressos.

Taula 37. Avaluació del nivell de civisme al barri i a la ciutat, segons característiques sociodemogràfiques. AMB 2008-2016.

(0: no hi ha gens de civisme; 10: hi ha moltíssim civisme)	Barri	Ciutat
SEXE		
Home	6,0	5,8
Dona	5,8	5,7
EDAT		
De 16 a 29	6,0	5,8
De 30 a 44	5,7	5,6
De 45 a 64	5,7	5,6
De 65 i més	6,3	6,1
NIVELL ESTUDIS		
Sense estudis	5,9	5,9
Estudis primaris	5,9	5,9
Estudis secundaris	5,7	5,6
Estudis universitaris	6,1	5,7
SITUACIÓ PROFESSIONAL		
Estudiant	6,1	5,9
Tasques de la llar	5,7	5,8
Jubilat o pensionista	6,3	6,0
Actiu en atur	6,0	5,9
Actiu ocupat	5,6	5,5
INGRESSOS		
Menys de 600 €	6,2	6,3
De 601 a 1.200 €	5,9	6,0
De 1.201 a 1.800 €	5,7	5,7
De 1.801 a 2.400 €	5,9	5,7
Més de 2.400 €	6,1	5,8
TOTAL AMB	5,9	5,7

Font: EVAMB, 2016

3.2. Relacions de convivència i de veïnatge

El civisme és només un dels factors que influeixen en el nivell de seguretat dels barris. L'estat i la qualitat dels espais urbans tenen, sens dubte, una influència directa en la sensació de tranquil·litat, així com en l'opinió que es forma la població sobre la capacitat de l'administració a l'hora de vetllar pel seu benestar. Tanmateix, la sensació de por també està estretament relacionada amb les experiències quotidianes de la vida al barri, amb el valor (o consideració) que s'atribueix a les persones amb les que es comparteix l'espai vital i a les seves accions. En aquest sentit, l'EVAMB demana per la freqüència en que es produeixen una sèrie de situacions que es poden considerar problemàtiques per a la construcció d'un espai vital equilibrat i segur. A partir d'aquestes preguntes s'observa que:

- Les situacions més vinculades al civisme i al manteniment de l'espai urbà emergeixen amb bastant o molta freqüència (les citen entre el 40% i el 50% de la població). El primer lloc del rànquing l'ocupa la brutícia als carrers i places. Vinculades a aquestes situacions també se citen com a freqüents els problemes de manteniment de l'espai públic i del mobiliari urbà, el vandalisme, així com les conductes sorolloses d'algunes persones que utilitzen els espais públics.
- En el segon lloc de la llista, considerat com freqüent o molt freqüent pel 36,8% de les persones entrevistades, està la presència de persones que visibilitzen la desigualtat urbana i la pobresa.
- Una mica per sota queden els problemes amb els veïns d'escala i els conflictes i baralles a l'espai públic, citats pel 18,8% i els 16% dels enquestats, respectivament.
- En darrer lloc, els problemes amb els turistes o els apartaments turístics són considerats, al conjunt de l'AMB, com un problema gens o poc freqüent, només assenyalat pel 5,9% dels enquestats.

Taula 38. Freqüència de problemes al barri. AMB, 2016.

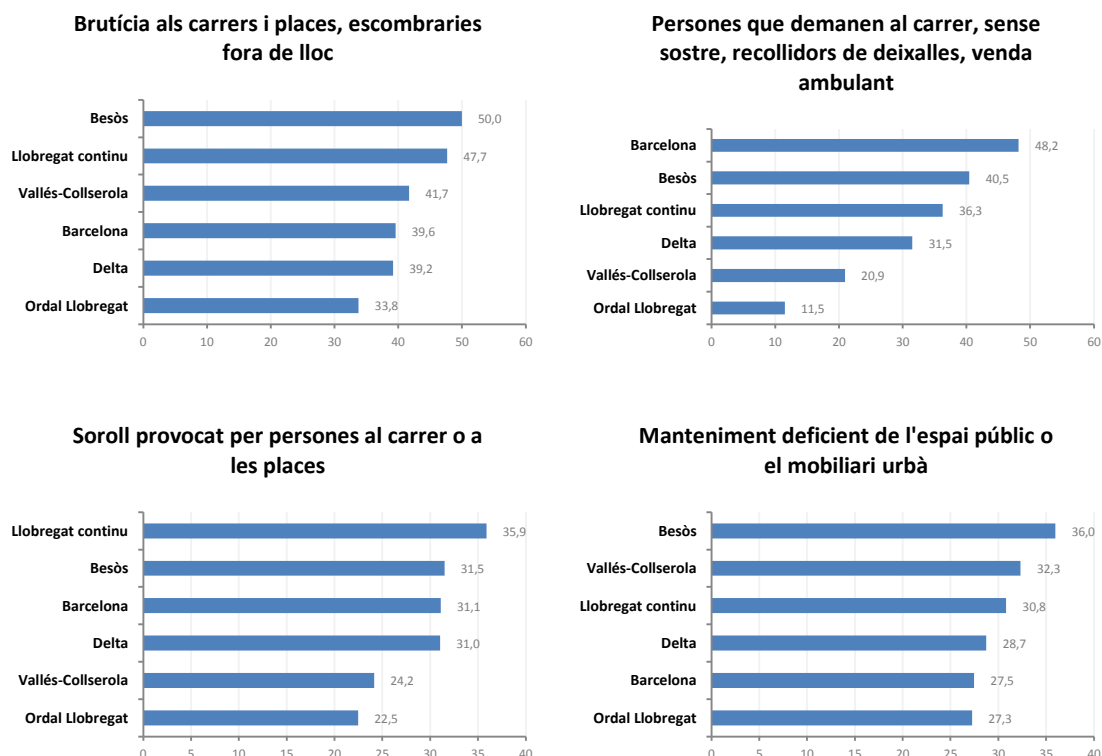
%	Gens	Poc	Bastant	Molt	NS/NC
Brutícia als carrers i places, escombraries fora de lloc	19,6	36,8	27,1	15,7	0,6
Persones que demanen al carrer, sense sostre, recollidors de deixalles, venda ambulants	25,8	35,9	24,8	12,0	1,4
Soroll provocat per persones al carrer o a les places	29,2	38,9	20,9	10,0	1,0
Manteniment deficient de l'espai públic o el mobiliari urbà	23,5	44,0	23,1	7,2	2,2
Vandalisme, destrosses a l'espai públic o el mobiliari urbà	21,8	47,6	21,0	8,1	1,4
Conflictes amb els veïns de l'escala	45,9	33,0	13,5	5,3	2,4
Conflictes o baralles als carrers, places, parcs, etc.	38,4	42,9	10,9	5,1	2,6
Problemes amb els turistes o apartaments turístics	77,0	12,6	3,4	2,5	4,4

Font: EVAMB, 2016

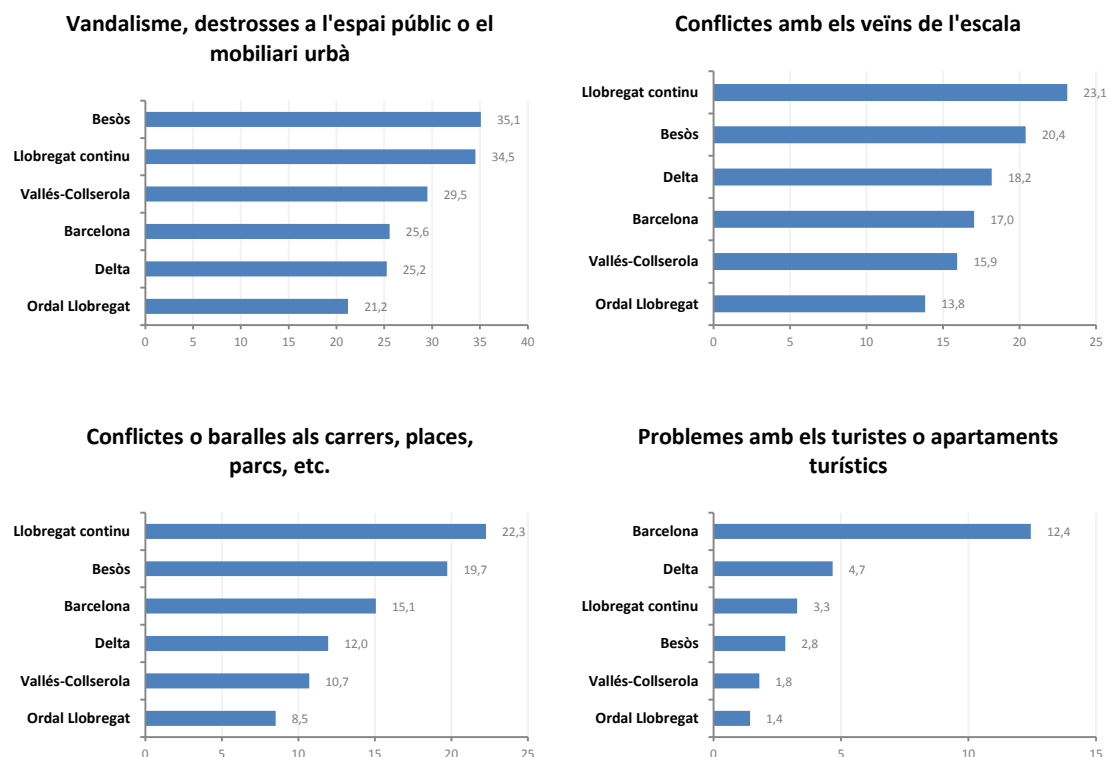
Aquestes situacions es manifesten de manera desigual al territori. Les zones de l'AMB es poden unir en tres grups en funció dels resultats de major o menor freqüència dels tipus de conflictes esmentats:

- Les zones del Besòs i el Llobregat són aquelles on les diverses situacions analitzades emergeixen amb més freqüència segons la seva població. Especialment se citen aquelles qüestions relacionades amb la manca de civisme a l'espai públic (brutícia i escombraries, soroll de persones al carrer i vandalisme). També és on es fa una major referència als problemes amb els veïns d'escala i les baralles i conflictes al carrer.
- La població Barcelonina és la que considera més problemàtiques les situacions associades a les economies urbanes de subsistència (demanar o dormir al carrer, recollir deixalles o la venda ambulants), així com els apartaments i pisos turístics.
- La zona de l'Ordal Llobregat i el Delta són les menys afectades per les situacions estudiades. Les situacions considerades problemàtiques per més veïns i veïnes són les que tenen a veure amb la brutícia i les escombraries.

Gràfic 29. Freqüència de problemes al barri segons zones metropolitanes. AMB, 2016.

Gràfic 29. Freqüència de problemes al barri (Continuació).

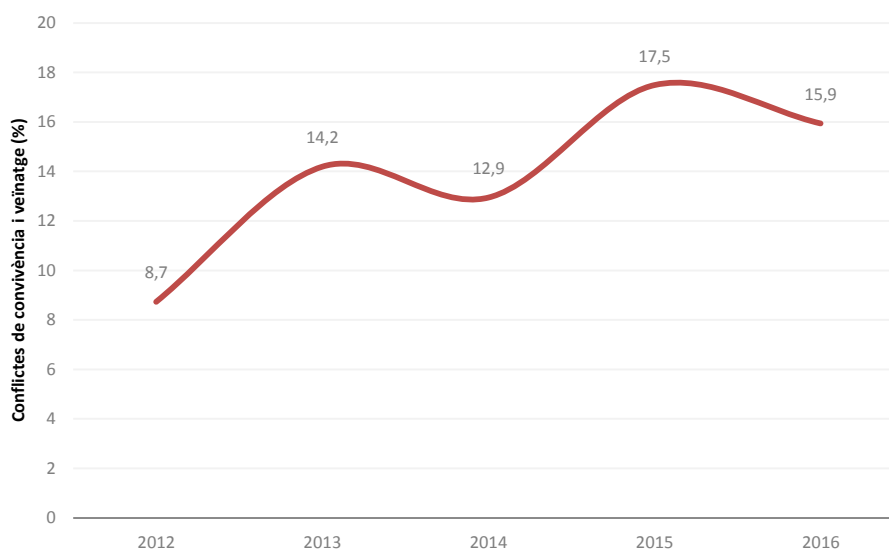

Font: EVAMB, 2016

Tanmateix, independentment de la seva freqüència, les situacions que s'han descrit fins ara es poden arribar a considerar més o menys amenaçadores, tot depenent del significat i de les conseqüències particulars que se'n deriven per a cadascú. És per aquest motiu que les preguntes anteriors es complementen demanant a les persones entrevistades si en el darrer any han viscut alguna situació que hagi derivat efectivament en un conflicte de convivència i, en cas afirmatiu, en què va consistir aquest conflicte.

Aquesta pregunta es va introduir a l'EVAMB 2012 i ha esdevingut una qüestió central a les que s'ha dedicat una especial atenció els darrers anys, doncs s'observava un augment molt significatiu d'aquestes situacions als barris metropolitans. En efecte, la població que afirmava haver patit un conflicte de convivència no arribava al 10% l'any 2012. L'any següent la xifra s'elevà fins el 14% i el 2015 fins un 17,5% de la població metropolitana afirmava haver tingut un conflicte de convivència amb algun dels seus veïns o veïnes o amb alguna altra persona al seu barri.

Enguany aquesta tendència alcista s'ha detingut, i la proporció de persones que afirmen haver tingut un conflicte ha estat del 15,9%, el que segueix sent una xifra elevada en comparació amb l'inici de la petita sèrie.

Gràfic 30. Evolució dels conflictes de convivència i veïnals. AMB 2012-2016.

Font: EVAMB, 2012-2016

Lògicament les experiències de conflicte varien significativament en funció dels vincles que les persones són capaces d'establir amb l'entorn on viuen (i amb les persones que viuen i que utilitzen aquests espais), amb diferències per tant en quant als estils de vida, pautes de mobilitat, necessitats i expectatives.

- La proporció de dones que han patit un conflicte de convivència o veïnal és lleugerament major que la dels homes. Les pautes d'ús del barri, tant dels espais públics com privats, estan afectades per diferències de gènere. Factors com el temps d'estada a la llar o els propis itineraris i pràctiques quotidianes poden contribuir a aquesta major propensió al conflicte de convivència i veïnats.
- El conflicte és més freqüent entre els segments de població més jove, especialment en el grup de persones adultes de 30 a 44 anys. En canvi, és molt menys freqüent entre les persones de 65 anys o de més edat (4,6%). Cal considerar factors generacionals (possible canvi de valors o concepció de les relacions veïnals), però sobretot cal tenir presents les diferències en les pautes d'utilització de la ciutat (en quant a horaris i espais) i necessitats (per exemple les associades a la cria de la mainada, la disponibilitat d'espais d'estada i de relació,...).
- Les persones amb uns majors nivells d'instrucció i d'ingressos familiars són les que presenten una major propensió als conflictes de convivència i veïnals. En aquest sentit és necessari recordar que aquestes situacions es basteixen sobre la base de transgressions (voluntàries o no) a una certa concepció de l'ordre social, pel que no poden deslligar-se dels processos de control social informal. La definició d'uns comportaments o grups socials com a conflictius permet articular respostes que poden anar del depreci, a l'enfrontament, fins i tot a l'exclusió.

- Finalment, també s'observen diferències significatives pel que fa a la situació de les persones en relació al mercat laboral. La proporció de conflictes és major entre les persones ocupades en el mercat de treball, seguit de les actives sense feina i la població estudiant. En canvi és més baixa entre les persones que es dediquen a les tasques de la llar i les jubilades. Ja s'ha senyalat que aquestes últimes fan un ús més intensiu del barri, per tant amb més possibilitats de crear xarxa social i comunitària, és a dir, de conèixer els veïns i d'establir relacions positives.

Taula 39. Freqüència dels conflictes de convivència i veïnals segons sociodemogràfiques. AMB, 2016

%	Sí	No	Ns/Nc
SEXE			
Home	15,7	80,2	4,1
Dona	16,2	80,8	3,1
EDAT			
De 16 a 29	16,4	76,0	7,7
De 30 a 44	23,3	71,8	5,0
De 45 a 64	16,9	80,5	2,6
De 65 i més	4,6	95,3	0,2
NIVELL ESTUDIS			
Sense estudis	4,9	92,3	2,9
Estudis primaris	11,1	85,9	3,0
Estudis secundaris	16,7	79,6	3,7
Estudis universitaris	21,0	75,1	3,9
SITUACIÓ PROFESSIONAL			
Estudiant	14,7	77,2	8,1
Tasques de la llar	8,4	89,5	2,1
Jubilat o pensionista	7,0	92,4	0,7
Actiu en atur	16,5	80,7	2,8
Actiu ocupat	21,4	74,5	4,2
INGRESSOS			
Menys de 600 €	11,7	87,3	1,0
De 601 a 1.200 €	10,9	85,9	3,2
De 1.201 a 1.800 €	16,1	81,8	2,2
De 1.801 a 2.400 €	16,3	80,6	3,2
Més de 2.400 €	21,7	75,7	2,6
TOTAL AMB	15,9	80,5	3,6

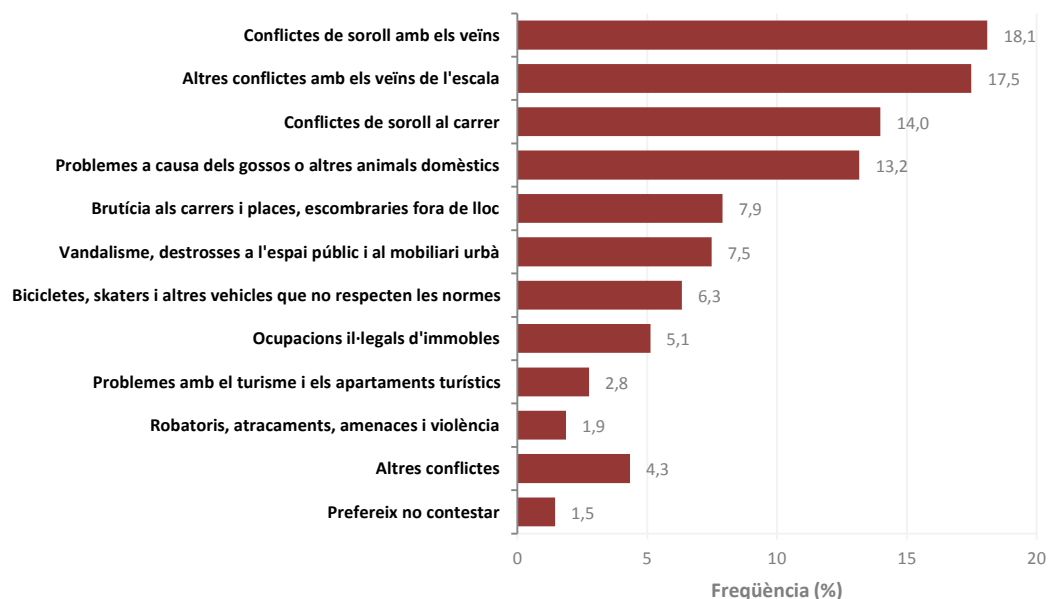
Font: EVAMB, 2016

A més del volum de persones que s'han vist afectades o involucrades en un conflicte de convivència i veïnal també s'ha d'establir en què consisteixen aquestes situacions.

- Els sorolls al carrer són el principal motiu de conflictivitat quotidiana. Concretament, un 19,1% afirma que el conflicte ha estat causat per sorolls al carrer i un 17,5% per sorolls de veïns i veïnes (fent un total de 35,6% de conflictes per soroll).
- Segueixen els conflictes i problemes amb els veïns d'escala, a més dels conflictes per soroll que s'acaben de referir, les males olors o els animals domèstics també són font de disputa. El consum d'alcohol i de drogues també està entre els conflictes que es produeixen amb una freqüència significativa.
- Si es comparen aquests resultats amb els principals problemes dels barris es pot comprovar que, si bé les situacions associades al civisme i al manteniment de l'espai urbà estan entre les que es donen amb major freqüència, el grau de conflictivitat que generen és en canvi relativament baix. La brutícia ha estat el motiu que ha originat el conflicte en el 7,9% dels casos i el vandalisme en el 7,5%.
- També se citen com a font de conflicte la convivència amb bicicletes, skaters o altres vehicles que no respecten les normes (6,3%).
- La pròpia situació de l'habitatge també es font de conflicte, especialment les ocupacions il·legals d'immobles i, en menor mesura, els apartaments i pisos turístics.

És important observar que malgrat les situacions de pobresa extrema apareixien entre les principals situacions problemàtiques dels barris metropolitans no se citen com a font de conflicte, doncs segurament aquestes situacions resulten més molestes que amenaçadores per a la majoria de la població.

Gràfic 31. Tipus de conflictes de convivència i veïnal que han passat en el darrer any. AMB, 2016.

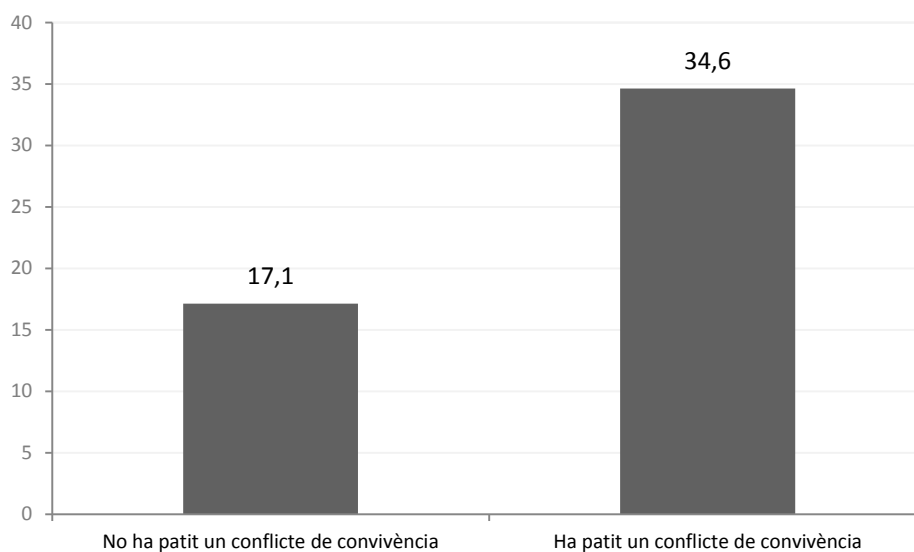

Font: EVAMB, 2016

La recerca de seguretats en la convivència és un element del tot significatiu de la vida urbana. En efecte:

- El 34,6% de les persones que s'han vist involucrades en un conflicte de convivència suspelen el nivell de seguretat del seu barri.
- Aquesta proporció és només del 17,1% entre la resta de la població de l'AMB.

Gràfic 32. Relació de persones que suspelen la seguretat en funció d'haver patit o no un conflicte de convivència. AMB, 2016.

Font: EVAMB 2016.

Ara bé, no totes les situacions conflictives generen el mateix sentiment d'inseguretat o de por. La relació entre els dos fenòmens tampoc és lineal, sinó que depèn del tipus de situació, de manera que l'examen estadístic mostra que conflictes poc representatius en termes de freqüència sovint tenen un pes molt alt en la sensació d'inseguretat.

- L'ocupació il·legal d'immobles és relativament poc freqüent al conjunt de l'AMB. Tanmateix el 61,8% de les persones que s'han vist involucrades en un conflicte per aquesta situació mostren sentiments d'inseguretat.
- El 47,9% de les persones que han patit un conflicte de convivència a causa de robatoris o situacions d'amenaques i violència suspelen la seguretat del seu barri.
- Els apartaments turístics també formen part dels conflictes menys freqüents a l'AMB, però tenen un gran impacte en el sentiment d'inseguretat.
- També tenen significatius efectes en la vivència de seguretat els conflictes derivats de la brutícia als carrers i places, els conflictes al carrer i altres conflictes amb els veïns i les veïnes d'escala.

Taula 40. Suspens la seguretat en funció del tipus de conflicte de convivència i veïnal. AMB, 2016.

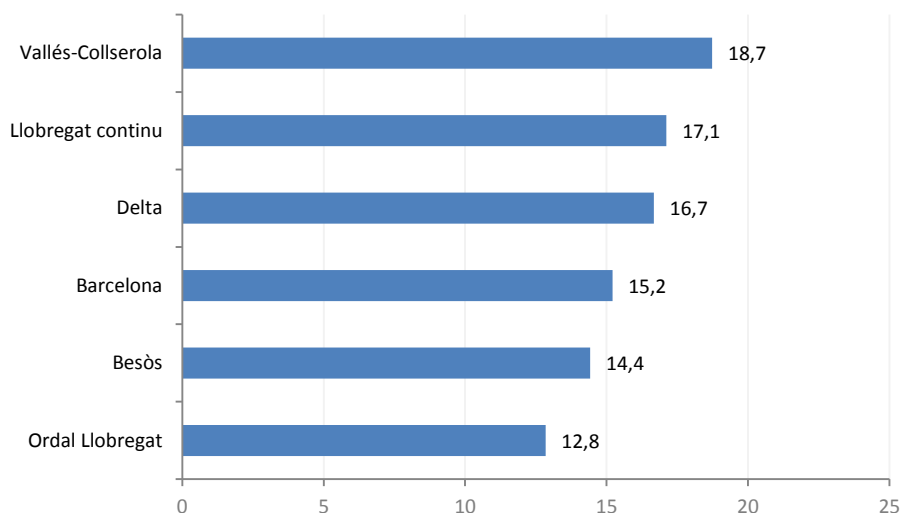

Font: EVAMB, 2016

De l'anterior es desprèn que les situacions i les problemàtiques que menen a la inseguretat no es focalitzen només en l'espai públic (en la seva gestió i manteniment), sinó que està proliferant un sentiment d'inseguretat associat als aspectes més negatius dels processos demogràfics, residencials i veïnals que s'han produït en els darrers anys i que s'estarien incorporant a la vida quotidiana sota la forma d'amenaces a la convivència.

Les pàgines que segueixen examinen com es distribueixen les situacions de conflicte al territori. Val a dir que les proporcions més elevades de població que afirma haver-se vist involucrada en un conflicte de convivència i veïnal es donen majoritàriament a les zones del Vallès-Collserola (18,7%), al Llobregat Continu (17,1%) i, en menor mesura, a la zona del Delta (16,7%). Aquesta proporció és menor a la zona de l'Ordal-Llobregat.

Gràfic 33. Freqüència dels conflictes de convivència i veïnals segons zones. AMB, 2016.

Font: EVAMB, 2016

De l'evolució d'aquest indicador es desprèn que el nivell de conflictivitat que s'observa a les zones del Vallès-Collserola i al Delta respon a un empitjorament de les relacions de convivència i veïnals en aquests últims tres anys. A la banda contrària, la situació ha millorat respecte anys anteriors a Barcelona i a la zona del Besòs, mentre que al Llobregat Continu continua estable.

Taula 41. Evolució dels conflictes de convivència i veïnals segons zones. AMB, 2016.

	2012	2013	2014	2015	2016
Barcelona ciutat	9,2	14,9	13,6	18,2	15,2
Besòs	7,9	12,9	9,7	17,0	14,4
Delta	9,4	12,5	8,6	16,2	16,7
Llobregat Continu	9,4	15,5	14,6	17,7	17,1
Ordal-Llobregat	7,6	10,2	nd	14,6	12,8
Vallès-Collserola	5,3	13,0	nd	14,0	18,7
Total AMB	8,7	14,2	12,9	17,5	15,9

Font: EVAMB, 2012-2016

La desagregació de l'indicador segons la grandària municipal permet veure que aquestes situacions s'han donat amb més freqüència als barris de L'Hospitalet de Llobregat (19,8%) i Cornellà del Llobregat (18,7%). També és important veure que, juntament amb Barcelona, el nivell de conflictivitat ha disminuït significativament a Badalona en aquest darrer any.

Gràfic 34. Evolució dels conflictes de convivència i veïnals segons grandària. AMB 2012-2016.

	2012	2013	2014	2015	2016
Barcelona	9,2	14,9	13,6	18,2	15,2
L'Hospitalet de Llobregat	12,0	20,1	16,2	19,7	19,8
Badalona	7,3	13,6	10,3	19,4	13,7
Santa Coloma de Gramenet	10,3	10,7	8,7	13,1	14,2
Sant Cugat del Vallès	nd	nd	nd	11,4	14,6
Cornellà de Llobregat	7,6	11,9	9,9	17,3	18,7
Sant Boi de Llobregat	nd	10,8	7,9	15,0	16,1
De 50.000 a 75.000 hab	9,3	12,3	9,4	16,9	17,0
De 25.000 a 50.000 hab	6,7	11,8	nd	16,3	16,0
Menys de 25.000 hab	7,5	10,6	nd	11,2	14,9
Total AMB	8,7	14,2	12,9	17,5	15,9

Font: EVAMB, 2012-2016.

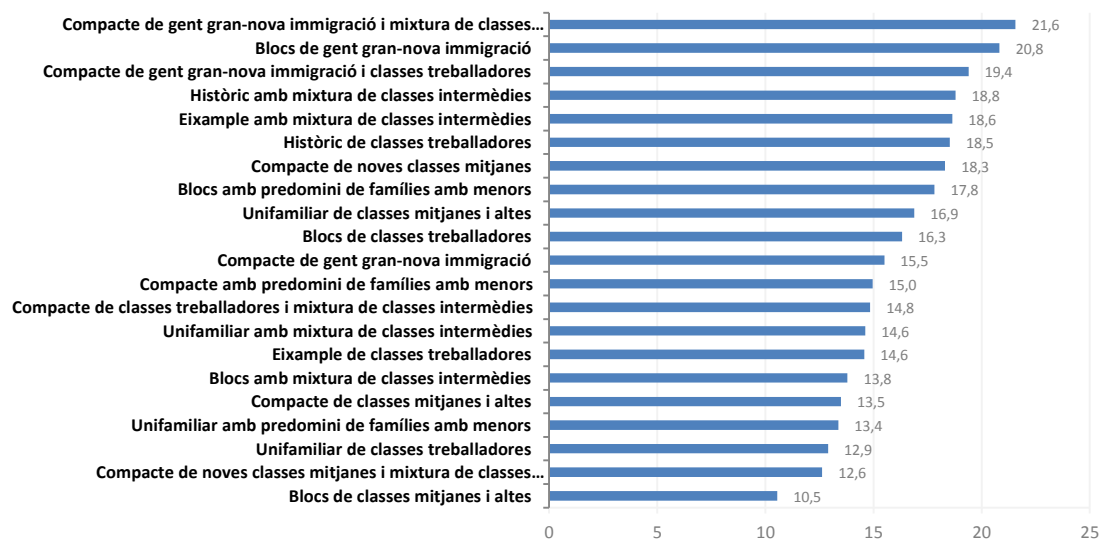
Enguany aquests resultats es poden concretar més en el microterritori, examinant en quin tipus de teixit sociomorfològic viuen aquelles persones que han patit un conflicte de convivència en el darrer any. Com succeïa amb l'indicador d'inseguretat al barri, els resultats globals pel conjunt de l'AMB s'han pogut obtenir de forma directa, però ha calgut utilitzar tècniques de regressió logística per estimar aquesta proporció a cadascun dels teixits morfosociològics i derivar-ne una representació cartogràfica.

Dels resultats obtinguts es desprèn que les dificultats per a la convivència veïnal estarien afectant especialment als espais on la gent gran i la nova immigració comparteixen hàbitat residencial, essent també rellevant els efectes que sobre la conflictivitat té la presència d'un altre perfil social. Destaquem els següents teixits: *compacte amb gent gran i nova immigració que comparteix espai amb les classes intermèdies* (21,6%); el *compacte de gent gran amb nova immigració i classes treballadores* (19,4%). En un segon nivell, també elevat de conflictivitat, estarien els teixits *històrics amb mixtura de classes intermèdies*, (18,8%); *històric de classes treballadores*, (18,5%), i l'*eixample de classes intermèdies* (18,6%). Els resultats reflecteixen, doncs, una problemàtica que afecta indrets diversos de la metròpoli, però que té alguns dels seus principals focus localitzats a determinats municipis, com ara L'Hospitalet de Llobregat, Badalona, Santa Coloma de Gramenet, Cornellà de Llobregat, Montcada i Reixac, Sant Boi de

Llobregat, Gavà i Barcelona. Molts d'aquests municipis es caracteritzen per ser els més grans de tota l'AMB.

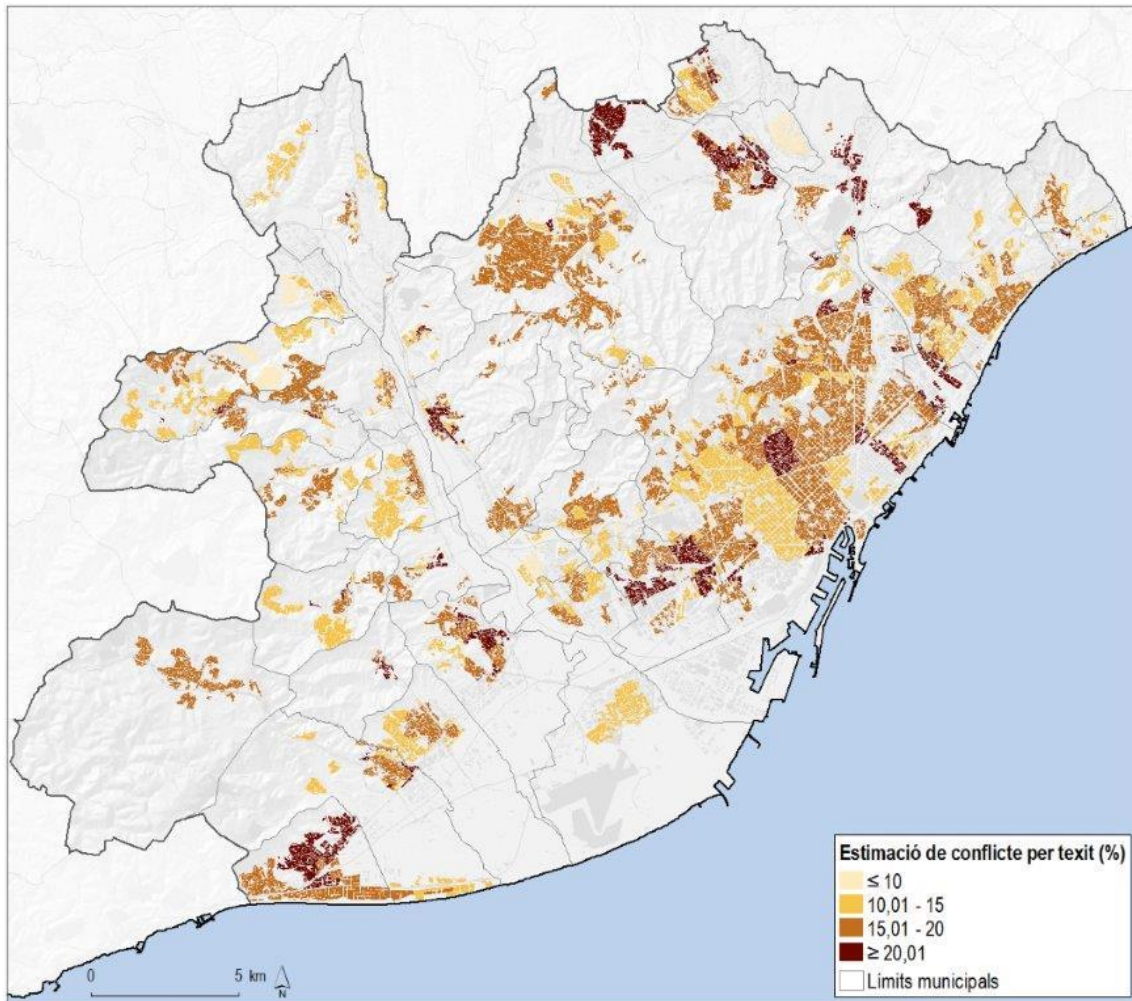
Per una altra banda, els teixits on és concentra un menor grau de conflicte són els que unifamiliars i aquells on són les classes mitjanes amb famílies i classes mitjanes i altes: *blocs de classes mitjanes i altes* (10,5%), *unifamiliar amb predomini de famílies amb menors* (13,4%) i amb *unifamiliar amb mixtura de classes intermèdies* (14,6%). L'*eixample de classes treballadores* també apareix amb un percentatge baix de conflicte (14,6%).

Gràfic 35. Freqüència de conflictes de convivència i veïnals segons teixits morfosociològics. AMB, 2016

Font: EVAMB, 2016

Mapa 12. Distribució estimada dels conflictes de convivència i veïnals segons teixits morfosociològics. Àrea metropolitana de Barcelona, 2016.

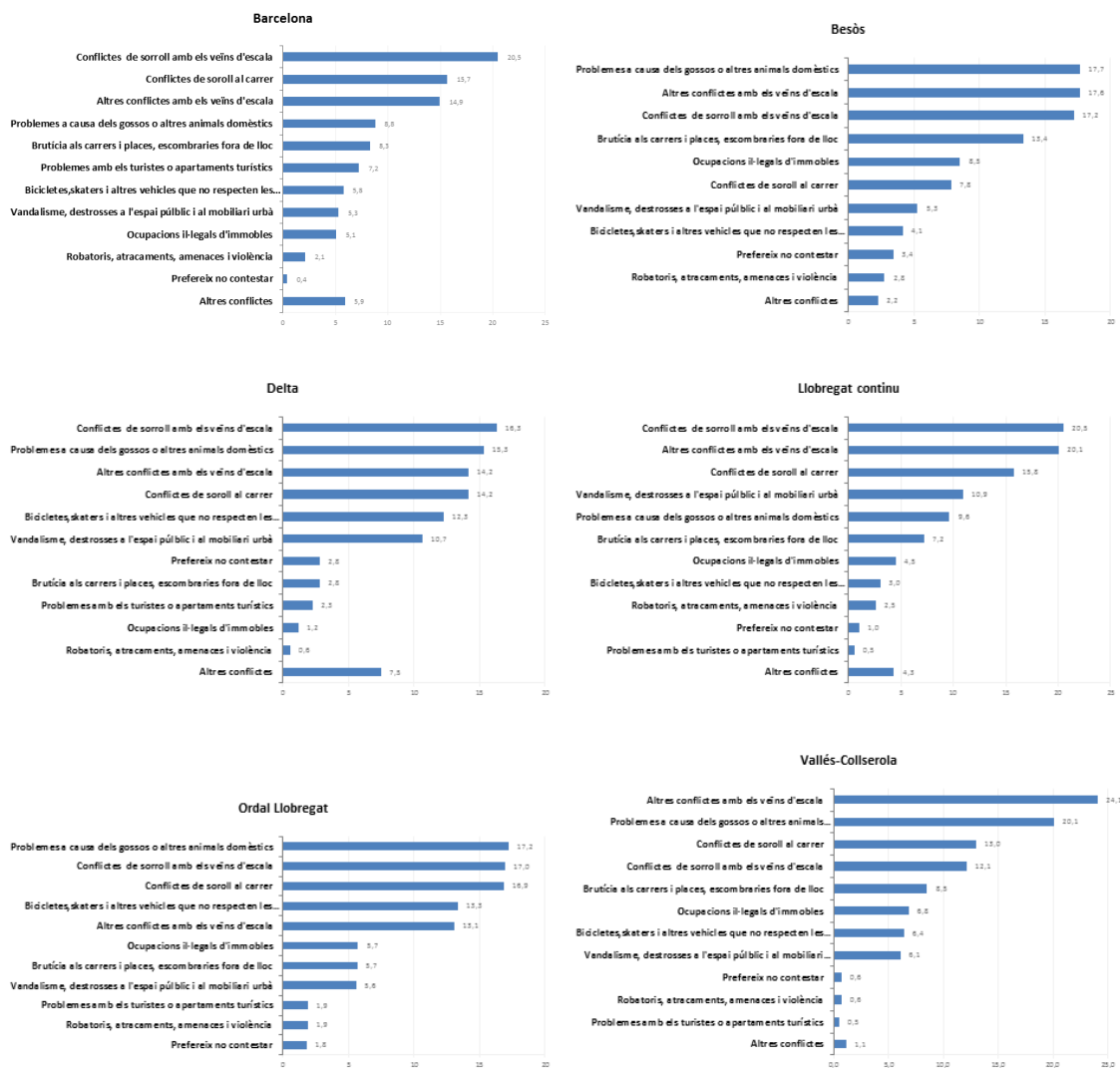

Font: elaboració pròpia a partir de dades censals INE, dades cartogràfiques ICC i EVAMB 2016.

Per cloure aquest apartat s'examinen quins han estat els conflictes més freqüents a les diverses zones de l'AMB.

- Els conflictes relacionats amb els soroll i amb els veïns d'escala (ja sigui per soroll o per altres qüestions), tenen una incidència molt similar, en tots els casos representa entre el 40% i el 50% dels problemes de convivència. Les zones de Barcelona i Llobregat continu són en general les que més problemes relacionats amb el soroll presenten (tant de veïns com al carrer). També l'Ordal presenta un alt grau de problemes de sorolls, però en aquest cas principalment aquells que arriben des del carrer.
- La zona del Vallès-Collserola és la que presenta un grau més rellevant de conflictes amb els veïns d'escala (no relacionats amb el soroll), gairebé una quarta part dels seus problemes, seguit molt de prop per Besòs i Llobregat. En aquestes últimes zones també adquireixen importància les qüestions vinculades amb el manteniment i conservació de l'espai públic.
- Els animals domèstics han significat més d'un 15% de problemes de convivència al Vallès, al Besòs, a l'Ordal Llobregat i al Delta. Aquesta és una qüestió presenta un problema molt més menor a les zones de Barcelona i Llobregat.
- Finalment es pot observar que Barcelona és la zona amb més problemes vinculats als apartaments i pisos turístics.

Gràfic 36. Percentatge dels principals conflictes de convivència produïts, segons zones. AMB, 2016.

Font: EVAMB, 2016